

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ **PARTİ PROGRAMI**

17 MART 2024
ANKARA

MİLLÎ YÜKSELİŞ İRADESİ

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ

Ülke İçin Var Olduk Bir Ülküye Yar Olduk

ÜLKEYE SEVDA, ÜLKÜYE YEMİN

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
PARTİ PROGRAMI

17 MART 2024
ANKARA

MİLLÎ YÜKSELİŞ İRADESİ

İlk günkü azim ve sadakatle bir elimde üç hilalli sancak, diğer elimde al bayrak, dilimde dua, yanımda dava arkadaşlarım, arkamda şehitlerimizin hatıraları, gönlümde vatan ve millet sevgisi eşliğinde davamızın ve partimizin yükselişine sonuna kadar hizmet edeceğim.

17 Mart 2024 - Ankara

Devlet BAHÇELİ

Milliyetçi Hareket Partisi

Genel Başkanı

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
PARTİ PROGRAMI

17 MART 2024
ANKARA

MİLLÎ YÜKSELİŞ İRADESİ

SUNUŞ	10
A. YENİ YÜZYILA TÜRKÇE BAKIŞ	17
B. TEMEL DEĞER VE İLKELERİMİZ.....	29
1- MİSYON VE VİZYONUMUZ.....	31
2- MİLLİYETÇİLİK	31
3- DEMOKRASİ	32
4- İNSAN HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİ	33
5- HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ	34
6- LÂİKLİK.....	35
7- MİLLÎ BİRLİK VE BÜTÜNLÜK	35
8- SOSYAL DEVLET.....	35
9- SOSYAL ADALET VE TÜRK TOPLUMCULUĞU	36
10- YÖNETİMDE ŞEFFAFLIK	37
C. ÖNCELİKLİ HEDEF VE GÖRÜŞLERİMİZ.....	41
D. İNSAN HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİNİN KORUNMASI.....	51
E. DEMOKRATİK STANDARTLARIN YÜKSELTİLMESİ	57
F. TOPLUMSAL DAYANIŞMA VE UZLAŞMA	65
1- MİLLÎ BİRLİĞİN GÜÇLENDİRİLMESİ.....	67
2- TOPLUMSAL DAYANIŞMA VE UZLAŞMANIN ÖNEMİ.....	68
3- SOSYAL UZLAŞMA	69
4- SİYASÎ UZLAŞMA	70
5- EKONOMİK UZLAŞMA.....	71
6- UZLAŞMANIN DİNAMİKLERİ: MİLLİYETÇİLİK VE DEMOKRASİ.....	71

G. CUMHURBAŞKANLIĞI HÜKÛMET SİSTEMİ	75
H. POLİTİKALARIMIZ.....	81
1- ADALET	84
2- KAMU YÖNETİMİ.....	86
3- YOLSUZLUK VE YOZLAŞMA İLE MÜCADELE.....	89
4- EKONOMİK HEDEF VE POLİTİKALAR.....	91
a) <i>Ekonomi Politikamızın Esasları</i>	<i>92</i>
b) <i>Kamu Maliyesi</i>	<i>96</i>
c) <i>Finansal Piyasalar ve Bankacılık.....</i>	<i>99</i>
d) <i>Dış Ticaret.....</i>	<i>100</i>
e) <i>Yatırım Ortamı.....</i>	<i>101</i>
f) <i>Özelleştirme</i>	<i>102</i>
g) <i>Ekonomik Güvenlik ve Dijitalleşme.....</i>	<i>103</i>
5- BÖLGESEL KALKINMA.....	104
6- BİLİM VE TEKNOLOJİ.....	106
7- SANAYİLEŞME	109
8- ENERJİ VE DOĞAL KAYNAKLAR.....	110
9- ULAŞTIRMA VE HABERLEŞME	113
10- TARIM VE KIRSAL KALKINMA.....	116
11- ESNAF VE SANATKÂR.....	118
12- İSTİHDAM VE ÇALIŞMA HAYATI	120
a) <i>İstihdam.....</i>	<i>120</i>
b) <i>Çalışma Hayatı ve Sosyal Güvenlik.....</i>	<i>122</i>
13- GELİR DAĞILIMI VE YOKSULLUKLA MÜCADELE.....	124
14- EĞİTİM VE İNSAN KAYNAKLARI	126

15- GENÇLİK VE SPOR	129
16- KÜLTÜR VE SANAT	131
17- AİLE, KADIN VE ÇOCUK.....	134
18- SAĞLIK	136
19- YAŞLILAR VE EMEKLİLER.....	138
20- ENGELLİLER.....	139
21- KENTLEŞME VE KONUT	140
22- AFETLERLE MÜCADELE VE RİSK YÖNETİMİ	142
23- ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ	144
24- TURİZM.....	146
25- MİLLÎ GÜVENLİK VE SAVUNMA	147
a) Asayiş	147
b) Düzensiz Göç	148
c) Terörle Mücadele	150
d) Millî Savunma Politikası	152
e) Savunma Sanayii.....	154
26- DIŞ POLİTİKA	155
a) Dış Politikamızın Temel Esasları.....	155
b) Uluslararası Sistemin Sorunlu Yapısı	156
c) Çok Yönlü, Çok Boyutlu ve Caydırıcı Dış Politika	157
d) Türk Dünyası ve Yurtdışı Türkler	160
27- KAMUOYUNU AYDINLATMA	163
İ. STRATEJİK HEDEF: “2053’TE LİDER ÜLKE VE SÜPER GÜÇ TÜRKİYE”	167

SUNUŞ

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
PARTİ PROGRAMI

17 MART 2024
ANKARA

MİLLÎ YÜKSELİŞ İRADESİ

Aziz Türk Milleti,

Bu Program, Milliyetçi Hareket Partisi'nin tam bağımsız, güçlü ve lider Türkiye'yi inşa etme, ülkemizi muasır medeniyet seviyesinin üzerine çıkarma ülküsü doğrultusunda milletimizin beklenti ve özlemlerini gerçekleştirecek temel ilke, hedef ve politikaları ortaya koymaktadır.

Bu Programın 14'üncü Olağan Büyük Kurultay'da kabulü ile 8 Kasım 2009 tarihinde gerçekleştirilen 9'uncu Olağan Büyük Kurultay'da kabul edilen Parti Programı yürürlükten kaldırılmış olmaktadır.

Milliyetçi Hareket Partisi siyaseti, milletin huzur ve refahının teminine yönelik politikaların geliştirilmesinin yolu olarak görmekte, bunun için devlet hizmetlerinin vatandaşların beklentilerine uygun nitelikte sunulmasını, kurum ve kurallarının bu anlayışa göre şekillenmesini öngörmekte, siyasî, sosyal ve ekonomik politikalarını bu çerçevede belirlemektedir.

Partimiz hür birey, müreffeh toplum ve güçlü devletin inşasını, daha insanî bir dünyanın gerçekleştirilmesini tasavvur etmektedir. Uzun vadeli stratejik hedefimiz, 2053'te "Lider Ülke ve Süper Güç Türkiye" ye ulaşmaktır.

Türkiye'nin küresel bir güç olma yolunda hızla ilerlemesi, 16 Nisan 2017 Halkoylamasıyla aziz milletimizin onayını alan Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin gerektirdiği devlet ve toplum düzeninin bütün kural ve kurumlarıyla tesis edilmesi ile mümkün olabilecektir. O sebeple yeni hükümet sisteminin ihyası ve idamesi, Türkiye Cumhuriyeti'nin geleceği için kritik önem taşımaktadır.

Cumhuriyetimizi ilelebet payidar kılmak ve Türkiye'yi dünyanın en kudretli devletlerinden biri olarak gelecek asırlara taşımak, Milliyetçi Hareket Partisi'nin vazgeçilmez ülküsüdür.

Devletimiz ve milletimiz bu kutlu hedefe kararlı ve emin adımlarla ilerlemektedir. Gelişerek ve güçlenerek 100. yılına erişen Cumhuriyetimizin yeni yüzyılı, inşallah “Türk ve Türkiye Yüzyılı” olacaktır.

Ne var ki Türkiye'nin önünü kesmek ve hedeflerinden uzaklaştırmak isteyenler her zamanki gibi iş başındadır. Nitekim Türkiye, 15 Temmuz 2016'da maruz kaldığı hain darbe girişimi ile bölünüp parçalanmak istemiş, terör saldırıları ve ekonomik yaptırımlarla ülkemize diz çöktürülebileceği sanılmıştır.

Böylesi bir süreçte Milliyetçi Hareket Partisi, hiçbir siyasî mülahazanın devletin ve milletin bekâsından önemli olmadığı anlayışı ile tavır almış, demokrasiden, millî iradedenden ve bekâ kararlılığından yana olmuş, Türk milletini Türkiye düşmanlarına karşı ortak bir tutum sergilemeye çağırmıştır.

Türk siyasî hayatında iktidarda ya da muhalefette, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin içinde ya da dışında, bulunduğu her hâl ve şartta, sorumlu siyaset anlayışının bir gereği olarak “önce ülkem ve milletim, sonra partim ve ben” şiarı ile siyaset yapan Partimiz, bu zorlu dönemin üstesinden gelinmesinde, egemenlik haklarımıza sahip çıkılmasında ve demokrasinin önünün açılmasında her zaman olduğu gibi tarihî bir görev üstlenmiş, önemli bir fonksiyon ifa etmiştir.

Yüz yılda bir insanlığın başına gelen felaketlerden birisi olan Kovid-19 salgını bütün ülkeleri ve insanlığı tehdit etmiş, ardından başlayan Ukrayna-Rusya savaşının küresel ekonomide yarattığı risk ve belirsizlikler ile 6 Şubat 2023'te yaşadığımız asrın felaketi Kahramanmaraş merkezli depremler ekonomik ve sosyal hayatı olumsuz etkilemiştir.

Tüm bu sarsıcı gelişmelere, jeopolitik risklere ve etrafımızdaki ateş çemberine rağmen Türkiye, Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi'yle yakaladığı demokratik yönetim istikrarı, sağlanan uzlaşma zemini ve millî dayanışma sayesinde zorlukların üstesinden gelmiş, millî hedeflerine ulaşma iradesinden ödün vermemiştir.

Milliyetçi Hareket Partisi millî şuurla, bu zorlu süreçte ülke yönetimine her türlü desteği vermiş, yaşanan olumsuzlukların vatandaşlarımıza yansımaması için azamî gayret göstermiştir.

Partimiz, Türkiye'yi "Lider Ülke" yapma vizyonunu gerçekleştirebilecek ufuk, inanç, bilgi, tecrübe, gayret ve ülkü sahibi kadrolarına olan güveni ile yarınları kucaklamakta, büyük bir azim ve kararlılıkla kutlu yolculuğuna devam etmektedir.

Şerefli mücadelesiyle Türk milletinin gönlünde müstesna bir yeri olan Milliyetçi Hareket Partisi, ülkemizi ve milletimizi güvenli bir geleceğe taşımaya yeminlidir.

Gücünü millî birliğimizden ve Türk milletine olan sarsılmaz sevgiden alan kutlu yürüyüşümüz; içeriden ya da dışarıdan gelecek her türlü saldırı ve engellemelere rağmen ortaya koyacağımız millî yükseliş iradesi sayesinde mutlaka hedefine ulaşacaktır.

Milliyetçi Hareket Partisi, Türk siyasetinde yerini aldığı günden bu yana şartlar ne olursa olsun Türkiye'nin millî varlığına ve tarihî misyonuna sahip çıkmıştır.

Türk Milliyetçiliği fikrini siyasî program haline getirerek çığır açan Partimiz, bölgesel ve küresel seviyede cereyan eden siyasî ve ekonomik gelişmeleri tarihî ve kültürel derinlik içinde, stratejik bir anlayış ve Türkçe bakış açısıyla ufkun ötesini de hesap ederek değerlendirip milletimizle paylaşan, siyasî ve toplumsal farkındalık oluşturan köklü bir geleneğe sahiptir.

Partimizin politikalarının merkezinde "insan" bulunmaktadır. Türk milletine millî, manevî ve insanî açılardan seslenen; sevgiyi, adaleti, özgürlüğü, barışı ve güven içinde gelişimi amaçlayan Türk Milliyetçiliği anlayışı sorunlara bakışımızın ve çözüm önerilerimizin temelini oluşturmaktadır.

Milliyetçi Hareket Partisi, Türkiye'yi karşılıksız sevenlerin buluşma yeri, millî vicdanın sesidir. Refah ve mutluluk, hak ve adalet, güçlü bir demokrasi, huzur içinde bir hayat, ahlaklı bir kalkınma için Türk milletinin ümididir. Partimiz, "deolet ebed müddet", "millet ebed müddet" ülküsüyle yarım asrı aşan siyasî birikiminin yanı sıra, Türkiye'nin fırsat ve tehditlerine yönelik isabetli tespit ve politikaları ile millî becamızın, milletimizin huzur ve refahının en güçlü teminatıdır.

*Partimiz, çatışmacı değil uzlaşmacı, ayrıştırıcı değil bütünleştirici, kavga-
cı değil barışçı, ötekileştirici değil kucaklayıcı, bölen değil birleştiren, kaos-
tan değil huzurdan beslenen, sorumluluk için gayret gösteren, Türkiye'yi
ve Türk milletini geleceğe birlikte taşıma iradesini ortaya koyan bir siyasî
partidir. Bu anlayış, Türk milletinin tarih ve kültür potasında erittiği de-
ğerler bütününi esas alan kapsayıcı, kucaklayıcı ve uzlaşmacı taavrımızın
yansımasıdır.*

*Bu kararlılıkla Parti Programlarımızda bugüne kadar yer verdiğimiz mil-
letimize taahhütlerimizden birçoğu iktidar görevi aldığımız dönemler ile
Cumhur İttifakı birlikteliğinde inşa edilen Cumhurbaşkanlığı Hükûmet
Sistemi'nin uygulandığı dönemde gerçekleşme imkânı bulmuştur. Prog-
ram ve beyannamelerimizde yer alan tüm taahhütlerimizin gerçekleşmesi
için bundan sonraki süreçte de azimle ve inançla gayret göstereceğiz.*

*Milliyetçi Hareket Partisi, aynı zamanda temel görüş ve ilkelerine bağ-
lı kalarak, dünyadaki değişimi ve gelişimi doğru okuyan, Türk milletinin
beklentilerini en üst seviyede karşılamak için program, hedef, politika ve
projelerini, milletimizin ve insanlığın yararını gözeterek sürekli geliştiren
dinamik bir partidir.*

*Cumhuriyetimizin yeni yüzyılında, Milliyetçi Hareket Partisi'nin Türki-
ye'yi "Lider Ülke ve Süper Güç" yapma hedefi doğrultusunda hazırladığı-
mız "Millî Yükseliş İradesi" adını taşıyan yeni Parti Programımızı yüce
Türk milletinin takdirine sunuyoruz.*

*14'ncü Olağan Büyük Kurultay'da kabul edilen bu Programla, millî yük-
seliş irademizi, siyasî kararlılığımızı ve gayretimizi dünyaya ilan ediyoruz.*

- Bu yükseliş, binlerce yıllık Türk devlet geleneğinin son halkası olan
Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılının hemen başında, daha nice yüzyıl-
lara erişme kararlılığıdır.*
- Bu yükseliş, yeni yüzyıla Türkçe bakışla, millî birlik içinde Türkiye'nin
gücüne güç katma hamlesidir.*
- Bu yükseliş, Milliyetçi Hareket Partisi'nin maşerî vicdanda yükselişi,
yüce gönüllerde yer tutuşudur.*

- *Bu yükseliş, her gün güçlenen Partimizin, daha güçlü bir Türkiye'yi inşa etme kararlılığıdır.*
- *Bu yükseliş, Türkiye merkezli yeni bir medeniyetin doğuşu ve doğruluşu, mazlum milletlere umut ışığıdır.*
- *Bu yükseliş, "Lider Ülke ve Süper Güç Türkiye"nin müjdecisidir.*

Gayemiz ve gayretimiz, aziz Türk milletinin teveccühüne mazhar olmak, Türkiye'yi çağın kudretli devleti haline getirerek küresel adaletin tesisine katkı sağlamaktır.

Çağımızın gerçeklerini dikkate alarak güncellenen bu Programla, tüm vatandaşlarımızı "Her şeyden önce Türkiye" ve "Herkes eşittir Türkiye" anlayışı ile millî birlik ve kardeşlikte buluşmaya, Türkiye'nin kutlu geleceğini hep birlikte inşa etmeye çağırıyoruz.

Partimizin bu programla ortaya koyduğu "Millî Yükseliş İradesi", Türkiye'yi bağımsız, demokratik, parlak ve müreffeh bir geleceğe kavuşturma ve Kızılmelema'ya ulaşma azminin ifadesidir.

Milletimize inanıyor, engin ferasetine güveniyoruz.

Devlet BAHÇELİ
Milliyetçi Hareket Partisi
Genel Başkanı

A

YENİ YÜZYILA
TÜRKÇE BAKIŞ

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
PARTİ PROGRAMI

17 MART 2024
ANKARA

MİLLÎ YÜKSELİŞ İRADESİ

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
PARTİ PROGRAMI

17 MART 2024
ANKARA

MİLLÎ YÜKSELİŞ İRADESİ

Küreselleşme olgusunun kendisinden daha sık söz ettirdiği 21'inci yüzyılın başında, gelişmişlik düzeyleri, siyasî blokları, tarihî ve kültürel birikimleri bakımından aralarında farklılıklar bulunan ülkelerin nasıl bir dünya düzeni içinde yaşayacakları ve kendilerini nasıl bir geleceğin beklediği önem kazanmış ve stratejik bir soru haline gelmiştir.

Yüzyılın başında insanlığın ortak refah ve mutluluğunun tesisi gerekçesiyle demokrasinin yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi, hukukun üstünlüğünün hâkim kılınması, temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alınması küresel bir söylem olarak öne çıkmıştır.

Ne var ki insan hakları, demokrasi ve hukuka saygı gibi evrensel değerlerin hayata geçirilmesini sağlaması beklenen küreselleşme süreci; uluslararası terörizm, göç, etnik çatışmalar, uluslararası hukuka aykırı çifte standartlar, zengin ülkelerle fakir ülkeler arasında sürekli artan gelir adaletsizliği, çevresel felaketler ve açlık gibi sorunlarla birlikte anılır olmuştur.

Geldiğimiz noktada barış ve huzur beklentileri ile girilen 21'inci yüzyılın ana meselesi yine “huzur” arayışı olmaya devam etmektedir.

İlk çeyreğinin sonuna gelinen 21'inci yüzyılın adil ve insanî bir mecraya sokulmasının yolu; ülkeler arasında sürdürülebilir bir rekabet ortamıyla birlikte teknolojik imkânların tüm insanlığın ortak geleceğine hizmet edecek şekilde kullanılması, alınacak ortak bir

tavırla yetersiz beslenme ve barınma şartları nedeniyle ölen insanların kalmaması, temel insan hak ve özgürlüklerinin teminat altına alınması, kültürler ve medeniyetler arasında ekilmeye çalışılan kin ve nefret tohumları yerine karşılıklı saygı, hoşgörü ve anlayışa dayalı işbirliği çabalarının desteklenmesi ile küresel barış ve huzura samimi katkı vermekten ve bunlara ilişkin uluslararası kurumların yeniden inşasından geçmektedir.

İki kutupluluğa dayanan Soğuk Savaş dönemi sonrası yaşanan küresel çalkantılar, oluşturulmaya çalışılan yeni ittifaklar ve ticaret savaşları yeni çatışma alanlarının oluşmasına aynı zamanda da yeni işbirliği fırsatlarının doğmasına yol açmıştır.

Mevcut bölgesel ve küresel bloklar içerisinde kırılmaların, yeni ittifak arayışların ve güç dengelerine ilişkin mücadelenin sürdüğü günümüzde Türkiye, oyun kurucu ve oyun bozucu vasfını güçlendirerek egemenlik haklarını koruma kararlılığından taviz vermeden bölgesel güç ve küresel önemli bir aktör olarak öne çıkmaktadır.

Türkiye'nin sahip olduğu maddî ve kültürel sermaye unsurları ile çağdaş gelişmelere yönelik ilgi, yetenek ve kazanımları milletimize önemli fırsatlar sunmaktadır.

Mevcut dünya düzeni ve buna bağlı ortaya çıkabilecek alternatif gelecek senaryolarına karşı Türkiye'nin geliştireceği politikalara ışık tutmak, Partimizin milletimize karşı sorumluluğudur.

Milliyetçi Hareket Partisi, bu doğrultuda "Türk Kuşağı" stratejisini tasavvur ederken Türk jeopolitiğini merkezine koyan aynı zamanda da uluslararası sistemin dinamiklerini dikkate alan bir bakış açısı ile hareket etmektedir. Türk dünyası ekseninde yeşeren ümitlerin her alana yayılmasını, kutlu bir dilek gibi millî vicdanda mahfuz tutulan "Türk Birliği" nin tüm unsurlarıyla bu yüzyıl içinde gerçekleşmesini umut etmektedir.

Beşeriyetin barış ve huzura susadığı, istikrar ve güvenliğe özlem duyduğu bir zamanda "Türk Kuşağı" olarak tanımlanan stratejik

bölge; insanlığın ümitle beklediği adil, insanî ve vicdanî gelişmeleri destekleyecek bir cazibe merkezi olarak sivrilecek ölçüdedir.

Türk Kuşağı; tarih, kültür ve ortak değerler etrafında kenetlenmiş Türk toplulukları ve Türk devletleri arasındaki bağların güçlenmesini, diyalog ve ilişkilerin sürdürülebilir bir istikrara kavuşmasını esas almaktadır.

Bugün uyanan tarih, gözlerini açan coğrafya, ayağa kalkan kardeşlik hissiyatı Türk milletine büyük imkânlar, eşsiz fırsatlar sunmaktadır.

İnanıyoruz ki Türk Kuşağı; dünya genelindeki çatışma dinamiklerini söndürecek, kutuplaşmaları törpüleyecek tarihi, siyasî, ekonomik ve kültürel müktesebata sahiptir.

“Türküm” diyen herkes aynı ülküler, heyecanlar, hassasiyetler ve aynı gelecek hedefleri etrafında buluşarak Türk Kuşağını bir barış adası olarak öne çıkarabilecektir.

Bize göre Türk milletinin ve bütün insanlığın barış ve mutluluk içinde insanca yaşayacağı bir dünya ideali, Türkiye merkezli yeni bir medeniyet projesinin hayata geçirilmesiyle gerçekleşebilecektir.

Türkiye merkezli medeniyet projesi; dünyada demokratik standartların yükseltilmesini, refahın artırılmasını, insan hak ve hürriyetlerinin teminat altına alınmasını, adaletin hâkim kılınmasını, barış ve huzurun tesis edilmesini, çatışma ve gerilimlerin yok edilmesini, yoksulluğun kökünün kazınmasını, insanca yaşamın erdemlerinden tüm insanlığın nasibini almasını sağlayacaktır.

Türk milletinin başlatacağı medeniyet yürüyüşü; manevî köklerini Türk-İslam kaynaklarında bulacak, kültürel temellerini kadim değerlerimiz üzerine kuracak, ihtiyaç duyduğu enerjiyi ise Türk milletinin kalkınma, ilerleme, çağlar üzerinden sıçrama ve yeryüzüne adalet taşıma ideallerinden alacaktır.

Başta yaşama hakkı olmak üzere temel insan haklarının ve hukukun egemen olması gereken modern dünyada yaşanan işgal, kat-

liam ve soykırım girişimleri evrensel değerlerle birlikte, Birleşmiş Milletler başta olmak üzere uluslararası kuruluşların sorgulanmasına da yol açmış, küresel adaletin tesisi ve insanlığın huzuru için umutları azaltmıştır.

Huzur, insanlığın temel beklentisi olduğu halde üzerinde fazlaca durulmayan, sahip olunduğunda farkında olunmayan bir kıymettir. Her insanın hürriyet ve güvenlik gibi huzurlu bir hayat beklentisi bulunmaktadır. Fertten topluma, toplumdan millete ulaşan aşamalarda da yegâne arzu huzurun teminidir.

Milliyetçi Hareket Partisi, “İnsanlığın Huzuru Projesi” ile huzurun bir fikir ve düşünce kalıbına dökülmesini ve akıl, gönül, maneviyat ve duygu planında ele alınmasını, insanlığa ve istikbale bakışının bir gereği olarak görmüştür. Partimiz, hem toplumsal huzurumuza hem de insanlık huzuruna katkı sağlayacak bir bakış açısını, kavrayış yetisini ve bunu başarma inanç ve iradesini göstermeyi hedeflemiştir.

Konuyu tarihî ve insanî bir sorumluluk olarak telakki eden Partimiz, huzur kavramının çağın eğilimlerine ve beşerî ilişkilerin ağırlık merkezine doğrudan tesir edecek bir proje boyutu kazanmasını sağlamıştır.

Türk milletinin türedi bir topluluk olmadığı gibi, Türkiye'nin de sadece bir ülkenin adı değil, görkemli bir medeniyetin ve zengin Türk-İslam geleneğinin mirasını barındıran toprakların adı olduğu ve dünyada yeni buluşma ve uzlaşmalar için bir sembol değeri taşıdığı gerçektir.

Türk-İslam medeniyetinin temsil ettiği ruh ve kök değerlere sahip çıkmak, küresel gelişmeler karşısında Türkiye'nin çıkış yolu olacak, aynı zamanda da mazlum milletlerin hür ve onurlu bir şekilde yaşamalarına ışık tutacaktır.

Yaşadığımız sorunlar karşısında Türkiye'nin süregelen ve birçoğunun tarihi derinliği ve toplumsal karşılığı olmayan tartışmaları bir

kenara bırakması, enerjisini müreffeh ve mutlu bir ülkenin inşası ve yüksek değerlerle donanmış yeni bir medeniyetin oluşturulması hedefine yöneltmesi gereklidir.

Hiç şüphemiz yoktur ki Türk milleti, sahip olduğu engin tarihî tecrübeye ve kültürel derinliğe, demokratik değerlerle teçhiz edilmiş evrensel kazanımları da eklemleyerek, yeniden büyük bir medeniyet yaratma imkân ve kabiliyetine sahiptir.

Ülkemizin, 21'inci yüzyılda, bölgesinde barış ve istikrarın teminatı olan, uluslararası ilişkilerde söz ve itibar sahibi güçlü bir "Lider Ülke" konumuna gelmesi için gerekli bütün şartların hazırlanması, Milliyetçi Hareket Partisi'nin stratejik hedefidir.

Güçlü bir ekonomik yapıya, ileri teknoloji üretme kapasitesine ve bunları mümkün kılacak yatırım iklimine sahip olması, milli birliğini güçlendirmesi, çağın sunduğu fırsat ve imkanları değerlendirme yeteneğini yakalaması, nimet ve külfette eşitliği sağlayan adaletli bir sosyal düzen inşa etmesi ve tüm imkân ve kabiliyetlerini lider ülke olma hedefi doğrultusunda seferber etmesi Türkiye'yi küresel bir güç haline getirecektir.

Bu çerçevede Türkiye, kendisini merkeze alıp yakın ve uzak çevresinde olan biten ekonomik, sosyal ve siyasî her türlü gelişmede söz sahibi olmak, başkalarının ortaya koyduğu bölgesel ve küresel projelerin uygulayıcısı değil, kendi özgün projelerinin senaristi, yönetmeni ve başrol oyuncusu olmak, kural ve kurumlarını bu vizyon ile belirlemek, bu yönde güçlü bir toplumsal mutabakat oluşturmak durumundadır.

Milliyetçi Hareket Partisi program ve politikalarını bu anlayış doğrultusunda şekillendirmektedir.

Parti olarak temel amacımız, siyasî istikrarı kalıcı kılmış, ekonomik ve sosyal açıdan güçlü bir Türkiye'nin uluslararası ilişkilerde belirleyici rol üstlenerek ülkemizle birlikte dünya barış ve refahına da katkı sağlamasıdır.

“Lider Ülke Türkiye” ülkümüzün gerçekleşmesi şüphesiz, ortak bir millî tavır belirlemek suretiyle bütün imkân ve kaynakların bu hedefe yönlendirilerek topyekûn gelişme seferberliğinin başarıya ulaşmasına bağlıdır.

Biliyor ve inanıyoruz ki, geride bıraktığımız yüzyılın başında Mustafa Kemal ATATÜRK’ün önderliğinde verdiği millî kurtuluş mücadelesiyle yeniden dirilişe geçen Türkiye, Cumhuriyet’in ikinci yüzyılında daha da yükselerek küresel güç haline gelecektir.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’nin sağladığı yönetim istikrarı ile Cumhuriyetimizin yeni yüzyılında da aynı ruh, azim ve heyecanla, millî kaynak ve kabiliyet potansiyelini harekete geçirerek “Lider Ülke Türkiye” ülküsünü gerçekleştirecek, “Türk ve Türkiye Yüzyılını” inşa edecek güçtedir.

Büyük bir inanmışlık ve gururla ifade ediyoruz ki “Gelen Türk Asrı, Geleceğin Gücü Türkiye” dir.

Böyle bir inançla yeni ufuklara koşan Milliyetçi Hareket Partisi’nin meselelere bakışında ve meselelerin çözümü için öngördüğü fikir ve eylem plânının temelinde; Türk milletine millî, manevî ve insanî açılardan seslenen; sevgiyi, adaleti, barışı ve güven içinde bir gelişimi amaçlayan Türk Milliyetçiliği anlayışı bulunmaktadır. İnsan hak ve hürriyetleri, hukukun üstünlüğü ve adalet gibi değerler Türk Milliyetçiliğinin ve Milliyetçi Hareket Partisi’nin temel referanslarıdır.

Gücünü mukaddesattan, inançlarından, ilkelerinden ve Türk milletinden alan Partimiz, Türkiye’nin iyiliğine olmadığına inandığı her gelişme karşısında tek başına da olsa sonuna kadar durmaktan çekinmemekte, millete yönelik olmayan hiç bir hedefi asla kabul etmemekte, devletimizin ve milletimizin hayrına olduğuna inandığı her işin ise yanında durmaktadır.

Türk milletinin millî ve manevî değerler manzumesinin tamamını esas alarak siyaset yapan Milliyetçi Hareket Partisi, bu yönüyle toplumsal merkezin de siyasî temsilcisidir.

Milletimizi, milletler mücadelesinin en üstüne taşımak ve devletimizi lider ülke yapmak Partimizin siyasî hedeflerine ulaşmakla mümkün olacaktır.

Milliyetçi Hareket Partisi “devlet ebed müddet”, “millet ebed müddet” ülküsüyle yarım asrı aşan siyasî birikiminin yanı sıra, Türkiye’nin fırsat ve tehditlerine yönelik isabetli tespit ve politikaları ile millî bekâmızın, milletimizin huzur ve refahının en güçlü teminatıdır.

Milliyetçiliği hayatın her alanında, uygulanabilir bir siyasal yönetim projesi olarak benimseyen Milliyetçi Hareket Partisi; tarihsel gelişimi içinde, “Dokuz Işık” olarak adlandırılan ilkeleri ile toplumun ve devletin her alandaki temel sorunlarını bir tanıma oturmuş ve çözüm yolları önermiştir.

Bu ilke ve duyarlılıkların önemi ve yol göstericiliği, her geçen gün farklı gelişme ve fikirlerin gündeme geldiği günümüzde, Türk milletinin içinde bulunduğu siyasî, sosyal ve ekonomik meselelerin kavranması ve çözümünü açısından daha iyi anlaşılacaktır. Bu çerçevede;

- Mensubiyet duygusunun verdiği gururla Türk milletinin; çağın kudretli, itibarlı ve güçlü toplumlarından biri olarak milletler camiasının en ileri safında yer almasını sağlamada, sosyal, ekonomik ve kültürel gelişmelerin fikrî temelini ve itici gücünü oluşturduğuna inandığımız “*Milliyetçilik*”,
- Devlete ve millete hizmet aşkıyla çok çalışmayı, feragati ve fedakârlığı ifade eden “*Ülkücülük*”,
- Türk milletinin yüksek vasıflı karakterinin korunarak yarınlara aktarılmasını temel alan ve beşerî ilişkilerde sevgi, hoşgörü ve adalete dayanan “*Ahlâkçılık*”,

- Bilime ve bilimsel düşünceye önem vermeyi, her türlü mesele-ye ön yargısız ve metodolojik muhakemeye bakmayı savunan “İlimcilik”,
- İnsanlara bir arada yaşamının yüklediği sorumlulukları hatırlatan ve birey kadar, mensubu olunan bütüne de önem atfeden dayanışmayı, paylaşmayı ve kardeşliği esas alan ahenk içinde ve huzurlu bir toplumsal düzenin tesis edilmesini öngören, millî bir duruştan beslenen, Türk milletinin asırların imbiğinden süzülerek gelmiş kültüründen feyiz alan ve toplumsal barışın pekiştirilmesine katkı sağlamayı öngören “*Türk toplumculuğu*”,
- Devletin adaletinin ve şefkatinin ülkenin en ücra köşesindeki vatandaşımız tarafından hissedildiği, kimsenin aç ve açıkta bırakılmadığı, huzur ve güvenin sağlandığı, medeniyetin getirdiği bütün imkânlardan yararlanan, kalkınmış köylerde mutlu köylüler oluşturmak amacıyla “*Köycülük*”,
- Kişi ve toplumun huzur ve mutluluğu önündeki bütün engellerin aşarak, temel hak ve özgürlükler ile hukukun üstünlüğünün teminat altına alınmasını devletin en temel görevi kabul eden bir anlayışı, istiklâl sevdamızı ve ülkülerimiz için mücadele kararlılığını içeren “*Hürriyetçilik ve Şahsiyetçilik*”,
- Tarih boyunca toplumların ve medeniyetlerin ilerlemesinin daha iyiyi arama ve mükemmele ulaşma, halkın mutluluğunu artırma arzusundan kaynaklandığı ve ileri gitme isteğinin itici kuvvetini gelişmecilik ruhunun oluşturduğu gerçeğinden hareketle “*Gelişmecilik ve Halkçılık*”,
- Bilim ve teknolojiye çağın yakalanarak, ülkemizin kendine özgü şartlarını dikkate alan, uluslar arası rekabet şartlarında üretim yapan ve yapılan üretimi hızla ekonomik ve toplumsal faydaya dönüştürerek genel refah seviyesinin yükseltilmesini sağlayacak bir sanayileşmeyi amaçlayan “*Endüstri ve Teknikçilik*”,

ilkeleri, Milliyetçi Hareket Partisi'nin temel fikir ve duyarlılıklar bütününe oluşturmanın ötesinde güncel sorunlara yönelik çözüm ararken dikkate aldığı referans kaynaklar olarak öne çıkmaktadır.

Milliyetçi Hareket Partisi, bu temel görüş ve ilkelerine bağlı kalarak, dünyadaki değişimi ve gelişimi doğru okumak suretiyle Türk milletinin beklentilerini en üst seviyede karşılamak ve küresel rekabetin gerisinde kalmamak için program, hedef, politika ve projelerini; milletimizin ve insanlığın yararını gözeterek, başkalaşmadan istikrarlı bir şekilde geliştiren ve güncelleyen dinamik bir partidir.

Bu doğrultuda ülkemizin ve insanlığın karşılaştığı çeşitli sorun alanları ile çağımızın önemli meselelerine çözüm üretecek, milletimizin huzur ve refahına katkı sağlayacak birçok program ve projeyi bu güne kadar milletimizin istifadesine sunmuş, ülkemizin siyasi, sosyal, demokratik ve ekonomik gelişmesine önemli katkılar sağlamıştır.

Partimiz bundan sonra da Cumhuriyetimizin yeni yüzyılına Türkçe bakışla; gelişmeleri doğru okuyarak, ufkun ötesini görerek, millî varlığımıza sahip çıkarak, milletimizin ve insanlığın huzur, güvenlik ve refahını artırmaya, Türkiye'yi "Lider Ülke ve Süper Güç" yapma yolunda siyaset yapmaya kararlılıkla devam edecektir.

B

TEMEL DEĞER VE
İLKELERİMİZ

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
PARTİ PROGRAMI

17 MART 2024
ANKARA

MİLLÎ YÜKSELİŞ İRADESİ

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
PARTİ PROGRAMI

17 MART 2024
ANKARA

MİLLÎ YÜKSELİŞ İRADESİ

1- MİSYON VE VİZYONUMUZ

Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmezliğini, birlik ve bütünlüğünü, hak ve menfaatlerini korumak; yüce Türk milletinin millî ve manevî değerleri ile tarihî ve kültürel zenginliklerine sahip çıkmak; inançlı, yüksek ahlâklı ve çağın gerektirdiği niteliklere sahip nesiller yetiştirmek; hak ve adaleti, huzur ve güveni her alanda hâkim kılmak; Türkiye'nin müreffeh ve onurlu geleceğini inşa etmek; barış, mutluluk ve adaletin hâkim olduğu bir dünya nizamının tesisinde ülkemizin söz sahibi olmasını sağlamaktır.

Geniş vatandaş kitlelerinin teveccühünü kazanarak iktidar olmak, Türkiye merkezli yeni bir medeniyet ve yeni bir dünya düzeni anlayışıyla; ekonomik, sosyal, kültürel, teknolojik gelişimini ve bilgi toplumuna geçişini sağlayarak ülkemizi, bölgesinde ve dünyada "Lider Ülke ve Süper Güç" konumuna getirmektir.

2- MİLLİYETÇİLİK

Partimiz milleti; ortak bir tarihin sunduğu zemin üzerinde birlikte yaşama arzu ve iradesini ortaya koyan, tarihî süreçte ortak bir kaderi paylaşma duygusunu ve gelecek ülküsünü taşıyan, milletler camiasında kendine has vasıf ve kimliğe sahip olduğuna inanan sosyal bir bütün olarak mütalâa etmektedir. Bu itibarla, millet geçiği, Türkiye'mizin bağımsız, güçlü ve demokratik bir ülke olarak ilelebet var olmasının sosyal ve kültürel temeli kabul edilmektedir.

Milliyetçilik ise, Türk milletine mensubiyet bilincini geliştirmeyi hedefleyen ve onun ayırt edici vasıflarını, dünyayı ve olayları yorumlayışta temel referans kabul eden fikirler ve duyarlılıklar bütünüdür. Milliyetçi düşünce sistematığının unsurları arasında millî kimlik, millî dil, millî kültür, millî hâkimiyet, millî devlet ve dayanışma kavramları belirleyici bir öneme sahiptir. Milliyetçiliğimiz, Türk milletine olan derin bağlılığımızın ve sevginin verdiği ilham ve cesaretle, var oluşunu anlamlandırmayı ve geleceğini garanti altına almayı temel hedef olarak kabul eder ve bunun için her türlü çabayı gerekli görür. Her türlü ırkçılığı, kötü muamele ve zalimane davranışları reddeder.

Dünya ölçeğinde ise, milletlerin eşitliğini ve iş birliğini öngörmekte; küresel hakkaniyetin varlığını ve geliştirilmesini zorunlu addetmektedir. Ayrıca, dünyada siyasî ve sosyal alanda uzlaşmacı kültürü destekleyerek, küreselleşme sürecinin ahlâkî ve insanî değerleri daha çok içermesine katkı sağlamayı, milliyetçilik ve insanlık anlayışımızın gereği sayıyoruz. Milletlerin ve kültürlerin varlığını, diyalogunu ve işbirliğini beşeriyetin ve küresel ahengin ön şartlarından biri olarak kabul ediyoruz.

3- DEMOKRASİ

Milliyetçi Hareket Partisi, devlet idaresinde milletin en iyi şekilde temsil edildiği bir rejim olan demokrasiyi; hukukun üstünlüğünün, insan hak ve özgürlükleri ile fikir, teşebbüs ve vicdan özgürlüğünün en geniş anlamda teminat altına alındığı bir sistem olarak görmek ve benimsemektedir.

Milletimizin hür iradesi ve serbest oyu ile adil ve şeffaf seçimler vasıtasıyla seçilmiş milletvekillerinden meydana gelen Yasama ile aynı şekilde demokratik yollarla ve doğrudan milletimiz tarafından belirlenen Yürütme, millet iradesinin ve millî duyarlılığımızın en üst seviyede tecelli ettiği devlet organlarıdır. Siyasî partiler, demokratik hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır.

Türkiye’de birlik ve beraberlik içerisinde toplumsal barışın, huzur ve güven ortamının tesis edilebilmesi; demokratik rejimin bütün kurum ve kuralları ile sağlıklı işleyebilmesine ve demokrasiyi özümsemiş, halkını küçümsemeyen ve onun millî ve manevî değerleriyle barışık aydınlar ile siyasî ve sosyal aktörlerin çabalarına bağlı bulunmaktadır.

Milletin, devlet idaresinde en iyi şekilde temsil edildiği çoğulcu demokrasi idealimiz, sayı ve güç ölçülerine bakılmaksızın, toplumu oluşturan bütün vatandaşların hak ve menfaatlerinin korunmasını, siyasî ve sosyal katılımlarının sağlanmasını, fırsat eşitliği tanınmasını ve ekonomik değerlerin bölüşümünden hak ettikleri payı alabilmelerini öngörür.

Partimiz, çoğunluk iktidarı prensibinin çoğunluk diktasına dönüşme ihtimalini önleyecek, kişi haklarını güvence altına alacak usul ve esasları geliştirmeyi; güçler arasında denge ve denetleme mekanizmalarının etkin kılınmasını, vatandaşın veya toplumun özgürlüğünü ve geleceğini tehlikeye sokan her türlü kışkırtma ve şiddet içeren eylemleri hukukun üstünlüğü prensibi içinde engellemeyi ve nihayetinde evrensel ilkeler ışığında şekillendirilen demokratik düzeni korumayı temel görevlerden birisi olarak değerlendirmektedir.

4- İNSAN HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİ

Milliyetçi Hareket Partisi; her insanın insan olması vasfından kaynaklanan, şahıslara bağlı, dokunulmaz, devredilmez ve vazgeçilmez niteliklere sahip temel hak ve özgürlükleri bulunduğu; bu hakların diğer insanlarla eşit ölçüde kullanma yetki ve özgürlüğünün kutsallığına, bunları her türlü istismardan koruyup teminat altına almanın vazgeçilemez ve ertelenemez nitelikte olduğuna inanmaktadır.

Bireyin haklarını kullanma özgürlüğünün sınırını aynı zamanda diğer bireylerin haklarını kullanma özgürlüğünün de sınırı olarak

kabul eden Partimiz, vatandaşlarımızın haklarını kullanma özgürlüğünü birlikte var olan ve genişleyen bir özelliğe sahip olduğunu savunmaktadır.

Partimiz, insan hak ve özgürlüklerini güvence altına almayı amaçlayan evrensel hukukî normların geliştirilmesi, güçlendirilmesi ve yaygınlaştırılmasına katkı sağlamayı benimsemektedir. Bu çerçevede; devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne aykırı davranış ve uygulamalar hariç olmak üzere, bütün vatandaşların kişi güvenliği ve dokunulmazlığı, düşüncelerini ifade etme ve inandığı gibi yaşama başta olmak üzere bütün temel hak ve özgürlüklerine saygıyı esas almaktadır.

Mutlu ve müreffeh bir toplum inşasının temel hak ve özgürlüklerden azamî derecede istifade edilebilmesine bağlı olduğuna inanan Partimiz, bu hak ve özgürlüklerin demokratik hukuk düzenine aykırı şekilde istismarına müsaade edilmemesinin bizzat bu hak ve özgürlüklerin korunması için gerekli olabileceğine inanır.

5- HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ

Hukuk; üzerinde mutabakata varılmış, birlikte yaşamının ilke ve usullerini belirleyen, herkes için bağlayıcı bir nitelik taşıyan ve sosyal ilişkilerde adaleti, düzeni, barışı ve özgürlüğü birlikte tesis etmeyi hedefleyen kurallar bütünüdür.

Partimiz hukukun üstünlüğünü, demokratik sistem içerisinde düzeni sağlayan bir kanunilikten öte, insanın yüce değerini tanımak, kabul etmek ve bunları güvence altına almak şeklinde değerlendirmektedir. Hiçbir kişi ya da kurumun hukukun üstünde olamayacağı gerçeğinden hareketle hukuku, Cumhuriyet'in temel niteliklerinin de güvencesi olarak görmektedir.

Milliyetçi Hareket Partisi, insanlarımızın adalet ve hakkaniyeti esas alan bir sosyal hukuk düzeni içerisinde yaşamalarını temin amacıyla, ülkemizdeki mevcut mevzuat ve kurumsal düzenlemeleri bu

bakış açısına uygun bir biçimde yeniden şekillendirmeyi ve hukukun üstünlüğü prensibini hâkim kılmayı temel görevlerinden biri kabul etmektedir.

6- LÂİKLİK

Geniş anlamda lâiklik, kaynağını pozitif hukuktan alan, ruhban sınıfının nüfuz ve imtiyazlarından arınmış, dinî inanç ayrımı gözetmeksizin herkes için geçerliliği olan genel bir kamu düzeninin yürürlükte olması anlamına gelmektedir.

Bir devlet düzeni, din ve vicdan özgürlüğünü içerdiği ölçüde laik ve demokratiktir. Vatandaşların inançlarını yok saymadan bir arada kardeşçe yaşamasını temin ettiği ölçüde bir değer ve anlam ifade eden lâiklik, millî birlik ve bütünlük ile din ve vicdan özgürlüğünün güvencesidir.

7- MİLLÎ BİRLİK VE BÜTÜNLÜK

Ülkemizdeki yöresel ve geleneksel farklılıkları, millî hayatımızın zenginliği olarak telâkki eden bir inanç ve şuurla, tarih boyunca olduğu gibi tüm toplumsal renklerin hoşgörülü bir tutumla, adalet ve özgürlük ile karşılıklı anlayış ve iş birliği içerisinde ortak hedeflere seferber edilmesini, millî birlik ve bütünlüğümüzün teminatı sayıyoruz.

Partimiz, cumhuriyet ve demokrasiyle milletin ortak değerlerini, millî birlik ve bütünlüğümüzün, siyasî, sosyal ve kültürel temeli olarak görmekte, Türkiye için cumhuriyet ve demokrasiyi vazgeçilmez ve birbirini tamamlayan iki ayrılmaz değer olarak kabul etmektedir.

8- SOSYAL DEVLET

Türk devlet felsefesini üstün kılan vasıflardan birisi de sosyal devlet niteliğine sahip olmasıdır. Birey, aile ve toplum çıkarlarını ve

haklarını birlikte gözetmek ve korumak, çağın giderek büyüyen ve farklılaşan ihtiyaçları karşısında refahı yaygınlaştırmak, sosyal devlet anlayışımızın bir gereğidir.

Birey, aile, toplum ve devletin ahenkli bir birliktelik oluşturduğu sosyal devlet anlayışında; bürokratik, hantal ve baskıcı olmak yerine; güçlü, fakat aynı zamanda müşfik ve insanî, hukuku ve adaleti her alanda hâkim kılmış, varlık gayesini millete hizmet esasından alan, verimli ve etkin çalışan; her şeye müdahale etmek yerine, koordinasyon sağlayıp yönlendirebilen, etkin denetim yapan ve önderlik eden bir yapının kurulması esas olacaktır.

İstikrarı ve adil gelir dağılımını sağlayarak sosyal dengeleri gözetip, yaşlısını, kimsesizini, yoksulunu ve engellisini gözetip kollayan, bütün vatandaşlarını eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik hizmetlerinden yararlandıran ve hizmet sunumunda erişilebilirliği, kaliteyi ve adaleti amaç edinen merhametli ve hakkaniyetli sosyoekonomik düzenin tesis edildiği bir devlet, Partimizin sosyal devlet anlayışının diğer esaslarını oluşturmaktadır.

9- SOSYAL ADALET VE TÜRK TOPLUMCULUĞU

Küresel sorun ve dalgalanmalar sebebiyle duygusal türdeşliklerin ve fikrî duyarlılıkların zayıflaması, sosyal bağların azalması, sanal iletişim sebebiyle yüz yüze iletişim kültürünün geri plâna düşmesi ve benzeri diğer gelişmeler, insanların belli bir toplum düzeni içinde ve kültür ikliminde birlikte yaşadıkları gerçeğini değiştirmeye yetmemektedir.

İnsanlara bir arada yaşamanın yüklediği sorumlulukları hatırlatan ve birey kadar, mensubu olunan bütüne de önem atfeden toplumculuk, tabiatı gereği dayanışmacı ve bütünleştirici bir karaktere sahiptir. Toplumculuğun en büyük faydalarından biri, mensupları birbirinden giderek uzaklaşan ve hatta birbirine yabancılaşan bir

toplum yerine; dayanışmayı, paylaşmayı ve kardeşliği esas alan ahenk içinde ve huzurlu bir toplumsal düzenin tesis edilmesidir.

Tamamen millî bir duruştan beslenen, Türk milletinin asırların imbiğinden süzülerek gelmiş kültüründen feyiz alan Türk toplumculuğunun herhangi bir yabancı ideoloji ile benzerliği veya yakınlığı yoktur.

Türk toplumculuğu; gelirin adil dağılımını gerçekleştirmeyi, toplumun millî duyarlılıklarını yaşatmayı, bencillik ve vurdumduymazlığa karşı feragat ve fedakârlık gibi güzel hasletleri yüceltmeyi hedef alan ve toplumsal dayanışma yoluyla toplumsal barışın pekiştirilmesine katkı sağlamayı öngören bir düşüncedir.

10- YÖNETİMDE ŞEFFAFLIK

Devlet-millet kaynaşmasının yeterli ölçüde tesis edilememe sebeplerinden birisi, vatandaşa yönelik idarî işlem ve eylemlerin oluşumunda, işleyişinde ve denetiminde halkın katılımının yeterince sağlanamamasıdır. Bu nedenle, vatandaşımıza daha iyi hizmet sunmak için kamu yönetiminde vatandaşın güvenini, memnuniyetini ve sürekli etkinliği esas alan katılımcı, kollayıcı ve koordine edici bir “Hadim Devlet” anlayışının ve bunlara yönelik idarî yapı ve yöntemlerin hâkim kılınmasını, “Devlet milleti için vardır” anlayışımızın gereği olarak zorunlu görmekteyiz.

Çağdaş demokrasilerde; idarî işlemlerde keyfiliğin önüne geçilebilmesi, herkese eşit muamele yapılabilmesi ve vatandaşla devlet arasındaki kopukluğun önlenbilmesinde, idarenin her türlü eylem ve işlemlerinin açık ve denetlenebilir olması önem arz etmektedir. Hukukun üstünlüğü ilkesi doğrultusunda hareket edilmesi, takdir yetkisinin eşit şekilde kullanılması ve makamların nüfuz yeri olmasının önüne geçilmesi için, idarî işlemlerin önceden belirlenmiş usul ve esaslara göre gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

İdarenin yaptığı işlemlerde vatandaşın bilgi edinme hakkı, açık yönetim anlayışının temel unsurlarından biridir. Partimiz, idarenin eylem ve işlemlerinde birliğin sağlanmasını, keyfiliğin ve farklı uygulamaların önlenmesini ve vatandaşın bilgi edinme hakkının gereği gibi yerine getirilmesini gerekli görmektedir.

Öte yandan, başta yerel yönetimlerin hizmete ilişkin olacakları kararlar olmak üzere vatandaşlarımızın alınan kararların ve işlemlerin takibine ve denetimine imkân veren mekanizmaların oluşturulmasını vatandaş odaklı hizmet anlayışımızın icabı görüyoruz.

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
PARTİ PROGRAMI

17 MART 2024
ANKARA

MİLLÎ YÜKSELİŞ İRADESİ

ÖNCELİKLİ HEDEF VE GÖRÜŞLERİMİZ

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
PARTİ PROGRAMI

17 MART 2024
ANKARA

MİLLÎ YÜKSELİŞ İRADESİ

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
PARTİ PROGRAMI

17 MART 2024
ANKARA

MİLLÎ YÜKSELİŞ İRADESİ

Meşruiyetini milletten alan Partimiz, ülkemize ve insanlarımıza hizmet etmenin ve bölgemizde ve dünyada barış, huzur ve kardeşliği hâkim kılmamanın demokratik düzen içerisindeki temel yolunun siyaset kurumu olduğuna inanmaktadır. Bu hizmetin sağlanarak Türkiye'yi "Lider Ülke ve Süper Güç" haline getirme hedefinin gerçekleştirilmesi, Partimizi milletimizin teveccühüne mazhar kılarak "iktidar" olmaktan geçmektedir. Bu hedefe ulaşılmasıyla, Milliyetçi Hareket Partisi'nin güçlü iktidarında;

- Hukukun üstünlüğünü ve adaleti her alanda hâkim kılmak,
- Demokratik standartları yükseltmek,
- Cumhuriyetin temel niteliklerini muhafaza etmek, kuruluş ilkelerine sahip çıkmak,
- Türkiye Cumhuriyeti devletinin; ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü korumak, üniter millî devleti ilelebet baki kılmak,
- Her alanda toplumsal uzlaşmayı sağlayarak, toplumsal dayanışmayı güçlendirmek ve kardeşliği pekiştirmek,
- Temel insan hak ve hürriyetlerini teminat altına almak,
- Güçlünün değil haklının yanında olan adil bir sistem oluşturmak,
- Bağımsız ve tarafsız yargının tam anlamıyla tesisini sağlamak,

- Milletin değerlerini temsil eden, milletin hizmetinde, güçlü, adil, müşfik ve insani bir devlet anlayışını hâkim kılmak,
- Seviyeli, ilkeli, dürüst, ahlâkî siyaset anlayışını hâkim kılmak,
- Adaletli, ilkeli, dürüst, açıklığa dayalı bir yönetim anlayışı benimsemek ve bu anlayışa uygun kurum ve kuralları oluşturmak,
- Devlet tarafından sunulan hizmetlerin her vatandaş tarafından erişilebilirliğini ve çağdaş standartlarda olmasını temin etmek,
- Ahlâkî kirlilik, yozlaşma ve yolsuzluklarla kararlı ve etkin mücadele suretiyle temiz siyaset, temiz yönetimi ve temiz toplumu tesis etmek,
- Ekonomik büyüme, sosyal gelişme ve millî bütünleşmeyi esas alan bir vizyonla ekonomi politikalarını belirlemek,
- Teknolojik gelişmeyi, verimliliği, istikrarlı büyümeyi ve istihdam sağlamayı esas alan güçlü bir “üretim ekonomisi” oluşturmak,
- Ekonomik güvenliği, millî güvenliğin önemli bir unsuru olarak dikkate almak,
- İleri teknoloji üretme yeteneğine sahip olmak, uzayın imkanlarından yararlanmak,
- Özel sektörün dinamizmini ve teşebbüs gücünü desteklemek
- Ekonomik ve sosyal politikaları dar ve sabit gelirlileri gözeterek şekilde ahenk içinde uygulamak,
- Kazancın vergilendirilmesi ile üretimin devamının sağlanması dengesini gözetmek,
- Tarımda ileri teknolojiyi kullanan bir üretim yapısına geçmek, çiftçimizin gelir ve refah düzeyini artırmak,
- Küçük sanayici ve esnafı destekleyerek yatırım, üretim ve istihdamı artırmak,

- Bölgeler arası gelişmişlik farklarını en aza indirmek,
- Bilim ve teknolojide çağı yakalamış, kudretli, itibarlı ve önder bir toplum oluşturmak,
- Sosyal koruma programları geliştirerek yardıma muhtaç, yoksul ve kimsesiz vatandaşları aç ve açıkta bırakmamak,
- Adil bir gelir dağılımı sağlamak,
- Çalışanların çalışma şartlarını iyileştirmek ve adaletli bir ücret sistemine kavuşturmak,
- Bütün vatandaşlarımızın temel eğitim, sağlık ve sosyal güvencesini devlet eliyle sağlamak,
- İstihdam edilebilirliği yüksek, eğitilmiş, sağlıklı, vasıflı, yüksek ahlâk ve seciye sahibi, Türk kültür ve değerlerini özümsemiş, evrensel düzeyde iddia sahibi bir gençlik yetiştirmek,
- Kırdan kente bilinçsiz ve kontrolsüz göç olgusunu durduracak, yerinde yaşamı teşvik edecek projeler geliştirmek,
- Düzensiz göç için etkin politikalar uygulamak, kurumsal kapasiteyi geliştirmek,
- Her türlü terör ve anarşiye son vermek suretiyle huzur ve güven ortamını tesis etmek,
- Terörizm ve bölücülükle mücadele stratejisi oluşturmak,
- Çevre şartlarını sürekli iyileştirerek yaşanabilir hale getirmek,
- Her alanda uygun iklim değişikliği politikaları oluşturmak,
- Türkiye'nin jeostratejik konumunu dikkate alan, gelişmeleri ve sorunları gerçekçi, karşılıklı menfaate dayanan millî bir strateji çerçevesinde değerlendiren, Türkiye merkezli ve çok yönlü bir dış politika yürütmek,
- Türk Kuşağı Büyük Stratejisinin hayata geçirilmesini sağlamak,

- İnsanlığın Huzuru Projesi ile küresel adaletin, barış ve huzurun tesisine katkı sağlamak,
- Türkiye'yi bölgesel ve küresel bir güç haline getirmek,
- 2053 yılına gelindiğinde "Lider Ülke ve Süper Güç Türkiye"yi inşa etmek,

Türk milletine hizmet yolunda temel hedeflerimizi oluşturmaktadır.

Milliyetçi Hareket, demokratik siyasî kültür, uzlaşma ve sorumluluk ahlâkını önde tutan bir siyaset ve yönetim anlayışının yerleşmesinin öncüsü olacaktır.

Türk milletinin tarihinden, kültüründen, geleneklerinden ve inanç dünyasından feyiz alarak şekil bulan milliyetçilik anlayışımız, gelecekte geleceğe uzanan çizgide Türk milletine ve insanlığa hizmeti varoluşunun yegâne unsuru olarak görmektedir.

Partimiz, "yaşa ve yaşat" ilkesini milliyetçilik anlayışımızın manevî temeli olarak kabul etmekte ve bu ilkenin gelenekten geleceğe uzanan çizgide sürekli geliştirilerek kurumsallaşmasına hayatî önem atfetmektedir. Milliyetçi Hareket Partisi, bu ilkeyi bütün insanlık ailesini kapsayacak şekilde yorumlamakta ve bu çerçevede küreselleşme sürecinin insanî bir boyut kazanması gerektiğini savunmaktadır.

Milliyetçi Hareket Partisi beşerî ilişkilerde sevgi, hoşgörü ve adaleti tesis etmeyi hedef alan bir ahlâk anlayışını benimsemektedir. Bu anlayışın, bütün kurum ve kurallarıyla toplumun her kesiminde hâkim kılınması için, yozlaşma eğiliminin önüne geçecek olan ahlâkî ilke ve standartların hayata geçirilmesini öngörmekteyiz.

Toplumsal dayanışma ve uzlaşma kültürünün geliştirilmesi suretiyle barış, huzur ve refah içinde topyekûn kalkınmanın gerçekleştirilmesini hedeflemekteyiz.

Milletimizin temel hassasiyetlerini temsil eden toplumsal merkezin ortak değerler ekseninde bütünleşmesini savunmaktayız.

Tarih, kültür ve inanç temelinde derinliği olmayan yapay farklılıkların ayrıştırıcılığı yerine, zengin ortak değerlerin bütünleştiriciliğini esas alan bir anlayışla, ekonomik ve sosyal birikimlerimizin ortak hedeflere seferber edilmesini millî birlik ve bütünlüğümüzün teminatı saymaktayız.

Devlet idaresinde, milletin en iyi şekilde temsil edildiği rejim olan demokrasiyi; hukukun üstünlüğünün, insan hak ve özgürlüklerinin en geniş anlamda teminat altına alındığı bir sistem olarak benimsemekte ve demokrasinin kurumsallaşmasının hayati önem taşıdığına inanmaktayız.

Siyaseti, milletin huzur ve refahının teminine yönelik politikaların geliştirilmesinin yolu olarak görmekte, bunun için, devlet hizmetlerinin, vatandaşların beklentilerine uygun nitelikte sunulmasını, kurum ve kurallarının bu anlayışa göre şekillenmesini öngörmekteyiz.

Sağlıklı bir demokrasinin ancak hoşgörü, dürüstlük, tutarlılık ve samimiyet gibi ahlâkî değerlerle bezenmiş bir siyaset kültürü zemininde yükselebileceğine inanmakta, ilkeli, seviyeli ve temiz siyaseti demokrasinin teminatı olarak görmekteyiz.

Toplumun demokrasiye ve devlete olan güven duygusunun zaafa uğramasına neden olan siyasetteki yozlaşmanın önüne geçilmesinin, millî, ahlâkî ve toplumsal duyarlılığa sahip demokratik katılımı mümkün olabileceğini savunmaktayız.

Gelir dağılımını adaletli bir biçimde gerçekleştirmeyi, toplumun millî duyarlılıklarını yaşatmayı, bencillik ve vurdumduymazlığa karşı feragat ve fedakârlık gibi güzel hasletleri yüceltmeyi hedef almakta ve dayanışma kültürünü geliştirerek toplumsal barışın pekiştirilmesine katkı sağlamayı öngörmekteyiz.

Vatandaşların inançlarını yok saymadan bir arada kardeşçe yaşamalarını temin ettiği ölçüde bir değer ve anlam ifade eden laikliği,

millî birlik ve bütünlük ile din ve vicdan özgürlüğünün güvencesi olarak görmekteyiz.

Devlet yönetiminde kalite, verimlilik ve etkinliği esas alan bir yönetim kültürünün yerleştirilmesini, halka güveni esas alan ve halkın güvenini hedefleyen şeffaf, katılımcı, hesap verebilir, kollayıcı ve koordine edici bir anlayışın ve bunlara yönelik idarî yöntemlerin hâkim kılınmasını hedeflemekteyiz.

Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi ile tesis edilen güçlü yasama, etkin yürütme, tarafsız ve bağımsız yargıdan oluşan devlet organlarını kendi içinde daha bağımsız ve güçlü hale getirerek kuvvetler ayrılığı ilkesini tahkim etmeyi amaçlıyoruz.

Serbest teşebbüsün esas olduğu, üretimin teşvik edildiği, dar ve sabit gelirlilerin gözetildiği, adil gelir dağılımı ve sosyal korumayı esas alan, rekabetçi ve hakkaniyetli bir ekonomik ve sosyal politikanın tesisini savunmaktayız. Türk girişimcisinin dünya ekonomisinde söz sahibi olabilmesi için Türk firma ve markalarının küresel düzeyde rekabet gücü kazanmasına stratejik bir önem atfetmekteyiz.

Bilgi toplumu altyapısının hızla tamamlanmasını, ileri teknoloji üretimi, kullanımı ve ihracını mümkün kılacak politikaların uygulanmasını ve bu yönde toplumsal bilincin geliştirilmesini hedeflemekteyiz.

Dış politikada siyasi eşitlik zemininde; karşılıklılık esas ve millî çıkarların gözetilmesi doğrultusunda, etkin ve saygın devlet anlayışıyla, sosyal, ekonomik ve siyasi ilişkileri zenginleştirmeyi hedef olarak hareket edilmesini savunmaktayız.

Milliyetçi Hareket Partisi, her insanı mukaddes bir varlık ve emanet olarak kucaklamak ve onların gönlünü, sevgisini ve saygısını kazanmak suretiyle bir gönül seferberliği anlayışı içerisinde “Lider Ülke ve Süper Güç Türkiye” hedefine ulaşmak istemekte, bu anlayışı yurt ve dünya barışına katkı sağlayacak, vicdanî bir sorumlulu-

luk olarak kabul etmekte, Türkiye'yi geleceğe taşıma ülküsü için belirlenecek ortak tavrın ve onu gerçekleştirme arzusunun tüm gönüllerde yer bulması ile millî hedeflere daha hızla ulaşılabileceğine inanmaktadır.

D İNSAN HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİNİN KORUNMASI

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
PARTİ PROGRAMI

17 MART 2024
ANKARA

MİLLÎ YÜKSELİŞ İRADESİ

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
PARTİ PROGRAMI

17 MART 2024
ANKARA

MİLLÎ YÜKSELİŞ İRADESİ

Her insanın insan olmasından kaynaklanan temel hak ve özgürlüklere sahip olduğuna inanıyoruz. Başta yaşama hakkı olmak üzere, insanın dokunulamaz, devredilemez, vazgeçilemez temel hak ve özgürlüklerinin korunması ve geliştirilmesini devletin en başta gelen görevlerinden biri olduğunu, bu hak ve hürriyetlerin tanınmaması halinde özgürlük, adalet ve barışın tesis edilemeyeceğini savunuyoruz.

Millî güvenliğe, Cumhuriyetin temel niteliklerine, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, kamu düzenine, genel ahlâka, genel sağlığa ve başkalarının temel haklarını kullanmasına tehdit oluşturmak kaydıyla da bu hakların kullanımına kısıtlama getirilemeyeceğini öngörüyoruz.

İnsanı yüce bir varlık olarak gören Partimiz; her türlü işkence ve eziyet ile insanlık dışı ve aşağılayıcı davranış ve uygulamalara şiddetle karşı olup, herkesin yaşama, maddî ve manevî varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahip olduğuna, her bireyin kişi hürriyeti ve güvenliğinin sağlanması ve hayatının güvence altına alınması gerektiğine inanmaktadır.

Partimiz; millî birlik ve bütünlüğü, kamu yararı ve genel ahlâkı zedelememek kaydıyla, herkesin düşünce ve kanaat, düşüncüyü ifade etme ve inandığı gibi yaşama hürriyetine sahip olduğunu savunmaktadır.

Herkesin, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde adil yargılanma hakkına sahip olduğuna, hiçbir eylem ve işlemin yargı denetimi dışında bırakılmayacağına inan-

maktayız. Herkesin kanun önünde eşitliği ilkesi uyarınca, anayasa ve kanunlarımızdaki dokunulmazlıkların kaldırılması, herkesin hak arama özgürlüğüne sahip olması ve idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olması gerektiğini savunmaktayız.

Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamayacağına inanmaktayız. Özel hayata ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkını temel insan hakkı olarak görmekteyiz. Konut dokunulmazlığı esas olup, yasalarla belirlenen hallerde usulüne göre alınmış hâkim kararı olmadan kimsenin konutuna girilemeyeceğine inanmaktayız.

Partimiz, haberleşme ve iletişim hürriyetinin temel insan hakkı olduğunu, engellenemeyeceğini ve gizliliğine dokunulamayacağını kabul etmekte, bu hakların gereği gibi kullanılmasına ilişkin olarak uygulamadan kaynaklanan keyfiliklerin önüne geçilmesini gerekli görmektedir.

Kişisel verilerin korunmasının, sosyal medya ve dijital mecralar dâhil kişilik haklarını ihlal eden ve istismara neden olan fiil ve eylemlerin kamu gücüyle önüne geçilmesinin gerekli olduğuna inanıyoruz.

Herkes, vicdan, dinî inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir. Toplum ve devlet hayatında, din ve vicdan özgürlüğünün engellenmemesi, insanların inançları ve ibadetlerinden dolayı kınanmaması, tenkit edilmemesi, hor görülmemesi, hangi gerekçe ile olursa olsun din ve vicdan özgürlüğünün baskı altına alınmaması ve hukuk dışı yollarla sınırlandırılmaması din ve vicdan özgürlüğü anlayışımızın esasını oluşturmaktadır.

Partimiz, herkesin eğitim ve öğrenim hakkına sahip olduğuna ve bu hakkın her ne suretle olursa olsun engellenemeyeceğine, eğitim ve öğretimin devletin gözetim ve denetimi altında yapılması gerektiğine inanmaktadır. Eğitimin her kademesinde eğitim dilinin

Türkçe olması, Türkçeden başka hiçbir dilin, eğitim ve öğretim kurumlarında Türk vatandaşlarına ana dilleri olarak okutulmaması ve öğretilmemesi esastır.

Cumhuriyetin temel ilkelerine, millî güvenliğe ve kamu düzenine aykırı olmamak şartıyla; örgütlenme, toplantı ve gösteri düzenleme hakkının özüne uygun olarak kullanılmasının esas olduğuna inanmaktayız.

Kadınlara karşı her türlü fiilî ve hukukî ayrımcılığa, şiddete ve kadın istismarına karşıyız. Ailelerinden kaynaklananlar da dâhil olmak üzere çocukların her türlü hak ihlaline ve istismarına karşı korunmasını gerekli görmekte, çocuğun üstün yararı ilkesini esas almaktayız.

Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, Cumhuriyetin temel ilkelerine, millî güvenliğe ve kamu düzenine aykırı olmamak üzere basın, yayın ve diğer iletişim araçları üzerinde kısıtlama konulmaması, sansür edilmemesi ve hür olması gerektiğine inanmaktayız. Bununla birlikte düzeltme ve cevap hakkı, kişilerin haysiyet ve şerefine dokunulmaması ve gerçeğe aykırı yayınlar yapılmaması gibi hususları içeren basın ve yayın ahlâkının sosyal medya ve dijital platformlar dâhil gelişip kurumsallaşması, bu doğrultuda mesleki denetimin ve kamuoyu denetiminin sağlanmasını da gerekli görmekteyiz.

Temel hak ve özgürlüklerin ihlal edilmesi durumunda adil tazmin hakkının işletilmesi gerektiğine ve bu durumun ancak yetkili mahkemelerin kararı ile tespit ve tescil edilebileceğine inanmaktayız.

E

DEMOKRATİK
STANDARTLARIN
YÜKSELTİLMESİ

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
PARTİ PROGRAMI

17 MART 2024
ANKARA

MİLLÎ YÜKSELİŞ İRADESİ

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
PARTİ PROGRAMI

17 MART 2024
ANKARA

MİLLÎ YÜKSELİŞ İRADESİ

Hukukun üstünlüğünün, insan şeref ve haysiyetinin; fikir, teşebbüs, din ve vicdan özgürlüğünün teminatı olarak demokrasiyi sadece bir siyasî rejim değil, aynı zamanda bir hayat tarzı olarak gören Milliyetçi Hareket Partisi, sosyal ve siyasî ilişkilerde, demokrasinin bütün kurum ve kuralları ile işletilmesinin gereğine inanmaktadır.

Partimiz, Anayasamızın mümkün olabildiğince geniş bir uzlaşma ile genel sınırlama hükümlerinden daha çok, genel koruma hükümlerine yer veren ve özgürlüğü esas alan bir nitelikte olmasını gerekli görmektedir. Bu doğrultuda; katılımcı, kapsayıcı, Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi'nin özüne ve ruhuna uygun, demokratik, yeni bir Anayasa yapılmasını milletimize karşı bir mükellefiyet olarak görmekteyiz.

Kuvvetler ayrılığı ilkesi, demokratik hukuk devletinin hayatiyet kaynağı ve yaşam sigortasıdır. Devletin üç temel fonksiyonu olan yasama, yürütme ve yargının görev ve yetkilerinin en rasyonel şekilde dengelenmesi ve bunların uyumlu bir şekilde icra edilmesi hayati önem taşımaktadır.

Erkler arasında yetki aşımı ve çatışması ekseninde gelişen tartışmaların, herkesin Anayasadan kaynaklanan görev ve yetkileri ile sınırlı hareket etmesi suretiyle giderilebileceğine inanmaktayız.

Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemiyle inşa edilen katı kuvvetler ayrılığı ile devlet organlarının kendi içinde daha bağımsız ve güçlü olmasının güvence altına alındığını düşünmekteyiz.

Partimiz, sağlam teminatlara bağlanmış yargı bağımsızlığını ve Anayasa yargısının, demokratik rejim için hayatî önemini her türlü tartışmanın üstünde görmekte, hiçbir organın kaynağını Anayasa'dan almayan bir yetkiyi kullanamayacağını savunmaktadır.

Demokrasilerde egemenliğin yegâne sahibinin millet olduğuna, siyasî iktidarların meşruiyetinin millî iradeye dayandığına; yasama ve yürütmenin millî iradenin en güçlü şekilde tecelli ettiği organlar olduğuna inanmaktayız.

Hangi düşünce ve gerekçeyle olursa olsun demokratik rejime, Meclis'in ve yürütmenin anayasal yetkilerine dışarıdan gelecek her türlü müdahaleyi gayri meşru ve kabul edilemez bulmaktayız.

Yasama, yürütme ve yargıdan oluşan devlet organlarının devletin kuruluş ilkelerine, Türk milletinin ortak değerlerine, Türkiye'nin huzuruna ve kardeşliğine sahip çıkmak zorunda olduğunu savunmaktayız.

Hukukla sorunlu, milletin ortak değerleriyle kavgalı, Cumhuriyetin temel değerleriyle çatışan gerginlikten beslenen, sığ siyaset anlayışlarını reddediyoruz.

Siyasetin ahlâkî bir temele dayandığı, demokratik olgunluk ve uzlaşî kültürünün egemen olacağı, aşırılıkların törpülediği, Türkiye'nin millî ve manevî değerlerini ortak payda olarak kabul eden bir siyaset anlayışının hâkim kılınması gerektiğine inanmaktayız.

Milliyetçi Hareket Partisi, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü hedef almaması, terör ve şiddeti siyasî amaç ve araç olarak görmemesi kaydıyla, her siyasî görüşün partileşerek bu görüşlerini Anayasal çerçevede kalarak, demokratik platformlarda açıklama, savunma ve yayma özgürlüğüne sahip olması gerektiğini temel ilkelerinden biri olarak görmektedir.

Siyasî partilerin sadece Türk milleti tarafından ve seçim sandığı yoluyla tasfiye edilebileceğine inanan Milliyetçi Hareket Partisi, terör ve şiddeti siyasî amaç ve araç olarak gören ve destekleyen partiler

dışında siyasî partilerin kapatılmasına karşı olup parti kapatma yerine bireysel sorumluluk esasını öngörmektedir.

Milletvekili dokunulmazlığının, kamu vicdanının kabul edeceği makul esaslara bağlanması ve Türkiye Büyük Millet Meclisi içindeki yasama ve denetleme faaliyetlerinin dışında kalan hususlardaki dokunulmazlıkların kaldırılması gerektiğine inanmaktayız.

Siyaset kurumunun faaliyetlerinin ahlâkî temellerini oluşturacak, siyasî partilerin ve yönetim kadrolarının her kademedeki faaliyetlerini etik esaslara bağlayacak siyasî ahlâka ilişkin düzenleme yapılmasının gerekliliğini savunmaktayız.

Seçim sistemlerinde, temsilde adalet ve yönetimde istikrar ilkeleri arasında denge sağlamak esas olup, seçim kanunlarının bu ilkelerin ikisini birden dikkate alacak şekilde yapılmasını gerekli görmekteyiz.

Meclis'in itibarının korunması, kamu vicdanını rahatsız eden konularda Meclis'in ahlâkî bir duruş sergilemesine bağlıdır. En büyük teminatı siyaset kurumunun fazileti ve ahlâkî olan demokratik rejimin geleceğinin de buna bağlı olduğuna inanıyoruz.

Yürütmenin bizzat millet tarafından seçilmesini, millet iradesinin yönetime yansması ve doğrudan demokrasinin güçlenmesi ve kurumsallaşması bakımından çok değerli buluyoruz.

Kamu hizmetlerinin açıklık, katılımcılık ve hesap verebilirlik ilkeleri çerçevesinde vatandaşa en yakından, hızlı ve etkili sunumunun esas olduğunu düşünürüz.

İnsan hakları ve hukukun üstünlüğüne uygun olarak bilgi edinme, yasal yollara başvurma, kusurlu hizmet karşısında vatandaşların hak arama yollarını göstermeyi vatandaşa yakın yönetim anlayışının gereği saymaktayız.

Hesap verme anlayışı çerçevesinde idarenin, yapamadıklarına ilişkin olarak kamuoyunu bilgilendirmesi, vatandaşın devlete güveni-

nin tesisi açısından önemli görmekteyiz. Kamuoyunun alınan kararlar ve uygulamalar hakkında bilgilendirilmesi yoluyla, toplum genelinde güven ortamının oluşmasının temin edilebileceğine inanmaktayız.

Toplum hayatı ve ahlâkî değerlerle birlikte demokratik rejimi de tahrip eden, yozlaşma ve yolsuzlukların önüne geçilmesinin, demokrasinin sağlıklı işleme açısından hayati öneme sahip olduğuna inanmaktayız.

Demokratik sistemin varlığını tehdit eden ve devlet kurumlarına olan güveni sarsan ahlâkî kirlilik ve yolsuzluklarla kararlı ve etkili mücadele edilmesini “temiz siyaset - temiz yönetim” anlayışımızın bir gereği olarak değerlendiriyoruz.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak, ülkemizde sağlıklı işleyen bir sivil toplum yapısının güçlendirilmesi için, vatandaşların birey olmanın sorumluluğunu taşıyarak içinde yer alacağı sivil oluşumların kamu hizmetlerinin denetimine etkin iştirakini öngörmekteyiz.

Sivil toplum kuruluşlarının, ülkenin hukuk düzenine, değerlerine, geleneklerine, üniter yapısına ve kamu düzenine uygun faaliyet yürütmeleri kaydıyla toplum hayatında etkin bir rol üstlenebileceklerine inanıyoruz.

Basın, yayın ve diğer iletişim araçları üzerinde kısıtlama ve sansürün olmadığı, bununla birlikte mesleki denetim ve kamuoyu denetiminin sağlanarak dijital platformlar dâhil basın ve yayın ahlâkının gelişip kurumsallaştığı, sağlıklı işleyen hür ve bağımsız bir medya yapılanmasını demokrasinin teminatı olarak görmekteyiz.

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
PARTİ PROGRAMI

17 MART 2024
ANKARA

MİLLÎ YÜKSELİŞ İRADESİ

F

TOPLUMSAL DAYANIŞMA VE
UZLAŞMA

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
PARTİ PROGRAMI

17 MART 2024
ANKARA

MİLLÎ YÜKSELİŞ İRADESİ

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
PARTİ PROGRAMI

17 MART 2024
ANKARA

MİLLÎ YÜKSELİŞ İRADESİ

1- MİLLÎ BİRLİĞİN GÜÇLENDİRİLMESİ

Milliyetçi Hareket Partisi; Türk milletinin birliğini ve beraberliğini koruyarak, toplumsal huzursuzluk alanlarının cepheleşmeye dönüşmesini önlemeyi ve herkesin inancına saygı duyarak birlikte yaşama ideali etrafında kenetlenip toplumsal sıkıntı ve sorunları çözmeyi amaçlamaktadır. Bu çerçevede, millî ve manevî değerlerimizin toplumsal çatışma konusu yapılmamasını, inanç, etnik ve kültür temelli tartışmaların millî birlik ve bütünlük anlayışıyla aşılmasını gerekli görmektedir.

Yapay farklılıkların öne çıkarılması yerine zengin ortak değerlerin bütünleştiriciliğinde millî bir bakış açısının egemen olması, bunların tanıtılması, öğretilmesi ve paylaşılması amacıyla eğitim sistemi yanında din adamları, sosyologlar, kanaat önderleri ve medyanın etkin olarak devreye konulmasının millî birliğin güçlendirilmesinde önemli katkı sağlayacağını düşünüyoruz.

Çağdaş dünya nimetlerinden bütün vatandaşlarımızın hakça yararlandığı bir kalkınma modelinin gerçekleştirilmesi, devletin şefkatinin ülkenin en ücra köşesindeki vatandaşlarımız tarafından hissedilmesi, adaletin hâkim olması, kimsenin aç ve açıkta bırakılmaması, huzur ve güvenin tam olarak sağlanması, devletin aslı görevi, tasada ve kıvançta bir olmanın gereğidir.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak, bu anlayışla şekillendirilecek politikalarla ve “birlikte Türkiye’yiz” anlayışıyla, millî bütünleşmenin temin edileceğine, Türkiye’nin kalkınma hedeflerine ulaşılabileceğine inanıyoruz.

Lider ülke ve süper güç Türkiye’nin inşasında vazgeçilmez önceliğimiz, millî birliğin güçlendirilerek ortak hedeflere birlikte yürüme iradesinin gösterilmesidir.

2- TOPLUMSAL DAYANIŞMA VE UZLAŞMANIN ÖNEMİ

Ülkemizin küresel rekabette öne geçebilmesi için ortak millî hedeflerde buluşabilmeyi mümkün kılan toplumun tüm kesimlerini ve her alanı kapsayan bir fikri uzlaşmayı tesis etmesi gerekmektedir.

Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi; siyasî ve toplumsal uzlaşmanın esas olduğu, millî hedeflere birlikte yürüme kararlılığının hukukî zemininin oluşturulduğu Cumhuriyet tarihinin en önemli yönetim reformu olmuştur.

Türkiye’nin 21’inci yüzyılda lider ülke olma arzusunu gerçekleştirmesi, bütün sosyal kesimlerin devletin kuruluş ilkeleri, tarih, din, kültür ve benzeri ortak değerler ekseninde müşterek bir anlayış ve dayanışma içinde bulunmalarına, geleceğe birlikte yürüme kararlılığına sahip olmalarına ve devletin kurumları arasında bu yönde uyum ve anlayış birliğinin bulunmasına bağlıdır.

Geleceğin birlikte inşası için; yönetim katmanları, toplumsal kesimler, siyasî aktörler ve vatandaşlar arasında ekonomik, sosyal, siyasî alanlarda diyalog ve birliktelik zemininin oluşumuna ihtiyaç vardır. Bahse konu kesimler arasında bu tür bir uzlaşma kültürü tesis edilemediği müddetçe, ülkemizin çağın meydan okumasına sağlıklı bir cevap vermesi mümkün değildir.

Temel millî ve insanî değerler ile millî ülküler ve hedefler konusunda sağlanacak bir toplumsal uzlaşma, Türkiye’nin hayati meseleler-

de görüş birliği içinde olmasını mümkün kılacak ve geleceğe dönük plân ve programların işbirliği içinde uygulamaya konulmasını kolaylaştıracaktır.

Milliyetçi Hareket Partisi, en geniş boyutta sağlanacak toplumsal uzlaşma ve mutabakat ile Türkiye'nin büyük hedeflere yönelmesini, bütün imkân, kaynak ve kabiliyetlerini "Lider Ülke ve Süper Güç Türkiye" hedefi doğrultusunda harekete geçirmesini öngörmektedir.

Cumhuriyet tarihinin çeşitli dönemlerinde yapay kutuplaşmalar toplumsal yarımalara, millî birlik ve beraberliğin örselenmesine sebep olmuştur.

Küresel oyun kurucuların emperyalist hedefleri çerçevesinde dizayn edilen, zamana ve şartlara göre yöntemi, araçları ve aktörleri değişse de esas hedefi değişmeyen kaos ve çatışma senaryolarının alan bulması, devletimize ve milletimize çok şey kaybettirmiş, Türkiye'yi hedeflerinden uzaklaştırmıştır. Oysa Türk milleti bin yıldır kardeşçe yaşadığımız bu vatanı hiçbir sebebin ayırıştıramayacağı kadar kaynaşmıştır.

Bu doğrultuda Milliyetçi Hareket Partisi, Türkiye'yi hep birlikte "Herkes Eşittir Türkiye" anlayışıyla "Lider Ülke" yapma azim ve kararlılığındadır.

3- SOSYAL UZLAŞMA

Türkiye Cumhuriyetine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes, eşit hak ve yükümlülöklere sahiptir. Partimiz, tüm vatandaşlarımızı etnik, mezhebi ya da dinî kökenine bakmadan bir ve eşit görmekte, yapay gerekçelerle farklılıklarının körüklenmesine şiddetle karşı çıkmaktadır.

Milliyetçi Hareket Partisi; Cumhuriyetin temel nitelikleri, Türk millî kimliği, demokratik rejim ve temel insan hakları gibi değerleri

vaz geçilmez olarak kabul eder ve bunların uzlaşma arayışı içinde tartışılmasını reddeder.

Cumhuriyet ve demokrasinin birbirini tamamlayan iki kavram olduğu, bunları birbirine zıtmış gibi gösteren anlayışların her iki kavramı da zedelediği görüşünü taşıyan Partimiz, Cumhuriyetimizin geliştirilerek yaşatılması ve demokratik yapı ve kültürümüzün zenginleştirilmesini zarurî görmektedir.

Yerel ve yöresel farklılıkların Türk kültürünün zenginliği içinde ve onun tamamlayıcı renkleri olarak görüldüğü bir anlayış üzerinde sağlanacak genel bir uzlaşmanın, toplumsal barış ve huzur için önemli katkı sağlayacağına şüphe yoktur.

4- SİYASÎ UZLAŞMA

Uzlaşma kültürünün gelişmesi ve toplumsal destek bulması için siyasî alanda da uzlaşmanın tesis edilmesini gerekli görüyoruz. Ahlakî bir temele dayanan, aşırılıkların törpülediği, demokratik olgunluk ve uzlaşma kültürünün egemen olduğu, millî ve manevî değerlerimizi ortak payda olarak kabul eden bir siyaset anlayışının hâkim kılınmasını hedefliyoruz.

Ülke menfaatine olduğu tartışmasız olan konularda iktidar-muhalefet ayrımı gözetmeden ortak icraat yapılabilmesi, egemenlik haklarımıza ve millî bekâya yönelik tehditler karşısında siyasî partilerin millî birlik ruhuyla hareket edebilmesi ve millî varlığa sahip çıkmasını yapıcı siyaset anlayışımızın ve siyasetteki uzlaşma arayışımızın vazgeçilmez gereği olarak görüyoruz.

Partimiz, siyasî uzlaşma arayışlarında “önce ülkem ve milletim, sonra partim” anlayışının hâkim olması gerektiğine inanmakta; bu ilkenin hâkim olmadığı makam/mevki ya da oy hesabına dayalı uzlaşmanın millî menfaatleri önceleyebilecek bir nitelik ihtiva etmeyeceğini savunmaktadır.

5- EKONOMİK UZLAŞMA

Türkiye’de, ekonomik sorunların üstesinden gelinebilmesi için her şeyden önce nimetin ve külfetin hakkaniyet ölçüleri çerçevesinde bölüşülmesi, hiçbir kesimin tahammül gücünü aşacak yük altına sokulmaması konusunda toplumsal kesimler arasında bir “ekonomik uzlaşma” vasatının oluşturulması zorunludur.

Ekonomiyle ilgili olan her konuda, sivil toplum kuruluşları ve meslek örgütleri aracılığıyla halkın ve çeşitli sosyal kesimlerin görüşlerinin alınması, sorunlara mevcut şartlar içinde akılcı çözümler bulunmasına yardımcı olacaktır. Böyle bir katılım ve diyalog ortamı içinde bütün sosyal kesimlerin memnuniyeti ve uygulanacak programlara rızası temin edilebilecektir.

Sorunların aşılmasında çeşitli toplumsal kesimler, siyasî aktörler, yönetim katmanları ve halk arasında güven sorunlarının aşılması, tereddütlerin giderilmesi ve şüphelerin karşılıklı güvene dönüştürülmesi belirleyici bir etkiye sahip olacaktır.

Emeğin alın terinin karşılığının gecikmeden verilmesi, çiftçinin mahsulünün değerini bulması, rızkını ticarete arayan esnaf kesiminin önündeki engellerin kaldırılması ekonomik uzlaşmanın vazgeçilmez unsurlarıdır.

Devletin ayakta kalabilmesi için kazancın vergilendirilmesi kadar üretimin devamlılığının sağlanması da önemlidir.

Bu kapsamda, herkesin kazancına göre vergi ödediği, kayıt dışılığın önlendiği, nimette ve külfette eşitliği önceleyen adil bir vergi sisteminin inşası ile bunlara ilişkin etkin bir kapasite oluşturulması ekonomik uzlaşmada devletin sorumluluğu olacaktır.

6- UZLAŞMANIN DİNAMİKLERİ: MİLLİYETÇİLİK VE DEMOKRASİ

Partimiz; Türk milletinin barış, huzur ve kardeşlik içinde yeni atılım ve hedeflere hazırlanmasında, milliyetçilik ve demokrasiyi, siyasî

ve kültürel çerçevenin iki anahtar kavramı olarak kabul etmektedir. Bir toplumun dayanışma, ilerleme, çağın değerlerini yakalama gibi hedeflerini pekiştirecek en önemli unsurun milliyetçilik olduğuna şüphe yoktur. Toplumun bütün fertlerinin mutluluk ve huzurunu esas alan, bir toplumsal birim olarak milleti yüceltme ve ileri götürme ülküsüne dayanan milliyetçilik düşüncesi, toplumsal uzlaşmanın nesnesi olduğunda, heyecan ve idealizm boyutuyla millî atılım hamlesini de besleyecek ve kuvvetlendirecektir.

İnsanoğlunun keşfettiği en iyi yönetim biçimi olarak temayüz eden demokrasi ise toplum içindeki farklı düşüncelerin, kardeşlik yaklaşımı ve birbirine saygıyı esas alan bir anlayış içerisinde yaşamasının vazgeçilmez şartıdır. Bütün toplumsal kesimlerin demokrasiyi sadece siyasî boyutuyla değil, kültürel ve sosyal boyutuyla anlayarak özümsemesi de son derece önemlidir.

Bu sebeple Milliyetçi Hareket Partisi, toplumsal dayanışma ve uzlaşma kültürünün geliştirilmesine büyük önem vermekte, bu uzlaşmanın tesisinde “milliyetçilik ve demokrasiyi” vazgeçilmez ve birbirinden ayıramaz iki dinamik olarak değerlendirmektedir.

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
PARTİ PROGRAMI

17 MART 2024
ANKARA

MİLLÎ YÜKSELİŞ İRADESİ

G

CUMHURBAŞKANLIĞI
HÜKÛMET SİSTEMİ

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
PARTİ PROGRAMI

17 MART 2024
ANKARA

MİLLÎ YÛKSELİŞ İRADESİ

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
PARTİ PROGRAMI

17 MART 2024
ANKARA

MİLLÎ YÜKSELİŞ İRADESİ

Türkiye, büyük bir reforma imza atarak, çok partili siyasî hayata geçilen 1946 yılından itibaren uygulanan parlamenter sistem yerine 16 Nisan 2017 tarihli halkoylaması ile kabul edilen Anayasa değişikliği ile Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçmiştir. Böylelikle, örselenip köhneleşmiş parlamenter sistemin yarattığı prangalardan kurtulan Türkiye'nin önü açılmış, ufku aydınlanmıştır.

Türk milleti 15 Temmuz 2016'da Türk tarihinin en büyük ihanetlerinden birisiyle karşı karşıya kalmıştır. 15 Temmuz gecesi Türk Silahlı Kuvvetlerine sızan FETÖ mensubu teröristler vatandaşlarımızın üzerine kurşun yağdırmış, millî iradenin tecelligâhı olan TBMM bombalanmış, Türk demokrasisine pranga vurulmak istenmiştir. Darbe girişimi neticesinde 251 vatan evladı şehit düşmüş, 2.194 kahramanımız da gazi olmuştur.

Türkiye'yi kaosa sokmak, bir iç savaş çıkararak ülkeyi bölmek ve parçalamak isteyen işgal girişimi, aziz Türk milletinin devletine, demokrasisine ve millî iradeye sahip çıkmasıyla engellenmiştir. Türkiye Cumhuriyeti Devleti uçurumun kenarından dönmüştür.

Demokrasi ve ülke sevdalısı, cesaret timsali vatandaşlarımızın tankların önüne yatarak "dur" dediği bu hain darbe girişimi, Türkiye için bir dönüm noktası, her bakımdan yeni bir başlangıç, siyasî olarak da bir milat olmuştur.

15 Temmuz hain darbe teşebbüsü ve sonrasında yaşananlar, siyaset müessesine ertelenemez ve geciktirilemez mükellefiyetler yüklemiştir. Bu mükellefiyetler en başta devlet yönetiminde seri, süratli, etkin ve güçlü bir idarî yapının varlığı ve devamlılığını zorunlu hale getirmiştir.

Türkiye'nin önündeki engelleri aşması ve hasımlarına karşı güç birliği yapabilmesi, millî güçlerin bir ve beraber olmasını ve millî mutabakatla hareket etme zarureti ortaya çıkarmıştır. Millî menfaatleri önceleyen siyaset anlayışı, Türk siyasetindeki hâkimiyetini pekiştirmiş, hükûmet sisteminin yeniden şekillenmesine giden yol da böylelikle açılmıştır.

Partimiz hem demokrasinin güçlenmesi hem de etkin ve dengeli bir hükûmet sisteminin tesis edilmesi adına Anayasa değişikliğine önemli katkılar sağlamış, milletimizin taleplerini demokratik sorumluluk bilinciyle yerine getirmiştir.

Anayasa değişikliğinde; Türk Devleti'nin ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütün olarak yaşamasını sağlam teminatlarla bağlayarak millî birlik ve beraberliğimizi tartışma alanı olmaktan çıkararak düzenlemeler yapmıştır.

Türkiye'nin siyasî, sosyal ve ekonomik sorunlarının çözümünü kolaylaştıracak, hızlı ve etkin karar alınmasını sağlayacak, devletimizin bekâsını milletimizin refahını temin edecek Türkiye'ye özgü "Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi" inşa edilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi, şüphesiz ki Cumhuriyet tarihimizdeki en önemli yönetim reformu, şartlara ve gelişmelere cevap veren en dinamik demokratik tercih olarak öne çıkmıştır. Bu haliyle 16 Nisan Halkoylaması, çok partili siyaset hayatımızda bir milat, hatta demokratik bir misak olmuştur.

Türk milletinin tercihi ve iradesi olan Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi, siyasî ve toplumsal uzlaşmanın ön plana çıktığı, millî iradenin doğrudan tecelli ve temerküz ettiği bir yönetim yapısıdır.

Güçlü devlet, güçlü yönetim, demokratik istikrar gayeleri yeni sistemin ana omurgasıdır. Yasama, yürütme ve yargı organlarının kendi içinde daha güçlü, daha bağımsız, denge ve denetleme mekanizmalarının daha etkin şekilde çalıştığı katı kuvvetler ayrılığına

dayalı bir yapıya kavuşması Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin taşıyıcı kolonlarıdır.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile ülkemiz, yönetimde istikrarın tesis, temsilde adaletin temin edildiği bir yönetim sistemine kavuşturulmuştur.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin uygulandığı süreçte Türkiye için sağladığı katkı açık bir şekilde görülmüş, küresel ekonomide yaşanan olumsuzluklara, jeopolitik risklere ve yapılan seçim ve diğer siyasi gelişmelere rağmen Türkiye yönetim istikrarını sürdürmüş, parlamenter sistemde yaşanan kriz ve kaos senaryoları ile bir daha karşılaşmamıştır.

Yeni sistemin uygulanmaya başlamasıyla birlikte Türkiye, bütünüyle küresel bir güç olmaya odaklanmış, milletimizin huzur ve refahını etkileyen terörle yürütülen kararlı mücadelede etkin sonuçlar alınmıştır.

Türkiye'nin önümüzdeki öncelikli hedefi Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin bütün unsurlarıyla hayata geçirilmesi için gerekli tüm düzenlemelerin yapılması, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin özüne uygun, kapsayıcı, katılımcı, özgürlükçü, demokratik yeni sivil bir Anayasa'nın milletimize kazandırılmasıdır.

H POLİTİKALARIMIZ

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
PARTİ PROGRAMI

17 MART 2024
ANKARA

MİLLÎ YÜKSELİŞ İRADESİ

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
PARTİ PROGRAMI

17 MART 2024
ANKARA

MİLLÎ YÜKSELİŞ İRADESİ

Milliyetçi Hareket Partisi siyaseti, milletin huzur ve refahının teminine yönelik politikaların geliştirilmesinin yolu olarak görmekte; devlet hizmetlerinin vatandaşların beklentilerine uygun nitelikte sunulmasını ve kurum ve kurallarının bu anlayışa göre şekillenmesini öngörmekte; siyasî, sosyal ve ekonomik politikalarını da bu çerçevede belirlemektedir.

Partimiz; hür birey, müreffeh toplum ve güçlü devletin inşasını, daha insanî bir dünyanın gerçekleştirilmesini tasavvur etmekte; ekonomik büyüme, sosyal gelişme ve millî bütünleşmeyi esas alan kapsamlı bir kalkınma stratejisi ile geleceği şekillendirmeyi öngörmektedir.

İnanıyoruz ki demokratik siyasî istikrar içinde ekonomik istikrarı yakalamış, sosyal gelişimini güçlendirmiş, millî birliğini tesis etmiş bir Türkiye; siyasî ve ekonomik açıdan milletler camiasının en etkin aktörlerinden biri konumuna gelecektir.

Adaletten sağlığa, ekonomik ve sosyal politikalara, eğitimden sosyal korumaya, dış politikadan güvenlik ve savunmaya tüm politikalarımız bu anlayışla belirlenmiştir. Bu doğrultuda belirlenen politikalarımızın ana hatlarına aşağıda yer verilmiştir.

1- ADALET

Adaleti, temel hak ve özgürlüklerin güvencesi ve devletin temeli olarak görüyoruz. Bu nedenle yargı, insanların tereddütsüz güvenebileceği, adalet duygusunun zihinlerde ve kalplerde yer ettiği bir yapıyı ifade etmelidir.

Tarafsız ve bağımsız yargı ilkesinin tam manasıyla vücut bulacağı etkin bir hukuk sistemi ile kurumsal kapasitenin oluşmasının hayati önemine inanıyoruz.

Vatandaşların hukukun üstünlüğü ve hak arama özgürlüğünün bütün kurum ve kurallarıyla uygulandığına güvendiği ve inandığı bir adalet anlayışı esas olmalıdır.

İnsanlarımızın adaletli ve hakkaniyetli bir sosyal düzen içerisinde yaşatılması, temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alınması, çeşitli güç unsurlarının hukuk devleti kurallarına göre sınırlandırılması suretiyle güçlünün değil haklının korunması, toplumsal ahengin ve huzurun tesis edilmesi devletin temel görevlerindedir.

Suçun oluşmasının önlenmesine ilişkin tedbirlerin alınması, suçun işlenmesinden sonra olaya ait delil ve bilgilerin sağlıklı bir şekilde mahkemelere intikali, mahkemelerin tarafsız, bağımsız, hızlı ve doğru karar vermesine ilişkin düzenlemelerin yapılması ile bu süreci etkin kılabilecek bilgi teknolojilerinin kullanılması ve iyi yetişmiş hâkim ve savcılarının istihdamı adalet politikamızın esasını oluşturmaktadır.

Hiçbir kişi ve kurumun devletin kuruluş ilkelerini hedef alan ve tehdit eden fiillerinin koruma görmemesi, kuralların ve kurumsal yapıların bu doğrultuda inşa edilip düzenlenmesini gerekli görüyoruz.

Geciken adaletin adalet olmadığı ilkesinden hareketle adil ve hızlı yargılamanın sağlanması gerektiğine inanmaktayız. İnsan haklarına dayalı ve hukuka uygun olarak kamu düzeninin korunması ve vatandaşların adalete olan güveninin sağlanmasında adalet hiz-

metlerinin etkinleştirilmesinin yanı sıra, devlet erk ve işlevlerinde yargıya yük getiren, verimliliği ve etkinliği azaltan unsurların ortadan kaldırılmasını gerekli görmekteyiz.

Makul sürede yargılanmanın temin edilmesi ve kararlarda isabet oranının yükseltilmesi için hâkim ve savcı sayısının artırılması ve yargıda teknolojinin daha etkin kullanılması aynı zamanda da yargının yükünü hafifletecek uzlaşma ve arabuluculuk mekanizmalarının artırılması gerekmektedir.

Yargı bağımsızlığının, hiçbir organ, makam, merci, kişi ve baskı gurubuna ayrıcalık tanınmayacak biçimde uygulanması ve hiçbir kimse ya da organın yargı denetimi dışında bırakılmaması, adaletin gerçek anlamda tesisi için zaruret arz etmektedir.

Hâkim ve savcı teminatının tam anlamıyla sağlanması, hiçbir organ, makam, mercii veya kişinin yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat verememesi, tavsiye ve telkinde bulunamaması esastır.

Adaletin doğru ve hızlı tecellisini sağlama adına süreklilik içinde gerekli adımların atılması, kapasitenin artırılması ve bütünüyle etkin işleyen bir yargı sisteminin temin edilmesini gerekli görüyoruz.

Hak arama özgürlüğünün tam olarak kullanılmasının sağlanması amacıyla, adli yardım uygulamasının etkinleştirilmesini öngörmekteyiz.

Kişisel verilerin korunmasını, hak arama önündeki engellerin kaldırılmasını, bilgi edinme ve hukukî yardım süreçlerinin etkin hale getirilmesini ve hukukî yardım müessesesi içinde "aile avukatlığı" oluşturulmasını öngörüyoruz.

Cezalar arasındaki dengesizliklerin giderilerek suç ve ceza arasında adil bir denge kurulmasını gerekli görüyoruz.

Suçlu olduğuna dair kesin hüküm bulunmayan kişilerin beyan, yayın ve diğer yollarla suçlu gösterilmesinin önlenmesinin ve masu-

miyet karinesinin her şartta korunmasının gerekli olduğuna inanıyoruz.

Suçu ortaya çıkaran nedenlerin ve suç işleme eğiliminin ortadan kaldırılması, caydırıcı hukukî tedbirlerin uygulanması ve suçlunun topluma kazandırılarak yeniden suç işlemesinin önlenmesi güvenli ve huzurlu toplum anlayışımızın gereğidir.

2- KAMU YÖNETİMİ

Demokratik hukuk devleti ilkeleri çerçevesinde hakkaniyeti, verimliliği ve yeni gelişmeleri birlikte gözeten bir yönetim yapısının ve işleyişinin oluşturulmasını, yönetimde ihtiyaçlara göre esnek, hızlı ve etkin işleyen bir yapının tesisi, herkese erişilebilir kaliteli hizmet sunma anlayışının ve bunlara yönelik kural, yöntem ve kurumların inşasını kamu yönetimine ilişkin politikalarımızın temel amacı olarak değerlendiriyoruz.

Türkiye'nin köklü devlet geleneğini çağdaş demokratik değerlerle buluşturan bir kamu yönetimi yapısının tesis edilmesine büyük önem atfediyoruz.

“Akıllı Devlet” anlayışımız, her milletin tarihî ve kültürel özellikleri, değerleri, sosyal düzeni ile doğal ve beşerî kaynakları, yönetim şekli gibi nedenlerle farklılık arz eden gerçeklikleri çerçevesinde hukukî, siyasî, ekonomik ve sosyal alanda Türk milletine özgü politika ve programları ortaya koymayı öngörmektedir. Bu doğrultuda çağdaş gelişmelerden de istifade ederek; alışlagelmiş modeller, başka milletlere özgü çözümler yerine her alanda millî önceliklerimiz ve milletimizin özelliklerine uygun çözümler, araç ve yöntemler geliştirme, millî imkân ve kabiliyetleri ortaya çıkarma kapasitesidir.

Kamu yönetiminin; bütün kurum ve kurallarıyla milletin ortak taleplerini yerine getirmeye ve vatandaş memnuniyetini tesis etmeye yönelik olarak açıklık, katılımcılık ve hesap verebilirlik anlayışıyla yapılandırılması esastır.

Vatandaşlarımızın kamu kurumlarından aldığı hizmetten memnun ve mutlu olduğu, idarî eylem ve işlemleri kolayca denetleyebildiği ve yönetimin adaletine mutlak güven duyduğu bir kamu yönetiminin tesisi toplumsal huzurun da teminatı olacaktır.

Kamu yönetiminde, yönetim ilke ve uygulamaları ile teşkilatlanma, insan kaynakları, personel sistemleri ve halkla ilişkileri içine alan performans esaslı bir yönetim kültürü oluşturulmasını gerekli görmekteyiz.

Kamu sektörünün doğrudan hizmet sunumundaki rolü azaltılarak düzenleme ve denetleme görevini daha iyi şekilde yürütmesi, idarenin geliştirilmesi, vatandaşın kendisi ile ilgili karar süreçlerine iştiraki, hizmetin nasıl yürüdüğü, sorumluları ve kalitesi konusunda bilgi edinme hakkının etkin kullanımı yönetim anlayışımızın gereğidir.

Kamu yönetiminde politika belirleme kapasitesinin geliştirilmesi ve kamu politikalarının birbiriyle uyumunun sağlanması esas olacaktır.

Bu alanda gerçekleştirilecek reformların temel ilkelerini; hukukun üstünlüğü, adaletin tesisi, kurumsal kapasitenin artırılması, etkin bir insan kaynakları yönetimi, e-dönüşüm, sosyal inovasyon, yolsuzluklarla mücadele, katılımcılık ve hesap verebilirlik oluşturacaktır.

Demokratik meşruiyetin güçlendirilmesini, yolsuzluk ve usulsüzlük gibi güven sarsıcı uygulamaların önüne geçilmesini ve devlete duyulan güvenin artırılmasını sağlayacak kapsamlı düzenlemeler de gerçekleştirilecektir.

Kamu çalışanlarının statü, ücret ve unvan karmaşasının giderilmesine, eşit değerde işe eşit ücretin tesis edilmesine, işe alma, ilerleme ve yükselmenin objektif kriterlere bağlanmasına, liyakati esas alan bir düzenlemeye önem ve öncelik veriyoruz.

“Liyakat Kurulu” başta olmak üzere bu fonksiyonların etkin bir şekilde yerine getirilmesini mümkün kılacak kurumsal yapının oluşturulmasını gerekli görüyoruz.

Kamuda rasyonel üretken bürokrasi öngörüyor, kamu görevlilerinin görev ve yetkilerini kullanırken ve sorumluluklarını yerine getirirken devlete sadakatten ayrılmamasının şart olduğunu ve buna uygun mekanizmaların oluşturulması gerektiğini değerlendiriyoruz.

Kamu çalışanlarının uluslararası normlara uygun şekilde sendikal haklara sahip olmasını savunmaktayız.

Makamların nüfuz ve kişisel güç yeri olmaktan çıkarılarak etkin hizmet sunumunun aracı olmalarının sağlanması, yolsuzluk ve adam kayırmanın önlenmesi, kamu görevlilerinin yaptıklarının yanında ihmallerinden de sorumlu tutulmalarını öngörüyoruz.

Kamu hizmetlerinin ülkemizin her yerinde, her vatandaşımız için hızlı ve kaliteli bir biçimde erişilmesi esas olacaktır. Hayatın her alanında artan dijitalleşmenin kamu yönetimi ve kamu hizmetlerinin vatandaşlarımıza ulaştırılmasında yeri ve etkisi artırılarak dijital güveni sağlayacak yeterli teknik altyapının oluşturulmasına önem veriyoruz.

Kamu hizmetlerinin; erişimini kolaylaştırmak, kalitesini ve etkinliğini artırmak suretiyle yerel düzeyde vatandaşa arzını sağlayacak bir anlayışla sunumunu esas alıyoruz. Bu amaçla, yerel yönetimlerin hizmet kapasitesinin artırılmasını gerekli görüyoruz.

Kamu yönetiminde açıklık politikası ile vatandaşların birey olmanın sorumluluğunu taşıyacağı, toplumsal duyarlılıkları dikkate alan sivil oluşumların kamu hizmetlerinin denetimine iştirakini ön görmekteyiz.

3- YOLSUZLUK VE YOZLAŞMA İLE MÜCADELE

Milliyetçi Hareket Partisi, Türk siyasî ve yönetim hayatına ilkeli, seviyeli, dürüst ve temiz bir yönetim anlayışının yerleştirilmesine özel önem ve değer atfetmektedir.

Devlet idaresini, milletimizin bir emaneti olarak gören Milliyetçi Hareket Partisi, yolsuzluklara, rüşvete, yağmacılığa ve kayırmacılığa meydan vermemeyi, bu suçları işleyenleri de hukuk kuralları dâhilinde en ağır şekilde cezalandırmayı millî bir vazife olarak görmektedir.

Toplumsal barışı ve demokratik sistemin varlığını tehdit eden, devlet kurumlarına olan güveni sarsan ve toplumsal tahribata neden olan ahlâkî kirlilik ve yolsuzluklarla kararlı ve etkin mücadele suretiyle “temiz siyaset-temiz yönetim ve temiz toplum” un tesisini ve kalıcılığını gerekli görmekteyiz.

Dürüstlüğü teşvik eden ahlâkî kuralların oluşturulmasına, eğitimin her kademesinde insanımıza dürüstlük ve sorumluluk gibi erdemlerin kazandırılmasına önem veriyoruz. Devlet malına sahip çıkmanın, kamu menfaatlerini öncelemenin bir hayat tarzı olarak benimsemesini esas alıyoruz.

Yolsuzluklarla mücadelede etkin ve kalıcı politikalar üretmek, ilgili kuruluşlar arasında eşgüdüm sağlamak ve yolsuzlukları önlemek üzere, kurumsal bir yapının oluşturulmasını ve etkin bir denetim sisteminin tesis edilmesini öngörmekteyiz.

Bu doğrultuda uygun teminatlar verilmek suretiyle denetim birimlerinin faaliyetlerini, hukuka uygun ve adaletle, bağımsızlık ilkesi çerçevesinde yürütmesi sağlanacaktır.

Yolsuzluk yoluyla elde edildiği hukukî olarak tespit edilen her türlü kazançtan suçluların mahrum bırakılması amacıyla, suçlu görülen kişilerin servetlerinin nerede ve kimin adına kayıtlı olursa olsun, zaman aşımı gözetilmeksizin el konulmasına imkân sağlayacak etkin düzenlemeler yapılacaktır.

Yolsuzluk yapan kamu görevlilerine, tüketiciyi aldatanlara ve vergisini vermeyenlere ağır cezalar getirilmesinin yanı sıra bunların kamuoyuna duyurulması sağlanacaktır.

Siyasî, sosyal ve ekonomik alanlar ile medyada yaşanan yozlaşmanın önlenmesini teminen, siyaset, kamu yönetimi, sivil toplum, medya ve özel teşebbüsü kapsayacak temel ahlâkî kurallara ilişkin düzenlemelerin ve öz denetim mekanizmalarının oluşturulmasını sürdürülebilir mücadele için gerekli görüyoruz.

Siyasî partilerin, TBMM üyelerinin ve üst siyasî yönetim kadrolarının faaliyet ve çalışmalarının etik ilke ve kurallara bağlanması esas olacaktır. Bu çerçevede, milletvekilleri, belediye başkanları, siyasî partilerin merkez yönetimlerinde, il ve ilçe teşkilâtında görevli başkan ve yönetim kurulu üyelerinin ve üst düzey kamu görevlilerinin, görev öncesi ve görev sonrası mal bildirimlerinin kamuoyuna açıklanması sağlanacaktır.

Siyasî etik kurallarına uygun davranan bir Meclis'in tesis edilmesi amacıyla Siyasî Etik Kanunu ile birlikte TBMM'de "Siyasî Etik Komisyonu" oluşturulması temin edilecektir.

Milletvekilleri ve üst düzey kamu yöneticilerinin görevi sırasında ve sonrasında yapamayacakları işlerin kapsamı belirlenerek şeffaflık ve hesap verme sorumluluğu etkili kılınacaktır.

Bürokratik formalitelerin azaltılarak istismara yol açmasını önleyecek güvenli dijital platformlar oluşturulacaktır. Bu kapsamda ihale, imar, mal bildirimi, bilirkişilik gibi müesseselerin şeffaf ve denetlenebilir olması sağlanacaktır.

Yozlaşmanın, kültürel ve ahlâkî erozyonun önlenmesi için öncelikle millî ve manevî değerler ile vatandaşlık bilinci, temel ahlâkî normlar, toplumsal kalite anlayışı, feragat ve fedakârlık duygusu, dayanışma kültürü gibi toplumsal duyarlıkların güçlendirilmesinin gerektiğine inanmaktayız.

Bu amaçla her türlü örgün ve yaygın eğitim araç ve yöntemleri kullanılarak, toplumun her kesimine millî bir şuur kazandırılmasına

özen gösterilecektir. Eğitim müfredat programlarında; temel hak ve özgürlükler, yasalar karşısındaki sorumluluklar, hak arama bilinci, topluma zarar vermeyecek hâl ve hareketler, kamu malına en az kendi malı kadar önem vermenin erdemi, doğa ve çevre bilinci, insani ilişkiler gibi hususların yer alması önceliklendirilecektir.

Siyasî partilerin ve siyasetçilerin gelir kaynaklarının ve seçim harcamalarının denetim altına alınarak kamuoyunun bilgisine sunulması sağlanacak; milletvekili dokunulmazlıkları, kamu vicdanının kabul edeceği makul esaslara bağlanacaktır.

Yüce divan yetkisinin ve görevinin, yargılanmanın adil, bağımsız ve ihtisas sahibi mahkeme tarafından yapılması anlayışı içinde tanzimini esas alıyoruz.

Kamu görevlilerinin adil yargılanmalarını sekteye uğratabilecek düzenlemelerin kaldırılması ve etkin bir yargılama sürecinin tesisini gerekli görmekteyiz.

Vatandaşla ilişkilerde, kamu görevlilerinin baskı, cebir, şiddet ve benzeri yöntemlere başvurması ve kamu gücünü kötüye kullanmasını asla kabul edilemez buluyoruz.

Kamu kurumlarını tahkir edici ve hizmet sunumunu engelleyici girişimler ile kamu görevlilerine yönelik şiddet ve tacizi önleyici yasal düzenlemelerle birlikte etkin uygulamaların yapılmasını önemli görüyoruz.

4- EKONOMİK HEDEF VE POLİTİKALAR

Milliyetçi Hareket Partisi, Türkiye'nin ekonomik ve siyasî olarak öne çıkmış, sosyal gelişimini, millî birliğini güçlendirmiş, küresel düzeyde etkili bir ülke olmasını sağlamayı öngörmektedir.

Partimiz ülkemizi, çağdaş dünyayı Türkçe algılama ve değerlendirme yeteneğine sahip, küresel düzeyde etkili ve ekonomide dünya liginde üst sıralara taşıyan bir konuma yükseltmeyi amaçlamakta-

dır. Uzun vadeli stratejik hedefimiz, 2053'te Türkiye'nin dünyanın en büyük on ekonomisi arasında yer alması, "Lider Ülke ve Süper Güç" haline gelmesidir.

a) Ekonomi Politikamızın Esasları

Milliyetçi Hareket Partisi olarak ekonomi politikalarının merkezine insanı koyan, eşitlik, ahlâk ve adalet ilkelerini gözetten bir yönetim anlayışıyla toplumsal refahın artırılmasını öngörüyoruz.

Ekonomik büyüme, sosyal gelişme ve millî bütünleşmeyi esas alan bir vizyonla ekonomi politikalarına yön vermeyi hedefliyoruz.

İnsanı merkezine almayan ekonomik düzenin sürdürülebilirliğinin mümkün olmadığını değerlendiriyoruz. Geleneksel ekonomi anlayışının, tüketim, yatırım ve tasarruf süreçlerini tayin eden insana dair psikolojik, ahlâkî, manevî ve kültürel faktörleri ihmal ederek her şart altında insanı rasyonel kararların tarafı olarak görmekte olduğunu, insanî değer ve kazanımlardan mahrum bir ekonomik yapının ise kalıcı istikrara ve kapsayıcı yükseliş iradesine hizmet etmesinin mümkün olmadığını inanıyoruz.

Bu nedenle, ekonomide köklü atılımların, ahlâkî ve fikrî dönüşüm süreçlerinin başlatılmasının bir zaruret olarak ortaya çıktığını, ekonomide yeni bir ufuk çizimine ve paradigma değişimine ihtiyaç bulunduğunu düşünüyoruz.

Gelişmiş bir demokrasi ve istikrar içinde piyasa ekonomisinin tüm kurallarıyla işletilmesi suretiyle ekonomide her bakımdan öngörülebilirliğin tesisi temel ilkemizdir.

Ekonomide bağımsızlığı, yerli ve millî üretimi artırmayı, dış bağımlılığı azaltmayı öngörmekteyiz. Ekonomik güvenliği millî güvenliğimizin bir unsuru olarak değerlendirmekteyiz.

Ülkemizin jeostratejik konumunun sağladığı fırsatları değerlendirmeyi, doğal ve beşerî kaynak potansiyelimizi harekete geçirmeyi,

sahip olduğumuz enerji, ulaştırma, tarım, sanayi altyapısını stratejik bir anlayışla geliştirmeyi gerekli görüyoruz.

Bilgi toplumunun gereklerini yerine getirmeyi, ileri teknoloji üreten bir ülke olmayı, dijital ekonomiye uyumu, milletimizin her ferдинin temel ihtiyaçlarını karşılayabilmeyi ve bu doğrultuda kapasite oluşturmayı hedeflemekteyiz.

Türk milletinin çalışkanlığına, bilgi birikimine, Türk müteşebbisinin azmine, iradesine ve gücüne inanarak onlara destek ve teşvik olmaya dönük politikaları öncelemekteyiz.

Piyasa ekonomisi kurallarının işletilerek tekelci oluşumların ve haksız rekabetin önlenmesini, kamunun ekonomideki rolünün yol gösterici, düzenleyici ve denetleyici faaliyetler ile sınırlandırılmasını öngörüyoruz.

Sürdürülebilir bir büyümenin gerçekleştirilebilmesi için fiyat istikrarının sağlanması ve sürdürülmesini gerekli görmekteyiz. Bu amaçla borç stokunu ve cari açığı ekonomide kırılganlığa yol açmayacak düzeylere çekecek para ve kur politikası izlemeyi öngörüyoruz. Kurların piyasa şartlarına göre belirlendiği serbest döviz kuru politikasını esas kabul ediyoruz. Kurlarda kısa dönemli olası aşırı dalgalanma ve spekülatif hareketlerin önlenmesi için uygun politika tedbirlerinin alınması gerektiğine inanıyoruz.

Uzun vadeli kalkınma stratejisinin bir unsuru olarak; üreten, istihdam yaratan, üretilen değerden herkesin adil pay almasını mümkün kılan ve gelir dağılımını adaletli hale getiren, nimet ve külfetin bütün kesimlerce hakça paylaşımına dayanan bir ekonomik ve toplumsal uzlaşmanın tesis edilmesine öncelik veriyoruz.

Ekonomik ve sosyal gelişmenin; güçlü bir demokrasinin vücut bulmasına, yönetim istikrarının sürdürülebilirliğine, temel insan haklarının güvence altında olmasına, hukuk sisteminin ekonominin bileşenleri bakımından da öngörülebilir olmasına bağlı bulunduğunu düşünüyoruz.

Kalkınma sürecinde, maddî sermaye unsurlarıyla birlikte kültürel sermaye unsurlarına kıymet veren bir anlayışı esas alıyoruz. Tarihî ve kültürel birikimlerimizin, feragat, fedakârlık ve devlet malına sahip çıkma, paylaşma ve dayanışma gibi erdemleri bu kapsamda sahip olduğumuz önemli değerler olarak kabul ediyoruz.

Uzun vadeli stratejimizin temel amacı, Türkiye'nin, çağdaş değerlere sahip, küresel düzeyde etkili ve ekonomide dünyanın ilk on ülkesinden biri olan "lider ülke ve süper güç" konumuna yükseltilmesidir.

Milliyetçi Hareket Partisi bu amaçla, rekabet gücü yüksek üretim ekonomisini tesis etmek ve toplumun refah düzeyini artırarak sosyal dokuyu güçlendirmek amacıyla ülkemizin kendi imkân ve şartları ile doğal ve beşerî kaynaklarını dikkate alan bağımsız ve millî bir "Üreten Ekonomi" programının uygulanmasını öngörmektedir.

Böylesi bir programın temelini oluşturan ihracata dayalı ve istihdam dostu büyüme modelinin gereği olarak, üretimin ve ihracatın ithalat bağımlılığı azaltılarak sürdürülebilir büyüme ve ihracat artışını sağlayacak politikaların izlenmesini öngörüyoruz. Partimizin ekonomi programının temel amaçları şunlardır:

- İstihdam dostu, sürdürülebilir bir büyüme ortamını tesis etmek,
- İşsizlik ve yoksulluğu azaltmak, gelir dağılımını daha adil hale getirmek,
- Enflasyonu kalıcı şekilde aşağı çekmek, fiyat istikrarını ve finansal istikrarı tesis etmek,
- Üretim ve ihracatın ithalata bağımlılığını azaltarak rekabet gücü yüksek bir üretim ekonomisini hâkim kılmak,
- Ekonominin dış kaynak bağımlılığını azaltarak şoklara dayanıklı hale getirmek ve kırılabilirliği azaltmak,

- Cari işlemler açığı sorunuyla karşılaşmayan bir ödemeler dengesi oluşturmak,
- Kamu ve özel sektör borç stokunu sürdürülebilir bir seviyede tutmak,
- Ar-ge payını artırmak, dünyada Türk markası ve patentli ürünleri yaygınlaştırmak,
- Kamuda faktör verimliliğini artıracak atılımları yapmak,
- Yerli ve millî üretim kapasitesini artırmak, yüksek teknoloji tabanlı ürünlerin ihracat payını yükseltmek,
- İleri teknoloji yeteneğini güçlendirmek,
- Üretim ve istihdamı teşvik etmek, iş ve yatırım ortamını iyileştirmek,
- Sermaye piyasalarını güçlendirmek ve küçük yatırımcıyı korumak,
- Kamu mali yönetimi ve mali kontrol sistemini etkin hale getirmek,
- Kayıt dışı ekonomi ile etkin mücadele etmek,
- Tarım sektörünün verimliliğini artırmak,
- KOBİ'lerin finansman imkânlarını artırmak, uluslararası alanda rekabet edebilecek bir yapıya kavuşturmak,
- Yeni ve yenilenebilir enerji kaynağı çeşitliliğini artırmak, enerjide dışa bağımlılığı azaltmak,
- Yaygın, hızlı, güvenli ve ucuz bir ulaştırma sistemi tesis etmek,
- Risklerini bertaraf ederek sektörlerin yeşil ve dijital dönüşüme uyumunu sağlamak,
- Yapısal önlemlerle sürdürülebilir güçlü ekonomiyi tesis etmek,
- İstikrarlı ve güçlü bir kurumsal ekonomik yapı oluşturmaktır.

Bu amaçla, ekonomide dokuz temel alanda reform niteliğinde yapısal tedbirlerin alınmasını, kalıcı istikrarın sağlanması ve kırılğanlıkların azaltılması bakımından gerekli görüyoruz. Bunlar;

- Üretimin artırılması ve ithalat bağımlılığının azaltılması reformu,
- Yurt içi tasarrufların ve yatırımların artırılması reformu,
- Vergi reformu,
- Harcama reformu,
- Gelirin adil bölüşümü ve yoksullukla mücadele reformu,
- Tarım ve hayvancılık reformu,
- Ekonomik güvenlik ve dijital ekonomiye uyum reformu
- İklim değişikliğine uyum politikaları reformu,
- İşgücü piyasası ve çalışma hayatına ilişkin reformlardır.

b) Kamu Maliyesi

Maliye politikasının temel amacı; ülkenin makroekonomik amaçlarını gerçekleştirmeyi de içerecek şekilde kamu gelir ve harcamalarının kalitesini iyileştirmek ve kamu açıklarını kalıcı bir biçimde azaltmak, kamu borç stokunu sürdürülebilir bir seviyeye çekmektir.

Bu amaca yönelik olarak, hem gelir hem de harcama yapısını makro-ekonomik hedefleri gerçekleştirecek şekilde değiştirmek önem arz etmektedir. Ekonomide kaynak dağılımında adalet ve etkinlik, kamu hizmet üretiminde verimlilik sağlanmalıdır. Gelirler politikası verimlilikle ilişkili ve ileriye dönük olarak uygulanmalı, harcamalarda israf ve verimsizliğin önüne geçilmeli, verginin tabana yayılması, vergisiz kazançların vergilendirilmesi ve kayıt dışılığın önlenmesi suretiyle vergi gelirlerinde artış sağlanmalıdır.

Kamu mali yönetiminde malî ve idarî etkinlik sağlanması amacıyla; plan-program-bütçe ilişkisi güçlendirilmek ve malî riskler önceden

hesaba katılmak suretiyle sistem daha saydam ve hesap verebilir hale getirilmelidir. Bütçe sürecinde performans bilgisinin kullanımı için iyi işleyen bir performans bilgi sistemi oluşturulması önem arz etmektedir.

Kaynakların etkin dağılımı ve kullanımını sağlamak amacıyla; bütçe hazırlama sürecinde yetki ve sorumluluklar net bir şekilde tespit edilerek parlâmentonun etkinliğinin artırılmasını, malî raporlama ve hesap verme sorumluluğunun geliştirilmesiyle birlikte malî saydamlığın sağlanmasını esas alıyoruz.

Kamu kaynaklarının etkin ve verimli bir şekilde kullanılması ilkesi çerçevesinde öncelikli stratejik sektörler ile yeni teknolojilerin geliştirilmesine yönelik alanlardaki yatırım projelerine öncelik verilmesini gerekli görüyoruz.

Kamu harcamalarında etkinlik sağlanarak israf ve usulsüzlüğün önüne geçilmesini, daha az kaynakla daha fazla kamu hizmeti üretilmesini, kamu açıklarının asgariye indirilmesini, kamu harcamalarının denetiminde fayda maliyet analizini de kapsayan ve verimlilik ölçen yöntemlerin uygulanmasını öngörüyoruz.

Kamu gelirlerinin temininde kamu harcamalarının sağlam kaynaklardan karşılanması, yatırım, üretim ve ticaretin teşvik edilmesi gibi ekonomik politikaların yanı sıra, sosyal adaletin sağlanması, bölgesel gelişmişlik farklarının en aza indirilmesi, istihdamın artırılması gibi sosyal politikaların göz önünde bulundurulması gerektiğini düşünüyoruz.

Herkesin malî gücüne göre vergi ödediği adaletli bir vergi sisteminin tesis edilmesini, yatırım yapanlara, istihdam, üretim ve ihracat artışı sağlayanlara yönelik vergi indirim ve kolaylıklarını içeren uygulamalar sürdürülmekle birlikte etkinliği olmayan muafiyet ve istisnaların kaldırılmasını öngörüyoruz.

Bu doğrultuda gelir vergisinin kişiselliği ve malî güce göre vergilendirme ilkeleri dikkate alınarak üniter vergilemeye ağırlık veri-

lecektir. Vergi oranlarında yapılacak indirimle, ekonomide canlılık sağlanacak ve vergiye uyum artırılacak, vergi tabanı genişletilecektir. Kayıt dışılıkla etkin bir şekilde mücadele edilecek, vergi gelirleri içindeki dolaylı vergilerin payının azaltılması suretiyle dar gelirlilerin vergi yükü hafifletilerek vergide adalet sağlanacaktır.

Vergi kanunları; verginin konusu, matrahı ve vergi çeşitleri itibarıyla tümüyle gözden geçirilerek uygulamada basitlik ve etkinlik sağlanacaktır. Vergi denetimlerine önem verilecek, vergi idaresinin organizasyon, insan gücü ve teknolojik alt yapı kapasitesi artırılacaktır.

Bilgi edinme hakkı ve şeffaflık kapsamında kişi ve kurumların ödedikleri vergilerin nereye ve nasıl harcandığı hususunda bilgi edinme ve gerektiğinde hesap sorma imkanına kavuşması sağlanacak, vergide öz denetim sistemi güçlendirilerek kayıp ve kaçak önlenektir.

Kamu yatırımlarının temel amacı, yatırımların planlanması ve uygulanmasında etkinlik sağlamak suretiyle projelerin ekonomik büyümeye ve buna bağlı olarak sosyal refaha sağlayacağı katkının en yüksek düzeye çıkarılmasıdır. Bu yapılırken, kamu ve özel sektör yatırımlarının akılcı ve birbirlerini tamamlayan yatırım alanlarına yönlendirilmesi esas olacaktır. İleri teknoloji ve yüksek miktarda kaynak gerektiren enerji ve altyapı gibi büyük kamu projelerinde özel sektörün imkânlarından yararlanmak amacıyla kamu-özel sektör işbirliği yöntemi uygulanması suretiyle projelerin gerçekleştirilmesi teşvik edilecektir.

Tahsis edilecek kamu kaynaklarının etkin ve verimli bir şekilde kullanılmasını ilkesi çerçevesinde adalet, güvenlik, eğitim, sağlık, enerji, savunma, ulaştırma, havacılık ve uzay, ar-ge, yazılım ve yeni teknolojilerin geliştirilmesine yönelik alanlardaki yatırım projelerine öncelik verilecektir.

Borç yönetimi, para ve maliye politikası gibi istikrarın sağlanması amacıyla kullanılan ayrı bir politika olarak değerlendirilecektir. Bu

çerçevede, para ve maliye politikalarıyla uyumlu, riski ve maliyeti azaltan, finansal araç ve piyasa çeşitliliğine sahip, sürdürülebilir, şeffaf ve hesap verilebilir bir borçlanma politikası izlenecektir.

c) Finansal Piyasalar ve Bankacılık

Sürdürülebilir büyüme ve fiyat istikrarını sağlamaya yönelik politikaların etkili olabilmesi için, öncelikle finansal sistemin sağlıklı bir şekilde işlemesi gerekmektedir. Bu çerçevede, finansal sistemin tüm unsurları güçlendirilerek-sağlıklı bir yapıya kavuşması ve sürdürülebilirliği sağlanacaktır.

Başta bankacılık sektörü olmak üzere, finansal piyasaların millî niteliğinin korunmasına özen gösterilecektir.

Finansal sistemin işlevlerini yerine getirebilmesi için; millî politikaları, ülke şartları ve uluslararası standartları dikkate alan düzenlemeler yapılarak Türkiye'nin finansal sektör ihracını artıracak yapıların oluşturulması, gözetim ve denetim sistemleri ile bütüncül olarak etkin işlemlerini sağlayacak mekanizmalar oluşturulacaktır.

Mevduat sigorta sisteminde, bankaların risklerinin dikkate alındığı riske dayalı bir prim sistemi oluşturularak bankaların sistemi kötüye kullanmaları önlenecek ve mudilerin daha seçici davranmaları sağlanarak rekabetçi bir ortam oluşturulacaktır.

Başta menkul kıymet borsaları olmak üzere sermaye piyasalarının gelişimi ile yabancı yatırımcı etki ve kontrolünden kurtulmasını sağlayacak tedbirler alınacak, daha fazla küçük ve orta ölçekli yurt içi yatırımcının sisteme girmesini teşvik edecek yöntemler geliştirilmek suretiyle piyasaların yeterli derinliğe kavuşması, sermayenin tabana yayılması temin edilecektir.

Yurt dışı para, menkul kıymet ve mal piyasaları ile ilişki ve iş birliği geliştirilecektir.

Uluslararası standartlarda faaliyet gösteren, düzenleyici ve denetleyici etkin bir yapılanma sağlanarak bankacılık sektörü içinde, ta-

sarruf sahipleri ve kredi kullananlar için şeffaf ve güvenli bir sistem oluşturulacaktır.

Bankaların reel kesimin finansmanında etkin hale gelebilmesi temin edilecektir.

Kamu bankalarının; tarım sektörünün modernleşmesi, sanayi üretiminin artırılması, bölgeler arası gelişmişlik farklarının giderilmesi ile tarımsal üretime, küçük ve orta ölçekli işletmelere, ar-ge ve teknolojik yatırımlara destek verme mekanizmaları geliştirilecek, güçlendirilecektir.

Bankacılık, sermaye piyasası ve diğer mali kuruluşları içine alan tüm finansal piyasaların, istikrar içinde işlemesi ve dengeli ekonomik büyümeye katkıda bulunmasını sağlamak üzere düzenlenmesi ve denetlenmesini eşgüdüm içinde gerçekleştirecek bir yapılanmaya gidilmesi esas olacaktır.

d) Dış Ticaret

İhracatımızın artırılması ve kaliteli üretimle uluslararası piyasalarda kalıcılığın sağlanabilmesi, pazar büyüklüğü ve potansiyeli bulunan bütün ülkelerle iş birliğine gidilerek bölgesel ve sektörel çeşitlilik sağlanması ihracat politikamızın temel amacını oluşturmaktadır.

İhracatta sektörel ve mal grupları çeşitliliğinin sağlanması kapsamında, katma değeri yüksek ve teknoloji yoğun mallara ağırlık verilerek “Türk Malı” imajının yerleşmesi için moda-marka oluşturulması ile tanıtım ve tasarım faaliyetleri desteklenecektir.

Yurt dışındaki Türk müteşebbislerinin Türkiye ve diğer ülkelerde yapacakları yatırımlar desteklenecek ve bu konuda gerekli danışmanlık hizmetleri verilecektir.

Uluslararası rekabette Türk firmalarının başarılı olabilmesi için, teknolojik yenilenme, ar-ge ve kalite artırma faaliyetlerine gereken destek sağlanacaktır.

Ulaştırma, enerji ve diğer girdi maliyetleri bakımından Türk sanayicisinin uluslararası rekabet gücünü engelleyen unsurlar ortadan kaldırılacak ve yatırım-üretim-ihracat zinciri sağlıklı olarak kurulacaktır.

Dünya ticaretinde payı giderek artmakta olan elektronik ticaretin geliştirilmesi için gerekli hukukî, idarî ve teknolojik alt yapı oluşturulacaktır.

İhracatın artırılması amacıyla, gümrük, lojistik ve ulaştırma altyapısı ile ihracatı kolaylaştırma yönünde etkinleştirilen bölgeler oluşturulacak, güvenli dijital alanlardan yararlanılacaktır.

Özel sektörün yurtdışı yatırımları ve ticari ilişkilerinde kamu kurumlarının her türlü desteği vermeleri sağlanacaktır.

İhracatın ithalat bağımlılığını azaltmak amacıyla ithal girdilerin yurt içinde üretimi teşvik edilecek ve ihracat teşvikleri etkinleştirilecektir.

e) Yatırım Ortamı

Hukuk normlarında, vergilemede ve bürokratik işlemlerde yatırım için her bakımdan öngörülebilir, istikrarlı ve güvenilir, bütünüyle kurumsal hale gelmiş bir yatırım ortamı teşekkül ettirilecektir.

Yatırımların artırılması için farklı destek mekanizmaları ile özel teşebbüsün uzun vadeli yatırım kararları alabileceği, küçük ve orta ölçekli işletmelerin destekleneceği uygun yatırım iklimi oluşturulacaktır.

Uluslararası rekabet gücüne sahip yüksek katma değerli mal ve hizmet üretmek, teknoloji transferini gerçekleştirmek, ileri teknoloji üretmek, istihdam artışı sağlamak, yönetim kapasitesi ve işgücü kalitesini geliştirmek amacıyla, millî menfaatlerimizi gözeten, çevreye ve insana saygılı doğrudan yabancı sermaye ve özel sektör yatırımlarına Türkiye'yi cazip kılmak için gerekli kolaylıklar sağlanacaktır.

Yabancı sermayenin ülkemize çekilebilmesi, yerli ve yabancı yatırımcıların bir araya getirilmesi için etkin tanıtım faaliyetlerinin yürütüleceği gerekli ortamı hazırlayan mekanizmalar oluşturulacak, kurumsal yapı tesis edilecektir.

Bürokratik işlemleri basitleştiren ve tüm işlemlerin tek merkezde yapılmasına imkân veren “Tek Durak İş Merkezleri” kurulacak ve yaygınlaştırılacaktır.

Yabancılar mülk satışının esasları, karşılıklılık ilkesi dikkate alınarak ve millî güvenliği tehdit etmeyecek şekilde belirlenecektir.

f) Özelleştirme

Özelleştirmede amaç, devletin ekonomiye doğrudan müdahalesinin sınırlandırılması, verimliliğin artırılması, ekonomide rekabet ortamının tesisi, kamu maliyesi üzerindeki yükün hafifletilerek kaynakların etkin kullanılması, üretim ve istihdam artışı sağlanması, teknoloji transferi ve ihracat kapasitesinin geliştirilmesi, sermayenin tabana yayılmasıdır.

Kırsal kalkınma, tarım-sanayi entegrasyonu, elektrik, gıda, gaz ve petrol arz güvenliği, ilaç ve tıbbi cihazlar ile savunma sanayi gibi stratejik konular ile kamu eliyle yürütülmesinde fayda görülen alanlarda kamu işletmeciliği de yapılabilmesini öngörüyoruz.

Özelleştirme uygulamalarında; açıklık ve kamuoyunun desteği esas olacak ve özelleştirme sonrası yeni yatırım ve istihdam imkânları yaratılması ile ekonomi ve millî güvenlik açısından stratejik öneme sahip olan kuruluşlarda kamunun gerektiğinde yönlendirme yapabilmesi, belirleyici unsurlar olarak dikkate alınacaktır.

Özelleştirmede halka arz yoluyla özelleştirme yöntemi uygulanarak, sermayenin tabana yayılması esas olacaktır. Devlet tekellerinin yerini özel sektör tekellerinin almasını önleyecek piyasa düzenleyici çalışmaları etkinleştirilecek ve rekabetçi piyasaların oluşması sağlanacaktır. Stratejik varlıkların millîliğinin korunması, üretimin

sürdürülebilirliğinin sağlanması esas olacaktır.

Özelleştirmelerde şeffaflık ilkesi tam anlamıyla uygulanacak, kamu vicdanını rahatsız edecek hiçbir uygulamaya izin verilmeyecektir.

Özelleştirilecek kuruluşlarda kalite ve maliyet yapısı bakımından uluslararası rekabet şartlarında üretim yapılabilmesi, tüketici hak ve menfaatlerinin korunması, bölgeler arasındaki gelişmişlik farklarının azaltılması, rekabetin engellenmemesi ve kamuya ilave yük getirmemesi özelleştirme politikamızın belirleyici özellikleridir.

Özelleştirilen kuruluşlarda; yeni yatırım, teknoloji transferi, ileri teknoloji kullanımı ve istihdam gibi konular önceliklendirilecektir.

g) Ekonomik Güvenlik ve Dijitalleşme

Ekonomik güvenliğin sağlanmasını ve buna ilişkin yöntem, kural ve kurumlara etkinlik kazandırılmasını millî güvenliğimizin ana unsurlarından birisi olarak değerlendiriyoruz.

Ekonomisi güven altında olmayan bir ülkenin millî güvenliğinin de tehdit altında olacağını değerlendiriyoruz.

Ekonomik ve ticarî aktivitelerin istikrarlı bir şekilde ve stratejik bütünlük içinde dış etkilerden, manipülasyonlardan, tehditlerden ve tehlikelerden etkilenmeyecek biçimde, devletin ve bireylerin çıkarlarını birlikte gözetmek suretiyle sağlanması ve sürdürülmesi olarak ifade edilebilecek ekonomik güvenlik; millî güvenlik stratejisinin bir parçası, devletin güvenliğini ve bütünlüğünü oluşturan temel unsurlardandır.

Ekonomide teknolojik gelişmelere de bağlı olarak ekonomik faaliyetlerin biçimini kökten değiştiren önemli bir dijitalleşme etkisi söz konusudur ve bu etki alanı giderek yaygınlaşmaktadır.

Yönlendirilen dijital araçlar, üretim süreçlerinde ve hizmet sunumlarında artan bir rol oynamaktadır. Hızla hayatımıza giren yenilikçi ve çığır açan teknolojiler ile birlikte iş yapış şekillerinde ortaya çı-

kan kazanımlar nedeniyle tüm dünyada ekonomik güvenlikle de yakından ilgili olan “Dijital Ekonomi” kavramı öne çıkmaktadır.

Dijital ekonominin yaygın ve etkin olduğu alanlardaki güvenlik endişelerini bertaraf ederek ülkemize önemli fırsatlar sunacağını değerlendiriyor, bu amaçla dijitalleşmeye uygun araç, yöntem ve mevzuatın günün şartlarına göre düzenlenmesini gerekli görüyoruz.

Ekonomik güvenlik, bir yandan dünya ekonomisiyle entegrasyonu gerektirirken, diğer yandan bu entegrasyonun kırılganlığa yol açmayacağı ölçüde ekonomik olarak bağımsızlaşmayı ve kendi kendine yeterli olmayı gerekli kılmaktadır.

Ekonomik güvenliği sağlayıcı mevzuat, insan gücü, teknolojik altyapı ve kurumsal kapasitenin oluşturulmasının, Türkiye ekonomisinin rekabet gücünün artırılması bakımından vazgeçilmez öneme sahip olduğunu değerlendiriyoruz.

5- BÖLGESEL KALKINMA

Çağdaş dünya nimetlerinden bütün vatandaşlarımızın hakça yararlandığı, kamu hizmetlerinin her vatandaşımız bakımından erişilebilir olduğu bir kalkınma modelinin gerçekleştirilmesi ve az gelişmiş yörelerde yaşayan halkımızın refah düzeyini yükselterek bölgeler arası gelişmişlik farklarının giderilmesi, bölgesel kalkınma politikamızın esasını oluşturmaktadır.

Ülkemizin sahip olduğu potansiyelin harekete geçirilerek topyekûn kalkınmanın sağlandığı, devletin şefkatinin ülkemizin her yerindeki vatandaşımız tarafından hissedilebildiği, kimsenin aç ve açıkta bırakılmadığı, herkesin üretime katıldığı, huzur ve güvenin tam olarak sağlandığı ve millî bütünlüğün tesis edildiği bir Türkiye öngörüyoruz.

Bu çerçevede bölgelerin, illerin ve ilçelerin özellikleri, farklılıkları, gelişmişlik düzeyleri, temel sorunları ve potansiyellerinin belirlen-

mesine yönelik olarak ülke genelinde bölge plânları ve il gelişme plânları hazırlanacak, ayrıca il ve ilçeler için hedef sektörler belirlenecektir.

İlçe düzeyinden başlayarak, il ve bölge düzeyinde belirlenen esaslar çerçevesinde, bütün kamu kurum ve kuruluşları kendi konuları ile ilgili olarak veri tabanı oluşturacak ve bir ağ ile merkeze bağlanacaktır.

Öncelikle, her il ve ilçe için hedef sektörler belirlenmek suretiyle küçük ölçekli iller ve ilçeler için “bir il, bir ilçe, bir sektör” prensibinden hareketle hedef alt sektörler oluşturulacak, devlet-millet işbirliği içinde uygulamaya konulacak projeler desteklenecektir.

Sanayi ve hizmetler alanında potansiyel arz eden orta büyüklükteki iller belirlenerek, kırsal alandan büyük kentlere doğru olan göç, bu merkezlerde tutularak yerinde istihdam sağlanacaktır.

Yerel potansiyeli harekete geçirmek amacıyla az gelişmiş yöreler için risk sermayesi ve kredi garanti fonu sisteminin geliştirilmesini; GAP, DAP, DOKAP, KOP gibi kalkınma projelerine hız kazandırılarak tamamlanmasını, üretim ve istihdam artışı ile elde edilen çıktının tüm vatandaşlarımızın istifadesine sunulmasını hedefliyoruz.

Kırsal kesimde yaşayan insanlarımızın refah seviyesini artırmak ve büyük kentlere göçü önlemek için etkin kırsal kalkınma projeleri devreye konulacaktır. Gelişme eğilimi yüksek olan köylerimiz belirlenerek bu köylerimizin alt yapısı tamamlanacak, küçük ve dağınık yerleşim birimlerinde yaşayanların yöneleceği “çekim merkezi köy” hâline gelmeleri sağlanacaktır.

Özel sektörün güçlendirilmesi, girişimcilik ve rekabet ruhunun geliştirilmesi, bölgesel ve makro politikaların ahenk içinde yürütülmesi suretiyle bölgesel kalkınmanın gerçekleştirilebilmesi için, valiliklerin eşgüdümünde ilgili kamu kurumları, üniversiteler, sanayi ve ticaret odaları, meslek kuruluşları ve sivil toplum örgütlerinin birlikte çalışması sağlanacaktır.

Az gelişmiş yörelerimizde bulunan üniversitelerin buldukları bölgelerin ekonomik ve sosyal kalkınmaları ile ilgili olarak görev üstlenmeleri ve belirli alanlarda uzmanlaşmaları sağlanacaktır.

Girişimci ile üniversite arasında etkin iş birliği geliştirilecektir. Yörede girişimci-üniversite işbirliğini güçlendirmek için gereken alt yapının oluşturulmasını müteakiben üniversiteye yapılacak olan kaynak tahsisinde girişimci-üniversite ilişki düzeyi bir kriter olarak alınacaktır.

Ülkemizin sahip olduğu imkân ve potansiyelin sektörel haritası çıkartılacak, yatırım teşvikleri, objektif kriterlere göre yerel düzeyde belirlenecek birimler bazında tematik olarak verilecek, belirli yörelerimiz “sektörel cazibe merkezi” haline getirilecektir.

6- BİLİM VE TEKNOLOJİ

Bilime, bilim insanına, bilimsel düşünceye, yenilikçiliğe, teknoloji üretimine ve teknolojinin üretimde kullanımına önem verilmesi, üretim yöntemlerinin rekabetçi düzeye ulaştırılarak sanayinin güçlendirilmesi, bilgi toplumuna geçişin sağlanması bilim ve teknoloji politikamızın esasını oluşturmaktadır.

Bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan hızlı gelişmeye uygun teknolojik ve insan gücü altyapısı başta olmak üzere kurumsal kapasitenin artırıldığı sistem bütünlüğünü esas alan bilgi-teknoloji ekosisteminin tesis edilmesini, bu kapsamda bilgi güvenliğini sağlayacak tedbirlere, siber güvenliğe önem verilmesini, yeni ileri teknolojilerin üretilmesi ve kullanımının yaygınlaştırılmasını öngörüyoruz.

Büyük veriyi bir değere dönüştürebilme stratejisi doğrultusunda nesnelerin interneti, bulut teknolojisi, blok zincir ve yapay zekâ gibi yenilikçi teknolojilere yatırımların artırılması, yönlendirilmesi ve desteklenmesi ile büyük teknoloji firmalarının denetlenmesine ve faaliyetlerin düzenlenmesine yönelik tedbir ve uygulamaların etkinleştirilmesini gerekli görüyoruz.

Temel eğitimden başlamak üzere, eğitim ve öğretimde aklın ve bilimin hâkimiyeti sağlanarak, öğrenci ve öğretilere sorgulayıcı ve araştırmacı bir kimlik kazandırılacaktır.

Üniversitelerin, araştırma kurumlarının ve özel sektörün öncelikli ve ileri teknoloji alanlarında ar-ge projeleri geliştirmeleri ve uygulamaya koymaları teşvik edilecek, bilimsel araştırmalara ayrılan kaynaklar artırılacak ayrıca bu amaçla ulusal ve uluslararası kaynaklı fonlardan yararlanmaları sağlanacaktır.

Üniversitelerimizin bilgi ve teknoloji üretim merkezleri hâline gelmeleri temin edilecek, bilimsel ve teknolojik alanda atılım yapabilmenin önemli araçlarından olan teknokentler ve teknoloji serbest bölgelerinin gelişimi ve yaygınlaşması temin edilerek üniversite-sanayi işbirliği geliştirilecek, özel sektörün kamu kurumlarının ve üniversitelerin ar-ge kapasitesinden yararlanması sağlanacaktır.

Bilimsel ve teknolojik araştırmaların, yenilikler ve buna bağlı olarak verilecek patentler aracılığıyla üretime ve toplumsal faydaya dönüşmesini sağlamak amacıyla “Millî Yenilik Sistemi” kurulacaktır.

Patent, ticari marka, endüstriyel tasarım ve telif haklarının korunması amacıyla fikri mülkiyet hakları sistemi etkinleştirilecek, ar-ge sonuçlarının sanayiye ve üretime aktarılabilmesi için “Teknoloji Transfer Merkezleri” kurulacak, özel sektörün ar-ge ve ileri teknoloji üretimi teşvik edilecektir.

Ekonomik ve toplumsal kalkınmanın en önemli faktörlerinden birinin yetişmiş insan gücü olduğu gerçeğinden hareketle; bilim camiası için Türkiye’yi bir çekim merkezi hâline getirecek her türlü alt yapının oluşturulmasını gerekli görmekteyiz. Bu kapsamda, araştırmacı insan gücü nitelik ve nicelik yönünden geliştirilecek, alanında temayüz etmiş Türk ve yabancı araştırmacıların ülkemizde istihdamını cazip hale getirmek amacıyla ileri araştırma ve geliştirme çalışmaları için teknik, idarî, malî imkânlar iyileştirilecektir.

Bilgi üretim teknolojileri, yazılım, yapay zekâ, biyoteknoloji, gen

ve doku teknolojileri, uzay ve havacılık teknolojileri, bilişim teknolojileri, nano ve nükleer teknolojiler, mekatronik, üretim süreç ve teknolojileri, malzeme teknolojileri, enerji teknolojileri ve tasarım teknolojileri gibi çağımızın stratejik teknolojilerinde özel destekleme programları uygulanacak, bunların ar-ge faaliyetlerine ve ar-ge sonuçlarının üretime dönüştürülmesine öncelik verilecektir.

“Bilişim Vadisi Projesi” geliştirilerek sektörde faaliyet gösteren firmalar için alt yapısı hazır alanlar tahsis edilecek, yapay zekâ teknolojisindeki gelişmelerin yakalanabilmesi, gelişmiş ülkeler arasında yaşanan büyük rekabete dâhil olunabilmesi ve güçlü bir ekosistem için “Yapay Zekâ Çalışmaları Merkezi” kurulacaktır.

Bilgi toplumunun temel taşı niteliğindeki bilgiye iş yeri, okul ve evlerden kolayca erişimi teminen, millî haberleşme ağına ilişkin alt yapı güçlendirilecek, yazılım alanında ülkemizin lider ülkeler arasına girmesi sağlanacaktır.

Ortak bilimsel ve teknolojik araştırma ve geliştirme merkezleri vasıtasıyla başta Türk Cumhuriyetleri olmak üzere uluslararası düzeyde bilimsel ve teknolojik iş birliği güçlendirilecek; Türk Devletleri Teşkilatı 2040 Vizyonu çerçevesinde bilimsel işbirliği alanları geliştirilecektir.

Ekonomi, hukuk, tarih, coğrafya, arkeoloji, sosyoloji ve din bilimleri gibi sosyal bilimler alanlarında araştırma faaliyetleri desteklenerek milletimizin sahip olduğu değerlerin ve zenginliklerin ortaya çıkarılması sağlanacaktır. Devletimizin ve milletimizin, dününe ve bugününe ilişkin fırsat, tehlike ve tehditlere dikkat çekilmesi suretiyle yaşadığımız çağın ve toplumsal gelişmelerin daha iyi anlaşılması mümkün kılınacaktır.

Ülkemizde sosyal ve fen bilimleri ile fikir ve sanat alanında bilimsel düşüncenin bütünüyle hayat bulacağı ve itibar göreceği bir iklim oluşturulacaktır.

7- SANAYİLEŞME

Yerel kaynakları harekete geçiren, nitelikli iş gücü istihdam eden, ileri teknoloji kullanan ve üreten, özgün tasarım ve marka geliştiren, tüketici sağlığını ve tercihlerini gözeten, çevre normlarına uygun üretim yapan, teknolojik yenilik öngören, dijital çağa uyum sağlayan, “Sanayi 5.0” ve ötesi için gereken dönüşümü sağlıklı bir şekilde gerçekleştiren, uluslararası rekabet gücüne sahip bir sanayi oluşturulmasını öngörüyoruz.

Büyüme, istihdam ve ihracat kapasitesi yüksek olan sektörlerde katma değeri yüksek ürünlerin üretimine ağırlık verilerek ithalat bağımlılığını azaltacak ve yerli imkânları harekete geçirecek sanayi yatırımlarının desteklenmesini gerekli görüyoruz.

Ar-ge ve yenilikçilik kültürünün yerleştirilmesini, teknolojik değeri yüksek ürün ve hizmetlerin üretilmesine ağırlık verilmesini, yenilikçilik sürecini desteklemek için etkin mekanizmaların geliştirilmesini öngörüyoruz.

İleri teknolojiye dayalı yüksek ihracat kapasitesine sahip sanayi yatırımlarına ucuz ve uzun vadeli kaynak sağlayacak yatırım bankacılığı desteklenecektir.

Orta ve yüksek teknoloji üretim kapasitesine sahip olan sektörlerde ülkemizin önemli bir üretim merkezi olması sağlanacaktır.

Yeni nitelikli teknoloji ve endüstri bölgeleri oluşturulmasının yanında mevcut bölgelerin etkin kullanımı için kapasite oluşturulacaktır.

Sanayi ve ticaret alanındaki politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla, Türkiye'nin sanayi ve ticaret sayısal haritası çıkarılarak bilgi sistemlerine dayanan karar destek sistemleri geliştirilecektir.

Sanayinin ikiz dönüşümü, yeşil ve dijital dönüşüm sürecinin riskleri ortadan kaldırılarak ekonomik fırsata çevrilecektir.

KOBİ'ler için stratejik ürün destek programları etkinleştirilecek, dijital dönüşüme ve inovasyona yönelik teşviklerle KOBİ'lerin yeni pazarlara açılmaları sağlanacaktır.

Savunma ve havacılık, makine imalat, kimya, elektronik sanayileri ve yazılım sektörlerinde atılım yapılarak, savunma ve güvenlik alanında uzayın imkânlarından yararlanılacağı kapasite oluşturulacaktır.

Elektronik sanayi ile yazılım sektörünün gelişimine ve bilgiye dayalı yüksek katma değer sağlayacak öncelikli alanlarda yeni ürün geliştirilmesine, mikro elektronik bazlı enformasyon teknolojilerinin transferine, üretimine ve kullanımına önem verilecektir.

Savunma sanayi yatırımları stratejik öncelikler doğrultusunda teşvik edilerek yönlendirilecek, ihracat kapasitesi artırılacak, yeni şirketlerin sektöre ve savunma sanayi ekosistemi içindeki girişimciliklere katılımı desteklenecektir.

Ülkemiz için gerek güvenlik gerekse ekonomik açıdan büyük öneme sahip olan savunma sanayinin diğer sanayilerle entegre olan bir yapıya kavuşturulması ile savunma sanayinde yakalanan ileri teknoloji kapasitenin diğer sektörlerle de aktarılması sağlanacaktır.

8- ENERJİ VE DOĞAL KAYNAKLAR

Enerji politikamızın temel amacı; dışa bağımlılığın en aza indirilmesi, enerji tedariki ve güvenliğinin sağlanması, enerjide verimliliğin ve millî kaynakların payının artırılması, yerli kaynaklara yönelik arama faaliyetlerinin etkinleştirilmesi, hem üretim hem de tüketim aşamasında enerjinin çevre ve insan dostu olmasının temin edilmesini esas almaktadır.

Enerji ihtiyacının; kaynak çeşitliliği sağlanarak kesintisiz ve yeterli bir şekilde, düşük maliyetle, güvenli ve çevreye duyarlı bir arz sistemi içinde karşılanması sağlanacaktır. Bu çerçevede, kamu enerji yatırımları plânlı ve istikrarlı bir şekilde devam ettirilecek, yerli ve

yabancı sermayenin bu alandaki yatırımları kalkınma hedefleriyle uyumlu olacak şekilde teşvik edilecektir.

Petrol ve doğal gaz arama, çıkarma, taşıma, işletme ve pazarlama faaliyetlerinin bir merkezden yürütüleceği uluslar arası piyasada rekabet edebilecek yapı tesis edilecektir.

Enerji sektöründe özel ve kamu kesimi faaliyetlerinin düzenlenip destekleneceği, tüketici haklarının korunacağı, rekabetin tesis edileceği, sağlıklı ve etkin işleyen bir piyasanın gelişerek devamlılığı sağlanacaktır.

Enerji kaynaklarının üretiminden tüketimine kadar her aşamada özel kesimin imkânlarından da yararlanılacaktır.

Enerji plânlamasında ve yapılacak uluslararası anlaşmalarda, kaynak ve ülke çeşitliliğine gidilerek arz güvenliği oluşturulacaktır.

Ülkemizin enerjide dışa bağımlılığını azaltmak ve aynı zamanda mevcut tarım potansiyelini verimli kullanmak için biyoyakıt üretimine önem verilecek, bu çerçevede, enerji tarımına yapılacak yatırımlar desteklenecek, jeotermal kaynaklarımızın turizm ve tarım sektörlerinde, konut ve işyerlerinde kullanımı teşvik edilecektir.

Yeni ve yenilenebilir enerji kaynakları ile su potansiyelinin değerlendirilmesi ve alternatif enerji kaynaklarından yararlanılmasını öngören yatırımlar ile bu alandaki araştırma ve geliştirme çalışmaları teşvik edilecektir. Yenilenebilir enerji yaygınlaştırılarak, toplam enerji arzındaki payı artırılacaktır.

Nükleer enerji üretim teknolojisine sahip olmak öncelikli hedeflerimiz içinde olup, enerji arz güvenliğinin sağlanması için nükleer santraller kurulacaktır. Diğer taraftan ülkemizin; bilim ve teknolojinin her kademesinde kullanılabilecek ileri teknolojileri kapsayan hassas nükleer teknolojiye sahip olması sağlanacaktır.

Temiz enerji kaynaklarından biri olan su potansiyeli en üst düzeyde kullanılarak hidroelektrik enerji üretimi artırılacaktır.

Petrol ve doğal gaz arama ve çıkarma faaliyetlerinde yeni teknolojilerin geliştirilmesine önem verilecektir.

Millî imkanlarla arama faaliyetlerine hız verilecek, teknolojik kapasite artışıyla kullanıma sunma gücü oluşturulacaktır.

Türkiye; önemli bir dağıtım merkezi, uluslararası enerji piyasasının etkin bir aktörü aynı zamanda da millî kaynaklarını harekete geçiren enerji üretim merkezi haline getirilecektir.

Enerji üreten ve tüketen ülkeler arasında sadece enerjinin transit geçişine imkân sağlayan bir ülke olmanın ötesinde; Türkiye'nin katma değerli enerji ürünleri üretim alt yapısına sahip, piyasanın önemli aktörlerinden biri olması sağlanacaktır.

Kaçak kullanımın önlenmesi, iletim ve dağıtımın güvenli bir şekilde gerçekleştirilmesi için kamu eliyle etkin mekanizmalar geliştirilecektir.

Enerji kullanımında verimliliğin artırılması sağlanacak, tüketim bilinci oluşturulacaktır.

Bilinen maden rezervlerimize ilâve olarak yeni rezervlerin bulunması, sanayi ve enerji sektörlerinin ham madde taleplerinin ucuz ve güvenli bir şekilde sağlanması, işlenmiş maden ihracatımızın artırılması, ithal zorunluluğu olan madenlerde arz güvenliğini sağlamak amacıyla özel sektörün Türk Cumhuriyetleri başta olmak üzere yurtdışında yatırım yapması desteklenecektir.

Ülke ekonomisinin ihtiyacı olan maden ve endüstriyel hammadde temininde devamlılık ve arz güvenliği sağlanacaktır.

Altın, toryum, bor ve benzeri kıymetli madenlerin işlenmeden cevher olarak satılması yerine ileri teknoloji kullanılarak katma değerli yeni ürünlere dönüştürülmesi amacıyla ar-ge faaliyetlerine daha fazla kaynak ayrılacaktır.

Sektörde, yürütülecek olan ekonomik faaliyetleri planlayacak, yönlendirecek, destekleyecek, bilgi ve veriyi üretecek bir yapılanma-

ya gidilecek; üretim maliyetlerinin düşük tutulabilmesi için kayıt dışılık önlenecektir. Madencilğe yönelik arama, ruhsatlandırma, üretim, yatırım ve teşvik gibi konularda etkin bir koordinasyon ve denetim sağlanacaktır.

Suya ilişkin politikalarımız; su kaynaklarının geliştirilmesi, su hizmetlerinin yönetilmesi ve suyun kullanılmasını içeren bütüncül bir yaklaşımla ele alınarak içme suyu, jeotermal sular, yağmur suyu, deniz suyu ve sahip olunan yer altı ve yer üstü tüm su kaynaklarının etkin bir şekilde değerlendirilmesi esasına dayanmaktadır. Bu amaçla, kaynak ile talebi buluşturacak su yolları projeleri uygulamaya konulacaktır.

Suyun korunması ve kullanılması aynı zamanda iklim değişikliğine uyum politikaları ile bütünleşik ele alınacaktır. Suyun kaynağından itibaren korunması, kirletilmemesi, barajların çevre ile uyum içinde bulunması, baraj göllerinin erozyonun etkileri ile kentsel atıklardan korunması, sağlıklı içme ve kullanma suyunun uluslararası standartlarda sağlanması esas olacaktır.

Ülkemizin önceliklerine göre tüm su kaynaklarımızın planlanması, yönetimi, geliştirilmesi ve işletilmesi ile su konusundaki ulusal ve uluslararası politikaların bütüncül bir anlayışla takip, değerlendirme ve koordinasyonu sağlanacaktır.

Su yönetimi konusunda uluslararası politikaların millî çıkarlarımız ve toplumsal gerçeklerimiz ışığında değerlendirilmesi ve sürdürülebilir bir su politikasının uygulanması esas olacaktır.

9- ULAŞTIRMA VE HABERLEŞME

Hızlı, güvenli ve teknolojik yeniliklere sahip, rekabeti tesis edecek, sanayiye yönlendirecek, millî menfaatleri kollayacak, ekonomik ve sosyal kalkınmaya destek olacak, vatandaşın refah düzeyini yükseltecek ve kullanıcıların memnuniyetini sağlayacak, uluslararası ulaşım koridorları ile bütünleşen, yaygın, hızlı, güvenli ve düşük

maliyetli bir sistemin tesis edilmesi, ulaştırma politikamızın esasını oluşturmaktadır.

Ulaştırma altyapısı Türkiye'nin kalkınma hedefleri doğrultusunda daha da geliştirilerek, ekonominin ve toplumun ihtiyaçlarına göre modern bir taşıma ağının oluşturulması esas olacaktır.

Ulaştırma sisteminin hızlı, güvenli ve ileri teknolojiyi kullanan, çevreye duyarlı, rekabeti tesis edecek, uluslararası ulaşım koridorları ile bütünleşen, yaygın ve katlanılabilir maliyette olması sağlanacaktır.

Uluslararası pazarlara erişim ile kıtalar arası geçiş için oluşturulan yeni ulaştırma modları, ülkemiz ekonomik ve sosyal hayatına katkı sağlayacak önemli bir güzergâh ve ticari merkez olma vasfı kazandırmaya doğrultusunda şekillendirilecek ve uluslararası projelerde yer alınacaktır.

Türk Devletler Teşkilatı 2040 vizyonu çerçevesinde Türk dünyası ile ulaştırma projeleri geliştirilecek, Türk dünyasına kesintisiz ulaşım imkânı oluşturulacaktır.

Ulaştırma alt sistemlerinin birbirlerini tamamlayıcı nitelikte olmasına önem verilecek, denizyolu-karayolu ve denizyolu-demiryolu kombine taşımacılığını geliştirecek projeler önceliklendirilecek, deniz ulaşımı imkânlarının olmadığı durumlarda ise demiryolu-karayolu kombine taşımacılık sistemleri değerlendirilecektir.

Ulaştırma modları arasındaki dengesizliğin giderilebilmesi için demiryolu ve deniz yolu fiziki alt yapısı geliştirilecek, limanların demiryolu ile karayolu bağlantıları güçlendirilecektir.

Kara yollarında ve demiryollarında standartlar yükseltilecek, yük ve yolcu taşımacılığında demir yolu ve deniz taşımacılığının payı artırılacaktır.

Demiryolu ağının yaygınlaştırılması, diğer ulaşım türleriyle bütünleşmesi sağlanacaktır.

Deniz taşıma filomuzun kapasitesi ve verimliliği artırılarak deniz taşımacılığında daha fazla pay alması sağlanacaktır.

Ulaştırma sistemindeki liman alt yapıları, terminal imkânları ve ana ulaşım arter bağlantılarındaki yetersizlikler giderilecektir. Limanların coğrafi tekel konumu dikkate alınarak etkin bir düzenleme ve denetim sistemi oluşturulacaktır.

Denizciliğin ulaştırma dışında da artan önemi ve stratejik dış politika boyutu dikkate alınarak, Türkiye'nin kalkınma hedefleri doğrultusunda kurumsal kapasitesi güçlendirilecektir.

Hava yolu taşımacılığının uluslararası rekabet gücü artırılarak hava kargo taşımacılığı teşvik edilecek ve geliştirilecektir. Bölgesel hava yolcu taşımacılığının geliştirilmesi için maliyet azaltıcı tedbirler alınacak ve hava yolu şirketleri küçük hava meydanı trafiğine ve yolcu profiline uygun filo kapasitesi oluşturması için yönlendirilecektir.

Uluslararası ulaştırma ve enerji koridorları üzerinde yer alan ülkemizin, lojistik ve ulaştırma altyapısı geliştirilerek "bölgesel lojistik merkezi üs" olması sağlanacaktır.

Bu amaçla hem doğu-batı ekseninde hem de kuzey-güney ekseninde ülkeler arası bağlantısallığın güçlendirilmesi için altyapı yatırımları ve uluslararası işbirlikleri artırılabacaktır.

Hızlı veri ve ses iletimini sağlayacak teknolojiler ile bilgisayar donanım ve yazılımı üretiminin teşvik edilmesi, elektronik sektöründe, hızlı gelişen ve yüksek katma değer oluşturan bilişim ve özellikle elektronik haberleşme teknolojilerinde yerli katkı ve fikri mülkiyet oranının artırılması, bu alanda eğitilmiş insan gücü yetiştirilerek sektörde faaliyet gösteren firmalar için alt yapısı hazır alanlar tahsis edilmesi esas olacaktır.

Bilgi ve iletişim teknolojileri alanında teknoloji kapasitesi yüksek bir alt yapı oluşturulacak, bilgi teknolojilerinde eğitilmiş insan gücü yetiştirilmesine önem verilecektir.

Bilgi güvenliğini sağlayıcı, kişisel verileri koruyucu, dijital mecralardaki dezenformasyonu önleyici, siber güvenlik tedbirlerine ilişkin teknolojik ve kurumsal kapasite oluşturulacaktır.

Kent içi ulaşımda projelendirme, finansman, uygulama ve işletmeye ilişkin standartlar geliştirilerek kent içi ulaşım altyapısı araç odaklı olmaktan çıkartılacak, insan odaklı hale getirilmesi sağlanacaktır.

10- TARIM VE KIRSAL KALKINMA

Tarım sektörünün; yüksek verimlilikle ve kaliteli ürün üreten, teknoloji kullanabilen, ülke insanını besleyebilen ve ihracat kapasitesi yüksek, büyümeye sürdürülebilir katkı sağlayan bir yapıya kavuşturulması esastır. Tarım sektörü; üretim, işleme ve pazarlama boyutlarıyla bütüncül bir yapıya kavuşturulacaktır. Üretici örgütlerinin güçlendirilmesi, tarımsal işletmelerin rekabet güçlerinin artırılması ve pazarlama ağlarının geliştirilmesine ağırlık verilecektir.

Çiftçilere sağlanacak devlet desteği üretimi teşvik eden, ürünün arz ve talebini dikkate alan, üreticinin refahını artıran, girdi maliyetlerini azaltan, üretim maliyeti ve ürün fiyatı dengesini gözeten ve afete karşı koruyan bir anlayışla yapılandırılacaktır.

Ülkemiz şartlarına uygun yüksek verim ve kalitede tohum, fide, fidan ve damızlık hayvan geliştirilecek, üretimi desteklenecek ve dış bağımlılığa son verilecektir.

Zararlılara karşı biyolojik mücadele yanında alternatif mücadele yollarına öncelik verilirken, zirai mücadele, çağdaş bitki koruma ve gıda güvenliği dikkate alınarak ekolojik ürünlerin üretimi özendirilecektir.

Tarımsal ürünlerin çeşitlendirilmesi, verim ve kalitenin artırılması, yerinde işlenerek katma değer elde edilmesi ve istihdam sağlanması, marka olarak pazarlanmasına dayalı temel tarımsal yapılanma oluşturularak; yatırım ve teknolojiyi kırsal alanlara yöneltmek üye-

re, tarım-sanayi entegrasyonunun sağlandığı kırsal cazibe birimleri olan “Tarım Kentleri” kurulacaktır.

Tarım alanlarının amaç dışı kullanımı ve parçalanması ile toprak ve su kaynaklarının kirletilmesi önlenecek, gübre, ilaç ve suyun verimli ve etkin kullanımı hususunda çiftçi bilinçlendirilecektir.

Ülkemizde gıda güvenliği ve güvenilirliği çağdaş normlara ulaştırılacak, tüketicinin korunması ve bilinçlendirilmesi sağlanacak, gıda denetimleri etkinleştirilecek, müeyyideler caydırıcı hale getirilecektir.

Gıda güvenliğini tehlikeye düşüren ürünlerin üretimi ve satışı engellenerek sağlıklı bir gıda üretim, dağıtım ve pazarlama sevk zinciri oluşturulacak, kaçakçılıkla mücadeleye ağırlık verilecektir.

Üreticilerin en kısa zincir ile pazara ulaşımı sağlanacak, kent merkezlerine yakın tarım alanlarının kent halkını besleyebilecek üretim imkânlarına kavuşması temin edilecek, tüketicinin ürünleri daha hızlı, kaliteli ve ucuza temini mümkün hale getirilecektir.

Tarım ürünlerinde fiyat istikrarının sağlanmasında önemli bir araç olan vadeli işlem borsaları etkinleştirilecek, ürün borsaları geliştirilecek ayrıca lisanslı depo kullanımı yaygınlaştırılacak, çiftçimizi ve ürününü risklere karşı korumak amacıyla ürün sigortası sistemi ve sözleşmeli çiftçilik müesseseleri geliştirilecektir.

Organik tarımsal üretim faaliyetlerinin ülke çapında yaygınlaştırılması sağlanacaktır.

Vatandaşlarımızın hayvansal protein bakımından dengeli, yeterli ve sağlıklı beslenmesini temin maksadıyla hayvancılık desteklenecek, hayvan ıslahı, kaliteli yem ve yem bitkileri üretimi artırılacak, hayvan hastalıkları ve zararlıları ile etkin mücadele edilecek, hayvan ürünleri sanayi ülke genelinde yaygınlaştırılacaktır.

Tarım sektöründe faaliyet gösteren KİT’ler, tarım satış kooperatifleri ve bankaların rasyonel çalışmaları sağlanarak tarım sektörünü

gerçek anlamda destekleyecek bir yapıya kavuşturulacak, ihtiyaç duyulan alanlarda tarımsal kamu işletmeciliğine yönelinecektir.

Tarımsal araştırma enstitüleri ile üniversitelerin işbirliği içinde araştırma, geliştirme ve kontrol faaliyetlerini yürüterek yüksek katma değerli tarımsal ürünler elde edilmesi sağlanacaktır.

Ormanlar çok amaçlı yararlanma, devamlılık, katılımcılık, biyolojik çeşitlilik, uzmanlaşma, su ve yaban hayatının ve eko sistemin korunması hususları dikkate alınarak işletilecek, korunacak ve geliştirilecektir.

Orman yangınlarına karşı önleyici tedbirler etkinleştirilecek, bu kapsamda orman köylüsü istihdam edilecek, mücadelede teknolojik imkânlardan azamî düzeyde istifade edilecektir.

Orman köylüsü kalkındırılacak, orman kadastro ile genel kadastro birleştirilerek, mülkiyet anlaşmazlıklarının giderilmesi temin edilecektir. Ormancılığın desteklenmesi amacıyla, orman köylüsüne ve talep eden gerçek ve tüzel kişilere, belirli şartlar ve sürelerle, bedelsiz arazi tahsis edilerek özel ormancılık geliştirilecektir.

Tarım arazilerinin bölünmeden ekilip dikileceği ortak yönetim modelleri oluşturulması ve kadastro uyumsuzluklarının çözümü için destekleyici yöntemler geliştirilmesi suretiyle tarımda verimlilik sağlanacaktır.

11- ESNAF VE SANATKÂR

Milliyetçi Hareket Partisi olarak esnaflarımızı, Türk kültüründe önemli bir yer tutan “ahîlik” geleneğinin devam ettirilmesi suretiyle vatandaşlarımız arasındaki dayanışma ve kaynaşmanın, birliğin, dirlik ve düzenin teminatı olarak görüyoruz.

Ekonominin ve toplumsal yapının temelini oluşturan esnaf ve sanatkâr kesimi güçlendirilerek faaliyetlerine dinamizm kazandırılacaktır.

Esnaf kesiminin teknoloji kullanma düzeyi ve ürün kalitesinin yükseltilmesi, verimliliğinin artırılması, bilgiye erişimlerinin kolaylaştırılması, rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinin etkinleştirilmesi, ana ve yan sanayi ile bütünleşmelerinin sağlanması, elektronik ticaret imkânlarının geliştirilmesi, işletmeler arası işbirliği mekanizmalarının tesis edilmesi, ar-ge faaliyetlerine destek verilmesi, istihdam edilen işgücünün eğitim ve beceri düzeyinin iyileştirilmesi, tahsis edilen kaynakların artırılması esnaf ve sanatkârlarla ilgili politikamızın esasını oluşturmaktadır.

Ekonomide rekabet sağlanarak tekelci oluşumların önlenmesi, istihdam yaratılması, gelir dağılımındaki dengesizliklerin giderilmesi, yeni girişimcilerin ekonomiye kazandırılması, sosyal barışın korunması, bölgeler arası dengesizliklerin giderilmesi ve yerel potansiyelin harekete geçirilmesi amacıyla esnaf ve sanatkâr kesiminin faaliyetleri desteklenecektir.

Esnafı koruyacak ve rekabet gücünü artıracak şekilde, AVM ve zincir marketlere yönelik tedbirler alınacaktır. Hem üreticiyi hem tüketiciyi koruyan, perakendecilik ile sebze ve meyve ticaretine ilişkin düzenlemeler yapılacaktır.

Değişime ve gelişime uyum sağlayabilen, girişimcilik kapasitesi yüksek, uluslararası rekabet gücüne sahip, profesyonelleşmiş, kurumsal yönetim anlayışını benimsemiş KOBİ'ler Türk ekonomisinin temel dinamiğini oluşturacaklardır.

Bilgi ve teknoloji tabanlı yenilikçi KOBİ'lerin katma değeri yüksek mal ve hizmet üretmeleri desteklenecek, ar-ge yatırımı yapmaları ve araştırmacı istihdam etmeleri özendirilecektir.

Bankacılık kesiminin reel sektöre sürekli mali kaynak yönünden destek verebilir hale getirilmesi sağlanacaktır.

KOBİ'lere yönelik olarak kurulan Gelişen İşletmeler Pazarı'nın etkin olarak çalışması sağlanacak, Kredi Garanti Fonu ve risk sermayesi sistemi daha işlevsel hale getirilecektir.

KOBİ'ler tarafından üretilen mal ve hizmetlerde standartların oluşumu, kalitenin yükseltilmesi ve pazara ulaşımında bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımının yaygınlaştırılması temin edilecektir.

KOBİ'lerin birlikler hâlinde teşkilatlanmaları iç ve dış pazarlama fonksiyonlarının geliştirilmesi için yol gösterici ve teşvik edici tedbirler alınacaktır.

Yoksul kesimlere yönelik ekonomik faaliyetler çeşitlendirilerek gelir getirici projeler desteklenecek, kendi işini kuracak girişimcilere finansman, danışmanlık ve pazarlama desteği sağlanacaktır.

Esnafılık ahlâkını kurumsallaştıracak düzenlemelerle karaborsa, fırsatçılık ve tüketiciyi aldatmaya dönük girişimler engellenecektir.

Vatandaşlarımızın mağduriyetine yol açan kontrolsüz fiyat artışlarının önüne geçmek amacıyla piyasa denetimini etkin hale getirecek ilave yapılar ve kurumlar ile insan gücü ve teknolojik kapasite geliştirilecektir.

12- İSTİHDAM VE ÇALIŞMA HAYATI

a) İstihdam

İşsizlikle mücadelenin esası, istihdam odaklı sürdürülebilir büyümenin gerçekleştirilmesi, istihdam edilebilirlik düzeyinin yükseltilmesi ve girişimci odaklı piyasanın tesis edilmesidir.

Türkiye'nin sahip olduğu bütün üretim faktörlerinin etkin ve verimli bir şekilde, en üst düzeyde üretim sürecine dâhil edileceği tam istihdamı esas alan üretim ekonomisi güçlendirilecektir.

Özel teşebbüsün uzun vadeli yatırım kararları alabileceği uygun yatırım iklimi oluşturulacak, küçük ve orta ölçekli işletmeler desteklenecek, doğrudan yabancı sermayenin katma değer ve istihdam yaratmak üzere yapacağı yatırımlar özendirilecektir.

İş ve yatırım ortamı iyileştirilerek yüksek katma değer yaratan ve

verimlilik üzerine faaliyet gösteren girişimcilik güçlendirilecektir. Yatırım yapma ve istihdama ilişkin bürokratik işlemlerin sayısı azaltılacak ve süresi kısaltılacaktır.

Uzun süreli işsizlerin, gençlerin, kadınların ve dezavantajlı gurupların istihdamını özendirmek amacıyla “istihdam esaslı” teşvik politikası uygulanacaktır. Kendi işini kurmak isteyen girişimci gençler desteklenecektir.

Vergi, sosyal güvenlik primi ve benzeri istihdam maliyetini artırıcı unsurların istihdam üzerindeki yükü hafifletilecektir.

Kayıt dışı ekonomi ve kayıt dışı istihdam kayıt altına alınarak haksız rekabet önlenecektir.

Marka, kalite ve teknoloji esaslı mal ve hizmet üreten, küresel düzeyde rekabet gücüne sahip Türk girişimciliği, istihdam odaklı büyüme stratejisinin lokomotifi olacaktır.

İşgücü piyasasında güvence göz ardı edilmeksizin istihdam türlerinde ve çalışma sürelerinde esneklik sağlanacaktır.

Toplumun ortalama eğitim seviyesi yükseltmek ve vasıf kazandırılmak suretiyle beşerî sermayenin ve işgücünün istihdam edilebilirlik düzeyi geliştirilecektir.

Mesleki ve teknik eğitime ağırlık verilecek, sağlıklı bir eğitim-istihdam ilişkisi kurularak istihdam düzeyinin artırılmasına katkı sağlanacaktır.

Engelliler, uzun süreli işsizler, gençler ve kadınların işgücü piyasasına katılımlarını desteklemek için mesleki eğitim programları uygulanacaktır.

İş gücü piyasası ihtiyaç analizleri doğrultusunda girişimcilik eğitimi, istihdam garantili programlar, mesleki danışmanlık, rehberlik hizmetleri, iş gücü yetiştirme ve mesleki eğitim kursları gibi aktif iş gücü programları etkinleştirilecek ve yaygınlaştırılacaktır.

Mesleki eğitim ile yükseköğretim arasında program bütünlüğü sağlanacak, uygulamalı mesleki eğitime ağırlık verilerek işletmelerin aktif rol üstlenmesi sağlanacaktır.

Şehit ve gazi çocuklarının, anne veya babalarının mesleklerini icra etmek istemeleri halinde, gerekli şartları taşıyanların bu mesleklere sınavsız doğrudan intisabı sağlanacaktır.

Şehit yakını, gazi ve gazi çocuklarının istihdam kotaları artırılacaktır.

b) Çalışma Hayatı ve Sosyal Güvenlik

Çalışma hayatına ilişkin politikamızın esası, toplumun tüm kesimlerine insana yararlı iş fırsatlarının sunulduğu, işgücünün niteliğinin yükseltilip etkin kullanıldığı, iş sağlığı ve güvenliği şartlarının iyileştirildiği bir işgücü piyasasının oluşturulmasına dayanmaktadır.

Çalışma hayatı, işçi ile işveren haklarının dengeli bir şekilde korunması yanında, işin korunmasını da dikkate alan politikalar çerçevesinde tanzim edilecektir.

İş sağlığı ve güvenliğinin çağdaş normlarda sağlanması için her türlü teknik, hukukî ve idarî tedbirlerin alınmasını, denetimlerin etkinleşmesini gerekli görüyoruz.

Kayıt dışı işçi istihdamına yol açan mevzuat, maliyet, denetim yetersizliği, bürokrasi gibi hususlarda alınacak tedbirlerle kayıtlılık özendirilecektir.

Çalışma mevzuatı işçi ve işveren haklarının denge içinde gözetildiği bir şekilde tanzim edilecektir. Sendikal haklar çağdaş normlara uygun hale getirilecektir.

Çalışma hayatındaki problemlerin çözümü ve çalışma barışının tesis edilmesi için çalışma hayatındaki çoklu danışma mekanizmaları güçlendirilecek ve tarafların etkin katılımları sağlanacaktır.

Çalışma hayatında sosyal taraflarla diyalog içerisinde tüm işçiler

açısından erişilebilirliğin sağlanacağı, işçilerin kazanılmış haklarının güvence altına alındığı bireysel hesaba dayanan bir kıdem tazminatı sistemi oluşturulacaktır. Sistemin oluşumuna ve yönetimine sosyal tarafların katılımı sağlanacaktır.

Çalışanlar arasındaki ücret dengesizliğini giderecek, liyakati ve başarıyı esas alan bir ücret sistemi oluşturulacaktır.

Kamu personel rejimi tüm boyutlarıyla ve bütüncül bir yapıda değerlendirilerek reforma tabi tutulacak, tüm çalışanlarımız bakımından verimlilik ve iş barışı esas alınacaktır.

Kamu çalışanları arasında görev, yetki, sorumluluk, kıdem, çalışma yeri, risk ve benzeri kriterler ile liyakati ve başarıyı esas alan adil bir ücret sistemi oluşturulacaktır.

Yurt dışındaki vatandaşlarımızın hak ve hukukunun korunmasına ve buldukları ülkelerde karşılaştıkları sorun ve sıkıntıların giderilmesine ilişkin olarak uluslararası hukuk ve devletlerarası ilişkiler çerçevesinde her türlü girişimde bulunulacak, buldukları ülkelerdeki ücret ve çalışma şartlarında, işe yerleşme ve iş kurmada eşit muameleye tabi olması ve her türlü kazanılmış haklarının korunması sağlanacak, sosyal ve ekonomik dışlanmaya muhatap olmaları önlenecektir.

Vatandaşların geleceğinden emin olması ve yüksek standartlı bir hayat sürmesi için, bütün nüfusu kapsayacak şekilde nimet-külfet esasına göre işleyen çağdaş normlarda sosyal sigorta sistemi oluşturulacaktır.

Sosyal sigorta sistemi; hukukî boyutu itibariyle “uygulanabilir”, mali boyutu itibariyle “sürdürülebilir” ve ilgili taraflarca “kabul edilebilir” bir yapıya kavuşturulacaktır.

Sosyal güvenlik sisteminin bilgi teknolojileri alt yapısı güçlendirilecek, hak kaybını ve mükerrer yararlanmayı önleyen etkili, erişilebilir ve sürdürülebilir hizmet sunan bir yapı oluşturulacaktır.

Sigortasız çalışma ve çalıştırma önlenerek aktif sigortalı sayısı artırılabilecek, hem sistemin sürdürülebilirliği sağlanacak hem de sigortalının mağdur edilmesi önlenecektir.

13- GELİR DAĞILIMI VE YOKSULLUKLA MÜCADELE

Partimiz, devletin her insanımızın onurlu bir yaşam sürmesini temin etmesi gerektiğine inanmaktadır. Bu nedenle, ekonomik ve sosyal politikaların, dar ve sabit gelirliileri destekleyecek şekilde ahenk içinde uygulanmasını öngörüyoruz.

Üreten Ekonomi Programımız, ülkemizin kendi imkân ve şartlarıyla doğal ve beşerî kaynaklarını dikkate alan, ileri teknoloji kullanan, yenilikçiliği, verimliliği ve istihdamı gözeten, gelirin adil bölüşümünü esas alan, rekabet gücü yüksek üretim ekonomisini tesis etmek ve sosyal dokuyu güçlendirmek amacını taşımaktadır.

İstikrarlı bir ekonomik büyüme ve güçlü üretim ekonomisi tesis edilmek suretiyle; üreten, istihdam yaratan ve üretilen değerden her kesimin adil pay almasını sağlayan bir sosyal refah düzeni oluşturmak temel amacımızdır.

Bu doğrultuda uygulanacak politikalarla; yoksul kesimin vergi yükü hafifletilecek, transfer politikalarıyla yoksul ve yoksullaşma riski taşıyan kesimin millî gelirden daha fazla pay alması sağlanacaktır.

Her aileden en az bir kişiye iş imkânı sağlanmasını, çalışmayacak durumda olanların sosyal korumadan yararlandırılmasını, iş sağlanana kadar işsizlik yardımı yapılmasını, belirli gelirin altında gelir elde eden ailelere “asgarî gelir desteği” ödemesi yapılmasını, her ailenin düzenli bir gelire sahip olmasını hedefliyoruz.

Kamuya ait âtil arazilerden kullanılabilir olanları, tarımsal üretim ve istihdam amaçlı olarak işsiz ve yoksul vatandaşlara tahsis edilecektir.

Temel ihtiyaçlar ile eğitim, sağlık ve sosyal hizmetler gibi kamu hizmetlerinin muhtaç vatandaşlarımız için ulaşılabilir olması sağlanacak, sosyal yardım programlarından ihtiyaç sahibi herkesin yararlanması ve hiç kimsenin aç ve açıkta kalmaması temin edilecektir.

Yardıma muhtaç, yaşlı, kimsesiz, güçsüz, engelli ve özel ilgiye muhtaç vatandaşlara yönelik sosyal yardım ve hizmetler, çağdaş ve entegre bir sistem olarak yapılandırılacaktır.

Muhtaç durumdaki ailelere aylık temel ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri harcama kartları "HİLALKART" verilerek, sosyal destek ödeme tutarının bu kartlara yüklenmesi suretiyle, vatandaşımızın ihtiyaç duyduğu şekilde kullanması temin edilecektir.

Sosyal koruma bilgi sistemi oluşturularak, sosyal yardım programlarından yararlanacak kesimlerin takibine ve uygulamanın izlenmesine önem verilecektir.

Sosyal yardımların yoksul kesimlere daha etkin bir şekilde ulaştırılması için merkezi idareyle iş birliği içinde; mahallî idarelerin, özel sektörün ve sivil toplum kuruluşlarının faaliyetleri desteklenecektir.

Gazilere, şehit ailelerine, terörle mücadele ederken mağdur ve malul olanlara yapılan sosyal tazmin ödemelerinin, onurlu bir hayat sürdürülebilecek düzeyde olması sağlanacak, bunların sosyal konutlardan bedelsiz olarak yararlanması temin edilecek, öncelikli olarak işe yerleştirilmeleri, üretime katkıda bulunmaları ve topluma kazandırılmaları sağlanacaktır.

Şehitlik, gazilik ve vatana üstün hizmetle ilgili sosyal güvenlik sistemine ilişkin olanlar dışında müstakil bir kanuni düzenleme yapılacak, sorunlarını yakından takip etmek ve gerekli düzenlemelerin yapılmasını sağlamak üzere TBMM'de bir ihtisas komisyonu oluşturulacaktır.

14- EĞİTİM VE İNSAN KAYNAKLARI

Türk milletine mensubiyetin gurur ve şuuruna sahip, manevî ve kültürel değerlerimizi özümsemiş, düşünme, algılama ve problem çözüme yeteneği gelişmiş, yeni gelişmelere açık, sorumluluk duygusu ve toplumsal duyarlılığı yüksek, bilim ve teknoloji üretimine yatkın, girişimci, demokrat, kültürlü ve inançlı nesillerin yetiştirilmesi eğitim politikamızın temel amacıdır.

Eğitim ve öğretimde imkân ve fırsat eşitliğinin sağlanmasını, toplumun bütün fertlerinin ilgi, eğilim ve yetenekleri doğrultusunda eğitilmesini, eğitim politikalarının yüksek medeniyet perspektifine dayanan bir anlayışla kurgulanmasını esas alıyoruz.

Eğitimin her kademesinde eğitim dili Türkçe olup, Türkçeden başka hiçbir dil eğitim ve öğretim kurumlarında Türk vatandaşlarına ana dilleri olarak okutulamaz ve öğretilemez. Türkçenin doğru ve güzel kullanımını teminen iyi bir şekilde öğretimine önem verilecek, ayrıca öğrencilere en az bir yabancı dilin öğretilmesinin alt yapısı oluşturulacaktır.

Eğitim sistemi; bilgi toplumunun gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatılmış, uluslararası rekabet yeteneğine sahip teknoloji kültürü gelişmiş insan gücünün yetiştirilmesini sağlayacak şekilde yeniden yapılandırılacaktır. Bu çerçevede; eğitim mekânları, eğitim teknolojileri ve insan gücü imkânları nitelik ve nicelik açısından bilgi toplumunun gerektirdiği standartlara yükseltilecektir. Eğitimin her kademesinde müfredatın millî ve çağın gereklerine uygun bir şekilde planlanması ve uygulanması esas olacaktır.

Niceliğe yönelik iyileşmelerle birlikte eğitim kalitesinin artırılmasında süreklilik sağlanacaktır.

Dijitalleşmeye bağlı olarak öğrenci ve öğretmenlerimize yönelik eğitim süreci desteklenecek, çağdaş gelişmelerle çocuklarımızı buluşturacak platformlar oluşturulacaktır.

“Temel eğitim” hedefimiz; okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılarak

zorunlu temel eğitim süresinin artırılması, eğitimin her kademesinde etkin yönlendirme yapılarak öğrencilerin kabiliyetlerine uygun alanlara yönlendirilmesidir.

Örgün ve yaygın mesleki-teknik eğitime ve beceri kazandırıcı eğitime ağırlık verilecek, eğitim programları meslek standartlarına, sanayinin ve diğer sektörlerin ihtiyaçlarına dayalı olarak yeniden düzenlenecektir.

Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları ile meslek yüksek okulları arasında program bütünlüğü sağlanacaktır. İş hayatı ile mesleki ve teknik eğitim arasında ilişki, iletişim ve etkileşim geliştirilecek, uygulamalı eğitime ağırlık verilecek, bu sistemden mezun olup çalışanların sigorta, ücret, prim ve benzeri devlet tarafından desteklenecektir.

Eğitim-istihdam ilişkisi dinamik bir yapıya kavuşturularak, geleceğe dönük ihtiyaçlara uygun bir insan gücü planlaması yapılacaktır.

Üniversitelerin; ülkemizin ihtiyaç duyduğu insan gücünü yetiştiren, araştırma yaparak bilim ve teknoloji üreten, toplumsal gelişmeye önderlik eden, bilimsel yöntemlerle meselelere çözüm üreten, dünya üniversiteleriyle yarışan eğitim kurumları hâline getirilmesi esas olacaktır.

Üniversitelerin geleneksel fonksiyonları yanında bilginin ticarileştirilmesi yoluyla katma değerli ürün üretimini artıracak marka ve patent üretme yetenekleri geliştirilecek, sektör işbirliği güçlendirilecektir.

Yükseköğretim sistemi daha demokratik ve üretken bir yapıya kavuşturulacak, öğrenci, kurum ve akademik kadrolar arasında gerekli iş birliği ve uyum sağlanacaktır.

Orta öğretim; program türünü esas alan, yatay ve dikey geçişlere imkân veren, çağdaş rehberlik ve yönlendirme hizmetiyle üniversite sistemine etkin geçişi sağlayan bir yapıya kavuşturulacaktır.

İlköğretim ve orta öğretimde öğrencilerin ilgi, yetenek ve beceri kabiliyetlerini dikkate alan etkili bir yönlendirmeye bağlı olarak, uygulanacak müfredat ile orta öğretim başarısını ve orta öğretim sonunda yapılacak “olgunlaşma sınavını” esas alan ve fırsat eşitliğini gözetilen üniversiteye geçiş sistemi uygulamaya konulacaktır.

Hayat boyu öğrenme anlayışı çerçevesinde e-öğretim dâhil olmak üzere her türlü yaygın eğitim imkânları geliştirilecek, gençlere beceri kazandırma ve meslek edindirme faaliyetleri yaygınlaştırılacaktır.

Çağın bilgileriyle donanımlı öğretmen ve öğretim üyesi yetiştirilecek, çalışma şartları ile mali ve sosyal hakları itibarıyla bu meslekler cazip hale getirilecektir.

Şehit ve gazi çocuklarının her kademedeki eğitim harcamalarının devlet tarafından karşılanması ve yükseköğretime girişlerinde kendilerine kontenjan ayrılması temin edilecektir.

Yurt dışındaki Türk çocuklarının millî kimliklerini korumaları ve geliştirmeleri için sağlanan eğitim imkânları artırılabilecektir.

Türklüğün ve İslam'ın millî ve manevî değerlerini yaşayan ve yaşatan Hoca Ahmet Yesevî, Hacı Bektaş-ı Veli, Mevlâna, Hacı Bayram-ı Veli ve Yunus Emre gibi önder şahsiyetlerin hayatı ve felsefesi orta-öğretimde seçmeli ders olarak okutulacak, manevî ve kültürel yozlaşmaya karşı Anadolu'da mayalanan bilgi ve hikmet genç kuşaklara aktarılacaktır.

Özel eğitime ihtiyaç duyan bireylerin tanımlanması, sınıflandırılması, özel eğitim kurumlarının yaygınlaştırılması ve denetlenmesi ile eğitim programlarının günün ihtiyaçlarına göre yeniden değerlendirilmesi sağlanacaktır.

Özel eğitim hizmetleri okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim, yükseköğretim ve yetişkinleri kapsayacak şekilde yaygınlaştırılacak, bu alanda öğretmen ve yardımcı personel yetiştirilmesine önem verilecektir.

Engelli gençlerin eğitimlerine normal olarak devam edebilmeleri için fizikî ve sosyal çevrenin oluşturduğu engelleri ortadan kaldıracak şekilde, gerekli eğitim alt yapısı ve teknolojik imkânlar sağlanacaktır.

15- GENÇLİK VE SPOR

Partimiz gençliğe yapılacak yatırımı, Türkiye'nin geleceği için en önemli yatırım olarak görmektedir. Bize göre, gençlerin eğitim, sağlık, istihdam, sosyal güvenlik ve serbest zamanlarının değerlendirilmesiyle ilgili ihtiyaçların karşılanması esastır.

Gençlik sorunlarına yaklaşımımız ekonomik, toplumsal, kültürel ve psikolojik yönlerden bütünlük arz etmektedir. Araştırma, planlama ve uygulama aşamalarında gençlik sorunlarının teşhis ve çözümünde çeşitli meslek elemanlarının yanında sosyolog, psikolog ve sosyal hizmet uzmanlarından yararlanılarak çağın risk ve fırsatlarının gençlerimize tanıtılması sağlanacaktır.

Gençlerin fırsat eşitliği çerçevesinde eğitim imkânlarından yararlanmaları sağlanarak eğitim düzeyi yükseltilecek ve aldıkları eğitimin onları çağın şartlarına hazırlamasına önem verilecektir.

Gençler, ilköğretim ve orta öğretim kademesindeki yönlendirme çerçevesinde ve yetenekleri ölçüsünde istedikleri bölümde yükseköğretime devam etme imkânına kavuşturulacaklardır.

Üniversite öğrencilerinin kendileri ile ilgili kararlara katılımını sağlayacak platformlar oluşturulması sağlanacak, okul yönetimi, öğretim elemanı ve öğrenci arasındaki diyalogu güçlendirecek mekanizmalar geliştirilecektir.

Orta öğretim ve yükseköğretimde okuyan gençlerin burs ve kredi imkânları geliştirilecek, çağdaş standartlarda barınma imkânları oluşturulacaktır.

Çalışan gençlerin bilgi ve beceri eksikliklerinin giderilmesi amacıyla Çıracılık Eğitim Merkezleri verimli, etkin ve cazip hâle getirilerek

sanayinin ihtiyaç duyduğu teknik iş gücünün bu merkezlerden temin edilmesi sağlanacaktır.

Gençliğin; devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü ortadan kaldırmayı hedefleyen unsurlara karşı millî değerlerle donanımlı olarak yetişmeleri sağlanacaktır.

Gençleri suça iten sebepler ortadan kaldırılacak, suç işlemiş ve hüküm giymiş gençler potansiyel suçlu olmaktan çıkarılarak yeniden topluma kazandırılacaktır.

Sigara, alkol ve her türlü uyuşturucu madde kullanımına, kumar ve benzeri alışkanlıklara, fuhuş, sapkın akımlar, anarşi ve teröre karşı gençleri korumak ve bilinçlendirmek amacıyla; aile müessesesinin güçlendirilmesine, etkili güvenlik önlemleriyle birlikte gençlerin kendilerini ifade edebilecekleri sosyal ve kültürel ortamların oluşturulmasına önem verilecek, spor ve sosyal faaliyet imkânları geliştirilecektir.

Gençliğin sosyal medyanın olumsuz etkisi ile internet ve teknoloji kullanımına bağlı dijital risklere karşı korunması amacıyla hukukî ve idarî tedbirler yanında, eğitim, bilgilendirme, teknoloji okuryazarlığı gibi faaliyetlerle farkındalıklarının artırılması sağlanacaktır.

Yurt dışında ikamet eden Türk gençliğinin askerlik, yurda uyum, kültürel yabancılaşmanın önlenmesi ve ülke bağlarının kuvvetlendirilmesi sağlanacak, oluşturulacak gençlik kamplarında gençlerimizin sosyal, sportif ve kültürel açıdan gelişmeleri için uygun iklim oluşturulacak, bu kamplara yurt dışında yaşayan Türk gençleri ile birlikte Türk dünyası gençliğinin katılımı da temin edilecektir.

Yurt dışında yaşayan gençlerimizin Türkiye'nin tezlerini, tarihî ve hukukî gerçekler ve bilimsel esaslar temelinde anlayabileceği ve anlatabileceği araç ve yöntemler geliştirilecektir.

Sporla başarı kadar sevgi, ahlâk, disiplin, azim ve gayret gibi erdemler ile toplumsal kaynaşmaya katkının ön plana çıkartılması, her alanda sporcu yetiştirmek için gerekli fiziki, teknolojik ve in-

san gücü alt yapısının tesis edilmesi millî spor politikamızın esasını oluşturmaktadır. Bu kapsamda, hayat boyu spor anlayışının toplumsal bir kültür olarak yerleşmesi sağlanacaktır.

Yerel yönetimler ve gönüllü kuruluşların amatör spor faaliyetleri desteklenecek, özel sektör kuruluşlarının spora daha fazla destek olması özendirilecektir.

Millî takıma sporcu yetiştirecek mekanizmalar güçlendirilecek, sporda şike doping ve benzeri uygulamalarla karşılaşılmasında etkin yasal ve idarî tedbirler alınacak, modern spor dalları ile birlikte geleneksel sporların da geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması sağlanacaktır.

Spor alan ve tesislerinin kurulmasında çok amaçlılık ve yöresel özellikler dikkate alınarak, mevcut tesislerin tam kapasite ile kullanılmaları sağlanacak, kentlerde spor yapılabilecek kolay ulaşılabilir nitelikte ve yeterli alanlar oluşturulacaktır.

Her branşta uluslararası spor organizasyonlarının ve olimpiyat oyunlarının ülkemizde düzenlenebilmesi için gerekli yatırımlar yapılacak, oluşturulacak işbirlikleri ile “Türk Dünyası Dostluk ve Kardeşlik Oyunları” düzenlenmesi sağlanacaktır.

16- KÜLTÜR VE SANAT

Türk ilim, kültür ve sanatının bütün zenginliğiyle ortaya çıkarılması, yaşatılması, benimsetilmesi ve nesilden nesile aktarılması kültür politikamızın temelini oluşturmaktadır. Bu amaçla gerekli kapasitenin tesisi sağlanacak, aynı zamanda uluslararası kültürel iş birliği programları geliştirilerek Türk kültürünün çevre kültürler için cazibe merkezi hâline gelmesi temin edilecektir.

Milleti millet yapan temel unsurlardan biri dildir. Millî kimliğimizin vazgeçilmez bir ögesi olarak gördüğümüz Türkçenin doğru ve güzel kullanımı esas olacak, Türk dili araştırmalarına önem verilecek, teknolojik atılımlar ve Türk Dünyası kültürel işbirlikleri sonu-

cu Türkçenin uluslararası düzeyde bilim, sanat, ticaret ve tele-iletişim dili olarak kullanılabilmesi sağlanacaktır.

Her türlü basın-yayın, reklam, film, tiyatro eserleri ile günlük ve ticari hayatta kullanımlarda Türkçenin yozlaşmasına ve tahribine yol açan uygulamalara fırsat verilmeyecek, Türkçenin, eğitim, öğretim, sanat, kültür, bilim kuruluşları ve medyada doğru kullanılmasını sağlayacak etkin ve caydırıcı tedbirler alınacaktır.

Türk devlet ve topluluklarıyla ilişkiler; “dilde, fikirde ve işte birlik” esasına dayandırılacaktır. İktisadî ve kültürel iş birliği geliştirmenin temel unsuru olarak, Türkçe konuşulan ülke ve topluluklara yönelik dil ve kültür araştırmalarına önem verilecek, Türkçenin bütün lehçeleriyle anlaşılabilir ve kullanılabilir olması için şartlar oluşturulacaktır.

Türk Devletleri Teşkilatı 2040 Vizyonu çerçevesinde üye ülkelerle dil, tarih, kültür ve medeniyet alanında ilişkiler de artırılacaktır.

Farklı kültürler karşısında, özellikle yeni nesillerin kültür şokuna uğramasına ve kimlik bunalımına düşmesine mâni olacak; kaliteli ve ihtiyaca cevap veren eserler ortaya konmasına yönelik millî kültür değerlerinin millete tanıtılması ve benimsetilmesini sağlayacak çalışmalar yapılacaktır.

Türk kültürü ve sanatının yaşatılması, geliştirilmesi, tanıtılması ve yaygınlaştırılması amacıyla Millî Kültür Endüstrisi oluşturulacaktır.

Millî kültür değerlerimizin yıpratılması sonucunu doğuran; kültürel değerler kargaşasına sebebiyet veren, kültür hayatımız ile ilgili millî mutabakatları bozan, kayıtsızlık ve düşmanlık örneği uygulamalar önlenecektir.

Uluslararası kültürel iş birliği programları geliştirilerek, Türk kültürünün çevre kültürler için cazibe merkezi hâline gelmesi sağlanacaktır.

Sanat ve sanatçıların millî değerlerle barışık ve onu özümseyen bir anlayış içinde olması ve toplumu ortak değerler etrafında kenetlenmeye yönlendirmesi esastır.

Sanat ve zanaatlarımızın korunması, sosyal ve ekonomik fayda sağlanması ve kültürel değerlerimizin üretilen mal ve hizmetlere yansıtılabilmesi amacıyla, tasarımlara aktarılması sağlanacaktır. Bu suretle unutulmaya yüz tutmuş kültürel değerler yaşatılacak ve gelecek nesillere sağlıklı bir şekilde ulaştırılacaktır.

Geleneksel Türk sanatları ve folkloru korunacak, geliştirilecek ve tanıtılacaktır. Ata yadigârı eserlerin bakımı, tamir ve muhafazası, Türk mimarisinin, musikisinin, tiyatrosunun, sinemasının, edebiyatının korunması ve geliştirilmesi bir devlet politikası hâline getirilecektir.

Türk tarih, kültür ve sanatının ortaya çıkarılması ve kamuoyuna duyurulmasına yönelik arkeolojik çalışmalar etkinleştirilecektir.

Görsel, işitsel, dramatik, pratik ve tüm sanat dallarının geliştirilmesi, faaliyet alanlarının yaygınlaştırılması için sanat ve sanatçı desteklenecektir.

Asırlardan beri millî kültürümüzün temel eserleri olma niteliğini koruyan her sahadaki yazılı eserlerin yok olması önlenecek, bu eserler bugünkü yazı ve konuşma diliyle toplumumuza kazandırılacaktır.

Yurt dışındaki vatandaşlarımızın millî kültür değerlerimizden kopmalarını önleyici ve benliklerini koruyucu tedbirler alınacak, içinde yaşadıkları toplumla çatışmaya düşmemelerine de özen gösterilecektir.

Sosyal medya ve dijital platformlar dâhil kitle iletişim araçlarının kültürel değerlerimizin yaşanmasında ve yaşatılmasında toplumsal sorumluluk içinde yayın yapmaları sağlanacak; çocukların bilgisayar oyunları vasıtasıyla yabancı kültürlerin etkisinde kalması-

nın önlenmesi için “millî bilgisayar oyunları yazılım endüstrisi” ve “millî çizgi film endüstrisi” teşvik edilecektir.

Kültürel değerlerimizin yaşanması ve yaşatılması amacıyla kültür merkezleri, bilimsel araştırma kurumları ve müzeler yaygınlaştırılacak, bu birimlere erişim kolaylaştırılacak ve gençlerin müzelerden ücretsiz yararlanması sağlanacaktır.

Türk vakıf eserleri ortaya çıkartılacak, korunacak ve yaşatılacak, vakıflar devletçe desteklenip var oluş amacına uygun hale getirilecektir.

17- AİLE, KADIN VE ÇOCUK

Millî ve manevî değerlerin korunması, yaşatılması ve gelecek kuşaklara aktarılmasında millî bütünlüğün ve dayanışmanın pekiştirilmesinde aile kurumu büyük önem taşımaktadır.

Türk toplumunun temel taşı olan aile, ekonomik ve sosyal gelişmelerin yol açtığı olumsuzluklara karşı korunacaktır.

Aile kurumu güçlendirilecek, aile bireyleri arasındaki bağlılığı ve aile bütünlüğünü koruyucu politikalar geliştirilecektir. Aileyi ve sosyal fonksiyonlarını zayıflatıcı unsurlar ortadan kaldırılacaktır.

Dijitalleşme etkisi dikkate alınarak ailelerin teknoloji okuryazarlığı konusunda bilinçlendirilmesini sağlayacak mekanizmalar oluşturulacaktır.

Her ailenin yeterli ve sürekli bir gelire sahip olması temin edilecek, ev hanımlarının ev işleri “çalışma” kapsamında değerlendirilecek ve işsiz her aileden bir kişiye iş verilerek, çalışmayacak durumda olanlar sosyal korumadan yararlandırılacaktır.

Kadınların eğitim düzeyleri yükseltilecek, kalkınma sürecinde, iş hayatında ve karar alma mekanizmalarında daha fazla rol almaları sağlanarak toplumsal konumları güçlendirilecektir.

Kadınların istihdam edilebilirlikleri geliştirilerek işgücü piyasasında dezavantajlı konuma düşmeleri önlenecektir.

Çalışmayan ev hanımlarına mesleki beceri kazandırılarak aile bütçesine ve ülke ekonomisine katkıda bulunmaları sağlanacaktır.

Kadınların şiddete maruz kalmasına yol açan kültürel, sosyal, psikolojik ve ekonomik nedenler ortadan kaldırılacak, sivil toplum kuruluşları ve medyanın bu konuda duyarlı hareket etmeleri sağlanacaktır.

Kadınların saygınlıklarına gölge düşüren, temel hak ve özgürlüklerini kısıtlayan, istismarlarına yol açarak toplumda geri planda kalmalarına sebep olan her türlü çağ dışı uygulamalara son verilecektir.

Kadın istismarının önüne geçmek için caydırıcı müeyyidelerin yanında bilinçlendirmeye yönelik tedbirler alınacaktır.

Partimiz, çocuğun yüksek yararının temel ilke olarak benimsendiği ve devlet tarafından her açıdan güvence altına alındığı; çocukların sağlığını ve esenliğini önceleyen, gelişimini ve potansiyelini destekleyen millî bir politika oluşturulmasını hedeflemektedir.

Çocukların hayat kalitesinin iyileştirilmesi, geleceklerinin teminat altına alınması, ailelerine, topluma ve devlete karşı sorumluluk duygularının geliştirilmesi amacıyla çok yönlü tedbir alınmasını, bu şekilde onların suça ve sokağa itilmelerinin, madde bağımlılığına ve sapkın akımlara yönelmelerinin önüne geçilmesini gerekli görüyoruz. Bu doğrultuda korunmaya muhtaç çocukların ailesinin yanında korunup yetişmesi desteklenecek ayrıca koruyucu aile sistemi teşvik edilecektir.

Çocuklar; şiddet, cinsellik ve istismar içeren, madde bağımlılığını ve sigara kullanımını özendiren yazılı, görsel ve internet ortamındaki her türlü zararlı yayınlara karşı korunacaktır.

Çocukların sosyal medya ve teknoloji bağımlılıklarının zararlarına karşı koruyucu tedbirler uygulanacaktır.

Zorla çalıştırma, dilendirme, kapkaç yaptıрма, terör eylemlerinde kullanma gibi gayri ahlâkî ve yasa dışı baskılara ve şiddete maruz kalan çocuklar devletin etkin koruması altına alınacaktır.

Çocuk işçiliği ve her türlü çocuk istismarı önlenecektir.

18- SAĞLIK

Yaşam kalitesini ve yaşama sevincini geliştiren, insan ömrünü uzatan, vatandaşın ve hizmet sunanların memnuniyetini esas alan, hayatı anlamlı ve değerli kılan bir sağlık sisteminin tesisi temel amacımızdır.

Koruyucu sağlık hizmetleri ve temel sağlık hizmetleri, eşitlik ve hakkaniyet prensiplerine uygun olarak; kolay ulaşılabilir, kullanılabilir ve hasta haklarına saygılı bir şekilde devlet tarafından ücretsiz olarak sunulacaktır.

Birinci basamak sağlık hizmet birimleri güçlendirilecek ve vatandaşların doğrudan başvuracağı “aile hekimliği” uygulaması yaygınlaştırılacak ve etkinleştirilecektir.

Kırsal kesimde ise yeterli düzeyde sağlık hizmetine erişimi temin etmek üzere mobil hizmet sunacak donanımlı sağlık ekiplerinin görev yapması sağlanacaktır.

Acil vakalara süratle müdahale edilebilecek acil servis ağı kurularak, acil yardım hizmetlerinin etkin, hızlı ve kaliteli bir şekilde sunulması için insan gücü, fiziki donanım ve araç-gereç imkânları geliştirilecektir.

Hastanelerin teknolojik altyapısı ve insan gücü imkânları sürdürülebilirlik içinde iyileştirilecek, yönetim kapasitesi geliştirilecektir. Hastanelerin hasta yatağı, donanım ve insan gücü kapasitesinden daha iyi yararlanılabilmesi ve hizmet bekleme süresinin asgarî düzeye indirilmesi için “tam gün-tam kapasite” çalışması sağlanacaktır.

Laboratuvar hizmetleri ve yüksek maliyetli tıbbi teknoloji ve benzeri hastane imkânlarının hastaneler arasında ortak kullanıma fırsat veren bir sistemle kaynakların daha etkin ve verimli kullanımı temin edilecektir.

Özel sağlık kurumları teşvik edilecek, sağlık turizminin geliştirilmesi için sağlık serbest bölgeleri oluşturulacak, Türkiye'nin sağlık alt yapısı avantajı sağlık turizminden daha fazla pay almak için de kullanılacaktır.

Kapsayıcı bir sağlık sistemi ile sağlık sigortasının bütün nüfusa yaygınlaştırılması sağlanacak, tüm vatandaşlar hastane ve hekim seçme hakkına sahip olacaktır.

Yurt içinde ilaç, aşı, serum ve tıbbi cihaz üretimini önceleyen, bunun için uygun ar-ge iklimi yaratan; üretim süreçlerinin, kamu alım politikaları ve üretim teşvikleriyle desteklendiği bütüncül bir ilaç ve tıbbi cihaz stratejisi geliştirilecektir.

İlaç, aşı, serum ve tıbbi araç-gereçlerin Türkiye'de üretimi ile bu konuda yapılacak ar-ge faaliyetleri teşvik edilecek, aynı zamanda Türkiye'nin uluslararası düzeyde etkin bir akredite merkez olması sağlanacaktır.

Madde bağımlılığı ile mücadele etkinleştirilerek, bunların tedavisi için tüm psikiyatri klinikleri içinde ayrı birim açılacaktır.

Şiddet eğiliminin oluşmasına yol açan sebepleri önlemek, insan ve toplum sağlığı, ahlâkı ve huzurunu korumak amacıyla "Ruh Sağlığı Kanunu" çıkarılacaktır.

Ülkemizin sağlık turizmi yönünden bir cazibe merkezi haline getirilmesi için mevzuat, kurum, insan gücü, fiziki ve teknolojik yönden etkin bir kapasite oluşturulacak, ilgili birimlerin iş birliği ile sağlık tesislerinin amaca uygun kullanımı sağlanacaktır.

19- YAŞLILAR VE EMEKLİLER

Devleti yaşatmanın yolunun insanı yaşatmaktan geçtiğine, ülkelerin değerinin insanlarına verdiği değerle artacağına ve istikbale güvenle bakabilmek için emekli ve yaşlılara insanca yaşayabileceği sosyo-ekonomik şartların oluşturulması gerektiğine inanan Partimiz; hiçbir yaşlısını aç, açıkta ve muhtaç durumda bırakmayacak, onların yalnızlığa mahkûm edilerek toplumdaki dışlanmasına fırsat vermeyecektir.

Yaşlılık politikamız, sadece yaşlılara dönük politikalar olmayıp, onların yaşlılık şartlarını hazırlayan gençlik ve aktif çalışma dönemlerini de kapsayacak şekilde şümüllü olacaktır.

Yaşlılıkta ekonomik bağımsızlık kazanmanın yolu, yaşlılık öncesindeki hazırlıklı olmaya bağlı olup, herkesin düzgün işlerde süreklilik arz eden bir şekilde istihdamı sağlanacak ve istihdam sürecinde haklarının korunmasına önem verilecektir.

Emeklilerimizin bilgi ve deneyimlerinden istifade edecek mekanizmalarla tecrübelerinin paylaşılmasını sağlayacak, onların her durumda huzurlu bir hayat sürmesini temin edecek şartlar oluşturulacaktır.

Yaşlılık ve malullük sigortası uygulamasında sigortalılar arasında norm ve standart birliği sağlanmasına, emekli aylıkları arasındaki eşitsizliklerin giderilmesine önem ve öncelik veriyoruz.

Hasta, engelli ve yoksul yaşlılar korunup gözetilecek, bu kesimin refah düzeyini ve yaşam sevincini artıracak sosyal politikalar uygulanacaktır.

Yaşlıların istismar ve ihmaline fırsat verilmeyecektir. Yaşlılıkta yaşam kalitesini düşüren hastalık ve bakıma muhtaçlık problemlerine yönelik çözümler getirilecek, yaşlıların sağlık hizmetlerine kolay erişimi sağlanacak, yaşlı sağlık hizmetlerinin standardı yükseltilecek bu hizmetlerden etkin bir şekilde yararlanma temin edilecektir.

Sağlık hizmetlerinin yanısıra günlük yaşamını sürdürebilmesi için çağdaş standartlarda bakım ve yardım hizmetleri sunulacaktır.

Sosyal destek ödemelerinin her bir vatandaşımız için sosyal bir hak olduğu anlayışıyla hareket edilecek, ödemelerde istismarlar önleneyecektir.

Yaşlıların aile ortamında hayatlarını idame ettirmeleri esas olup, muhtaç durumdaki ailelere yaşlısını koruyup kollaması ve onun her türlü fiziki, ekonomik ve sosyal ihtiyaçlarını karşılaması için “sosyal bakım yardımı” ödemesi yapılacak, bu yöndeki uygulamaların etkinliği sağlanacaktır.

Yaşlıların bilgilerini, deneyimlerini ve becerilerini topluma sunma ve gençlere aktarmaları için gerekli ortam oluşturulacak, kültür ve spor etkinliklerine katılmalarına ve zamanlarını değerlendirmelerine fırsat ve imkân sağlanacaktır.

Emekli aylıklarındaki artışların, genel enflasyon endeksi yerine, bu kesimin tüketim kalıplarını ve hayat standardını dikkate alan özel bir endekse göre yapılması sağlanacaktır. Ayrıca, ekonomik büyümenin sağladığı refah artışı emekli aylıklarına yansıtılacaktır.

Emeklilerimiz aylık ödemelerinin yanında diğer ödemelerle de desteklenerek hayat şartlarına karşı korunacak, refah düzeylerinin artırılması sağlanacaktır.

20- ENGELLİLER

Engellilerin toplumla bütünleşerek başkalarının yardımına muhtaç olmadan hayatını idame ettirebilmeleri, eğitimlerine ve sosyal yaşantısına normal olarak devam edebilmeleri için fiziki ve sosyal çevrenin oluşturduğu engellerin ortadan kaldırılması, gerekli eğitim altyapısı ve teknolojik imkânların artırılması esas olacak, imar mevzuatının ve konut, işyeri, sosyal donatı ve benzeri yapı planlamalarının engellilere uygun olması sağlanacaktır.

Engellilerin eğitim, spor, sanat gibi yeteneklerini gösterebilecekleri alanlara yönlendirilmeleri ve faaliyetlerinin desteklenmesini sağlayacak etkin danışma mekanizmaları oluşturulacaktır.

Engelsiz bir Türkiye, engelsiz bir toplum, engelsiz bir gelecek için sorumluluk şuru, empati kültürü, dayanışma ve yardımlaşma duygusunun tesis edileceği mekanizmalarla farkındalık oluşturulacaktır.

Bedensel ve zihinsel kısıtlılığa yol açan epidemiyolojik hastalıkların önlenmesi amacıyla; koruyucu, önleyici ve erken tanı hizmetleri etkinleştirilecek ve bu hastalıkların teşhis ve tedavisi koruyucu sağlık hizmetleri kapsamında ücretsiz olacaktır.

Engellilerin günlük hayatını kolaylaştıran araç-gereç ve ortez-protez temininde destek sağlanacak, sağlık kuruluşları engelliler için ulaşılabilir olacaktır.

21- KENTLEŞME VE KONUT

Yerleşimlerin; afete duyarlı olması, doğal, tarihî ve kültürel varlıklar ile su kaynaklarının ve çevrenin korunması ve yaşatılmasına, kentlilik kültürünün oluşmasına katkı sağlaması; planlı, çağdaş altyapılı yaşanabilir kentlerin inşa edilmesi, yerel kalkınmanın desteklenmesi, hizmetlere erişimin kolaylaştırılması ve kentte yaşayan vatandaşlarımızın hayat kalitesinin artırılması kentleşme politikamızın esasıdır.

Kentlerde; eğitim, sağlık, sosyal hizmet, kültür, ulaşım ve kentsel altyapı hizmetlerinin hızlı, güvenli, zamanında, ucuz ve herkes tarafından erişilebilir bir şekilde sunulması sağlanacaktır.

Üst ölçekli planların tamamlanması suretiyle konut, sanayi, turizm, tarım ve benzeri amaçlarla yer seçiminde yaşanan karmaşa giderilerek düzenli kentleşmenin alt yapısı oluşturulacaktır.

Yaşanabilir kentlerin oluşturulabilmesi için, çağdaş donanımlı ko-

nut alanları yanında gerekli altyapıya sahip, endüstri, teknoloji ve sanayi bölgeleri ile mali ve ticarî merkezler oluşturulacaktır.

Sanayileşme ve göç nedeniyle kentlerdeki yığılmanın ve çarpık yapılaşmanın önlenmesi için kentleşme hızı ile arsa arzı ilişkisi kurulacaktır.

İmar yetkisinin, kamu kaynaklarının istismar edilerek şehir rantları oluşturulmasına fırsat verecek şekilde kullanılması önlenecektir.

Kent yönetim bilgi sistemi oluşturularak, kentin coğrafi, beşerî ve fiziki yapısı ile ulaşım, haberleşme ve diğer hizmet ihtiyaçlarına yönelik planlamaların yapılması, afetlere karşı duyarlı olunması sağlanacaktır.

Kent içi taşıma sistemleri entegre bir şekilde kurularak, ulaşım ve trafik altyapısı insanların gitmek istedikleri yere en kısa zamanda ucuz, güvenli ve konforlu bir şekilde ulaşmasını sağlayacak bir yapıda planlanacaktır.

Kentlerde kültürel yozlaşmanın önlenmesi için, millî kültürün temel belirleyiciliği çerçevesinde kent ve kentlilik kültürü oluşturulmasına önem verilecektir.

Kentlerimizin ön plana çıkan ve kentin kimliği ile özdeşleşen tarih, kültür, hizmet, ürün ve kaynak potansiyeli ile markalaşmaları sağlanacaktır.

Herkesin insanca yaşayabileceği bir konutunun bulunmasının, insan haklarının bir gereği olduğuna inanmaktayız. Bu kapsamda dar ve sabit gelirlili vatandaşların konut edinebilmesi için uygun yöntemler ve finansman modelleri uygulamaya konulacaktır. Muhtaç ve kimsesizler, şehit yakını ve gazilerimiz için sosyal konutlar üretilecektir.

Konut ihtiyacının karşılanmasının yanı sıra mevcut konut stokuna ilişkin niteliklerin yükseltilmesi amacıyla dönüşüm projeleri uygulanacaktır. Bu çerçevede kendisini finanse edebilecek modeller ge-

liştirilerek ayrıca yeterli ve ucuz arsa üretilerek konut maliyetlerin düşürülmesi mümkün hale getirilecek, etkili bir denetim sistemi ile konut piyasasında arz ve talep dengesi sağlanacaktır.

Kent planlarının; gelecek nesillere sağlıklı bir çevre ve şehir altyapısı bırakmanın yanında, kültürel ve doğal yapıya uygun, çevreyle uyumlu yerleşimler oluşturmayı temin etmesi esas olacaktır. Gecekondu bölgeleri ıslah edilerek, bu bölgelerin kent merkezleriyle sosyal ve ekonomik açıdan bütünleşmesi sağlanacaktır.

Konut ve kira fiyat artışlarına yol açan unsurlar ortadan kaldırılacak, bu kapsamda özellikle büyükşehirlerdeki yabancılara yönelik satış ve kiralamaya ilişkin etkin bir denetim sistemi inşa edilecek, mevzuat eksiği giderilecektir.

Devlete ait uygun araziler arsa haline dönüştürülerek arsa spekülasyonu önlenecek, konut arzı yeterli düzeye çıkarılacaktır.

22- AFETLERLE MÜCADELE VE RİSK YÖNETİMİ

Ülkemizin büyük kısmı deprem, sel, heyelan, çığ gibi doğal afet riski taşıyan alanlardan oluşmakta, bu durum sağlıklı bir afet ve risk planlamasını gerekli kılmaktadır.

Risk ve afet yönetimi politikamız, afete maruz kalmadan önce tüm boyutlarıyla önlem alınması, yer seçiminin jeolojik etütlerle belirlenmesi, riskli alanların dönüştürülmesi ve doğal afetlerin zararlarının en aza indirilebilmesi temeline dayanmaktadır.

Afete maruz kalmadan önce mevzuat, teknoloji, insan gücü ve kurumsal yapı yetersizlikleri giderilecek, kentleşme ve afetle ilgili kurumsal kapasite güçlendirilecek, gerekli ilave yapılar devreye konulacaktır.

Bu çerçevede bilginin mekânsallaştırılması ile deprem öncesi, esnası ve sonrası için gerçekleştirilecek eylemlerin ve önceliklerin belirlenmesini, afet anında hızlı ve yeterli müdahale, afet sonrasında ise

uygun barınma alanları ve diğer ihtiyaçları karşılayacak yeterlikte bir sistemin bütünlük içinde oluşturulması temin edilecektir.

Planlama ve ruhsat süreçlerinin, merkezi düzeyde denetimlerinin etkinleştirileceği, görev, yetki ve sorumluluğun belirginleşeceği yeni bir imar rejimi oluşturulacaktır.

Her türlü yapılaşmanın coğrafi ve jeolojik etütleri tamamlanmış, başta deprem olmak üzere sel, heyelan ve diğer doğal afetlere karşı güvenli alanlarda kurulması sağlanacak, mevcut yerleşimlerde ise bu doğrultuda kentsel dönüşüm projeleri uygulanacaktır.

Konut ve her türlü bina üretiminde depreme dayanıklılığı esas alan teknoloji ve standart malzeme kullanımı sağlanacak, sağlıklı, güvenli, kaliteli ve ekonomik konut üretimine önem verilecek, zemin etüdü aşamasından iskân ruhsatı aşamasına kadar etkin denetim yapılacaktır, vatandaşlarımızın deprem duyarlılığı, bilinç düzeyi yükseltilecektir.

Planlı kentleşme için üst ölçek planları ve stratejilerinin geliştirilerek, koruma-kullanma dengesinin gözetildiği bir yaklaşım geliştirilecek, kırsal yerleşim alanları da aynı ölçütler dikkate alınarak belirlenecektir.

Olası afet risklerine karşı, şehirlerimizin etrafında bulunan hazine arazileri planlanacak, yeterli sosyal donatı alanları, ulaşım ve iletişim imkânları ile hazır halde bulundurulacaktır.

“Afet Risk Yönetimi”ne ağırlık verilmesini, önleyici tedbirlere ilişkin eylem planlarının süratle hayata geçirilmesini, kentsel dönüşüm uygulamalarının afet öncelikli olarak ve riskli alanlarda inisiyatifin devlette olmasını ve vatandaşlarımızı mağdur etmeyen oto-finansman imkânlarıyla gerçekleştirilmesini öngörüyoruz.

Yapı denetim sisteminin eksiklerinin giderilmesini, her belediyede büyüklüklerine göre yeterli sayıda ve unvanda teknik personel istihdamına önem verilmesini gerekli görüyoruz.

23- ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

Temiz ve sağlıklı bir çevrede yaşama hakkının temel insan haklarından birisi olduğu anlayışı çevre politikamızın temel ilkesidir. Bu doğrultuda çevre sorunlarını; kalkınma-çevre koruma ikilemi yerine, akılcı bir koruma, kullanma ve geliştirmeyi öngören sürdürülebilir kalkınma modeli ile aşarak, gelecek nesillere temiz, doğal ve kültürel değerleri korunmuş, yaşanabilir bir çevrenin intikalini sağlayacak politikalar hayata geçirilecektir.

Çevre sorunları, doğada tahribatın ve kirlenmenin ortaya çıkmasından sonra çözümü aranan sorunlar olarak değil, genel kalkınma planının bir unsuru olarak önceden belirlenen kıstaslar çerçevesinde ele alınan bir mesele olarak değerlendirilecektir.

Doğal, tarihî ve kültürel değerlerin kirlenmesini, tahrip edilmesini ve yok olmasını önlemek için, çevre konusuna bilimi ve akli esas alan, tarih, kültür, inanç ve millî menfaatlerimizle çatışmayan bir bakış açısıyla yaklaşılacaktır.

Ekonomik ve sosyal politikalar ile çevre politikası arasında uyum sağlanacak, kalkınma gerçekleştirilirken insan sağlığı, ekolojik denge, kültürel, tarihî ve estetik değerler korunacaktır.

Çevrecilik milliyetçiliktir yaklaşımı ile tabii zenginliklerimize toplum olarak sahip çıkma anlayışının kuvvetlenmesi için, çevre duyarlılığı geliştirilecek, bunun için medya teşvik edilecek ve eğitim müfredatı zenginleştirilecektir.

Eğitimin her düzeyinde müfredata çevre ve doğal kaynak kullanım bilinci yerleştirilecektir.

Yatırım projelerinin yer seçiminde çevre duyarlılığına önem verilecek, yatırımlarda çevre dostu teknoloji kullanımı teşvik edilecek, çevre düzeni planlarının ülke sathında tamamlanması sağlanacaktır.

Kıyı, deniz, akarsu, göl, yapay göl ve diğer sulak alanların çevresi ile ekosistemlerin tamamını bütünlük içinde ele alan kıyı alanı planlaması ve yönetimi uygulanacak, su, hava, toprak ve denizi

birlikte dikkate alan entegre çevre politikaları geliştirilecektir. Verimli tarım toprakları korunacak, amaç dışı kullanımı ve erozyon önlenecektir.

Su havzaları korunarak, su kaynakları kontrol altında tutulacak, sulama kanalları ve diğer suyollarındaki su kayıplarını önleyici sistemler geliştirilerek kuraklık ve çölleşme ile mücadele artırılabilecektir.

Ülkemizin sahip olduğu biyolojik çeşitliliğin ve genetik kaynakların araştırılması, korunması ve ekonomik değer kazandırılması sağlanacaktır. Biyogüvenlik ve genetiği değiştirilmiş organizmalar konusundaki risklerin en aza indirilmesi için tarım, çevre ve teknoloji politikaları birlikte ele alınacaktır.

Küresel değer zincirinin yeni alanlarından biri haline gelen ve büyük bir ekonomik potansiyel barındıran yeşil üretim stratejisi hem ekolojik dengenin sağlanması hem de sürdürülebilir bir ihracat hedefi için öncelikli konulardan biri olacaktır.

İklim değişikliğinin tüm etkileriyle değerlendirilmesi ve uyum politikalarının geliştirilmesi için uygun mekanizmalar devreye konulacak, uzun dönemli strateji planları hazırlanarak kurumsal yapı güçlendirilecektir.

İklim değişikliğiyle mücadelede 2053 yılında “emisyon net sıfır” hedefine ulaşılması doğrultusunda gerekli dönüşümler sağlanacaktır. İklim değişikliği konusunda farkındalıkla birlikte içeriğe ilişkin bilinçlendirme çalışmaları artırılabilecektir.

İklim değişikliğine uyum politikaları kapsamında tarım, orman, su, gıda gibi konulara ilişkin tedbirlerin yanında ekonomik ve ticarî hayat, uluslararası ilişkiler ve hukuk alanlarını da kapsayan uyum düzenlemeleri yapılacak, yeterli kurumsal kapasite oluşturulacaktır.

İklim krizi kaynaklı düzensiz göç durumuna ilişkin olarak Türkiye’yi hedef ülke konumundan çıkarabilecek hazırlıklar yapılacak, önlemler alınacak, uluslararası işbirliği imkânları değerlendirilecektir.

24- TURİZM

Ülkemizin doğal, tarihî, kültürel ve diğer zenginliklerinin; çevreye duyarlı, tarihe saygılı, özgünlüğünü muhafaza eden ve sürdürülebilirliğini sağlayacak bir anlayışla ve yüksek katma değer yaratacak şekilde değerlendirilmesi, turizm politikamızın esasını oluşturmaktadır.

Zengin turizm potansiyelimizi gereğince değerlendirmek için tanım ve pazarlama konularına etkinlik kazandırılarak potansiyelin dört mevsim kullanılması sağlanacaktır. Bu çerçevede, kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları arasında işbirliği ve eşgüdümü sağlayacak sektörün tamamını kapsayan bir yapılanmaya gidilecektir.

Değişen turizm anlayışına uygun olarak, yeni tüketici tercihleri dikkate alınarak, geleneksel pazarların yanı sıra, yeni pazarlara açılmayı ve turizmde yeni bir Türkiye imajı oluşturmayı amaçlayan uzun vadeli bir turizm politikası uygulanacaktır.

Ülkemizin turizmi çeşitlendirilecek, markalaşması sağlanacak, dünya turizm pazarından daha fazla pay alınması temin edilecektir.

Turizm hareketlerinde önemi giderek artan ülkemize özgü geleneksel değerlerimizi öne çıkarmak için yerel yönetimler turizm planlama süreçlerine dâhil edilecektir.

Seyahat sürelerinin kısılması ve uzun mesafeli seyahatlerin artması dikkate alınarak ulaştırmayı kolaylaştıran yatırımlar ve uluslararası işbirlikleri yapılacaktır. Böylece turistlerin ülkemize daha kolay ulaşması sağlanacaktır.

Bugüne kadar yeterince değerlendirilmemiş bölge ve temalarda alternatif turizm ürünleri geliştirilerek turizme kazandırılacaktır.

Bu kapsamda turizme tematik zenginlik kazandırılarak deniz turizmi, yat turizmi, kruvaziyer turizmi, tarih ve müze turizmi, mağara turizmi, kış turizmi, golf turizmi, dağ turizmi, sağlık turizmi, inanç

turizmi, kongre turizmi, doğa turizmi, kuş gözlem turizmi gibi alternatif turizm alanları geliştirilecektir.

Sağlık turizminden ülkemizin daha fazla pay alması için yeni mekanizmalar oluşturularak mevcut sağlık altyapısının bu amaca hizmet etmesi sağlanacaktır. Bu kapsamda, sağlık turizminin iki sektörü ilgilendiren boyutu dikkate alan kurumsal yapılanma, planlama, süreç yönetimi ve denetim mekanizmaları geliştirilecektir.

Yaşlılarla dost turizm anlayışı geliştirilecek, ülkemizin ileri yaş turizminden aldığı pay artırılacaktır. Konaklama ve ulaşım imkanları başta olmak üzere sosyal aktivite, ilaç, tıbbi cihaz, ekipman ve özel geriatric bakım hizmetleri yaşlıların ihtiyaçları doğrultusunda tasarlanarak huzurlu alanlar oluşturulacaktır.

25- MİLLÎ GÜVENLİK VE SAVUNMA

a) Asayiş

Toplumsal huzurun ve güvenliğin tesis edilmesi, sosyo-ekonomik gelişmenin, demokrasinin ve siyasi istikrarın ön şartlarından biridir. Bu çerçevede, Milliyetçi Hareket Partisi olarak temel amaçlarımızdan biri, Türkiye'yi huzur ülkesi haline getirmek suretiyle herkesin korku ve kaygıdan uzak bir hayat sürdürebilmesini sağlamak, can ve mal güvenliğini temin etmektir.

Bu şartların sağlanabilmesi için, devletin anayasa ve kanunlardan aldığı yetkiyi vatandaşlar arasında hiçbir ayırım gözetmeksizin yurdun her tarafında kollayıcı ve müşfik bir anlayış içinde kullanması, caydırıcı ve önleyici yetki ve güç unsurlarından etkin şekilde istifade ederek asayiş bozacak eylemlerin daha suça dönüşmeden engellenmesi gerekmektedir.

Tüm vatandaşlarımızın kamu güvenliği ve toplumsal asayişe katkı sunacak şekilde davranmasını teminen bilgi ve bilincin artırılması; kolluk kuvvetleri, istihbarat örgütleri ve bireyler arasında iş-

birliğinin güçlendirilmesi; suç ve cezaların yeniden düzenlenmesi suretiyle daha caydırıcı bir hukukî çerçevenin çizilmesi; asayiş ve güvenlikten sorumlu tüm kamu kurumlarının teknik ve idarî kapasitesinin artırılması ve suça karışanların rehabilitasyon imkânlarının geliştirilmesi asayişin tesisi için büyük önem arz etmektedir.

Suçluların tespiti, en kısa sürede adalete teslim edilmesi ve adil bir yargılanma sonucunda hak ettikleri cezaya mahkûm edilmesi, asayişin tesisinde önemli bir unsur olacaktır. Bu aynı zamanda, adaletin tecelli etmesini ve mağduriyetin tazmin edilmesini sağlayacak, devlete güven duygusunu ve güvenlik algısını pekiştirecek, cezaların caydırıcılığını artıracaktır.

Kadına ve çocuğa yönelik istismar ve şiddet eylemleri ile toplumsal cinnet ve şiddet haline karşı önleyici tedbirlerle caydırıcı müeyyideler uygulanacaktır.

Ülkemizin hiçbir yerinde ve hiçbir alanda devlet otoritesinin dışında otorite tesis edilmesine, paralel yapılar oluşturulmasına müsamaha gösterilmeyecek, izin verilmeyecektir.

Asayişin tesisinde trafik güvenliğinin de önemli bir yer tuttuğu ihmal edilmeyecektir. Ciddi can ve mal kaybına yol açabilen trafik kazalarının önlenmesi, kaza sonrasında gereken acil müdahale ve adli süreçlerin hızlı ve etkin şekilde yürütülmesi için tedbirler alınacaktır. Bu çerçevede, karayollarımızdaki standartların yükseltilmesi, sürücülerin daha nitelikli ve bilinçli olmalarını sağlayacak şekilde eğitilmesi, trafik cezalarının caydırıcılığının artırılması, trafik denetimlerinin ileri teknolojidenden de faydalanarak daha etkin şekilde yürütülmesi ve trafik akışının yaya öncelikli ve yaya güvenliği odaklı hale gelmesi sağlanacaktır.

b) Düzensiz Göç

Küresel iklim değişikliği, siyasî ve ekonomik istikrarsızlık, terör, savaşlar ve az gelişmiş ülkelerdeki yoksulluk düzeylerindeki artış gibi nedenlerle giderek yoğunlaşan düzensiz göç, dünya gündemi-

nin önemli sorunlarından birine dönüşmüştür. Bu süreçte Türkiye, bir geçiş ülkesi olmakla kalmayıp hedef ülke haline gelmeye başlamıştır. Düzensiz göçmen ve sığınmacı akınları, göç yönetiminde yeni modellerin uygulanmasını gerekli kılmıştır.

Partimiz, düzensiz göç olgusunu, işgücü piyasası için bir risk, asayiş ve aynı zamanda da demografik bekâ nedeniyle millî güvenliğimizi yakından ilgilendiren bir mesele olarak değerlendirmekte, bu çerçevede etkin tedbirlerin alınması gerektiğine inanmakta, sorunun uluslararası niteliğinden hareketle, kalıcı çözüm için uluslararası iş birliğinin şart olduğunu savunmaktadır.

Sığınmacı sorununun Türkiye'nin uzun yıllar taşıyabileceği ve tahammül edeceği bir sorun olmaktan çıktığını, ancak bu durumun ülkemizde misafir edilen sığınmacılara cephe açmak, sosyal ve ekonomik hayattan tecrit etmek anlamına gelmeyeceğini; bu süreçte yabancı düşmanlığı ve ırkçılığı teşvik eden söz, yazı, açıklama ve eylemlere karşı titizlik gösterilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Türkiye'nin sığınmacı akınına ve düzensiz göçe karşı alacağı önlemlerin geniş çaplı, gerekçesi ve hedefleri net olarak belirlenmiş millî siyaset planlamasıyla şekillenmesinin gerekli olduğunu değerlendiriyoruz.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak Anadolu coğrafyasına mühür vuran aziz millet varlığının demografik özelliklerinin, sosyal dokusunun ve kültürel müktesebatının korunması gerektiğini, gelecek nesillere her anlamda güvenceye kavuşturulmuş bir vatan, bir millet, bir devlet emanet etmek mecburiyetinde olduğumuza inanıyoruz.

Öncelikli olarak düzensiz göçmen akınının durdurulması için sınır boyunca her türlü güvenlik tedbiri alınacak, ülkemizdeki sığınmacıların güvenli, onurlu ve kendi istekleriyle ülkelerine dönmeleri sağlanacaktır. Ülkemizde geçici koruma altında olan sığınmacıların toplumsal huzur ve asayişe yönelik tehdit oluşturmasını engellemek üzere geniş kapsamlı sosyal, ekonomik ve siyasî tedbirler alı-

nacak; kamu düzenini ve asayişini bozmaları halinde sığınmacıların menşe ülkeye iade edilmesi sonucunu doğuracak caydırıcı hukukî mekanizmalar hayata geçirilecektir.

Göç ve göçmenler konusunda siyasî tavır, konjonktürel olmaktan çıkarılacak ve sürdürülebilir bir devlet politikası haline getirilecektir. Vatandaşlığa kabul uygulamaları millî menfaatler, toplumsal huzur ve şeffaflık temelinde gerçekleştirilecektir.

Göç ve göçmenler sorununun millî, manevî ve tarihî tecrübeden alınan güçle uluslararası hukuk ve normlar çerçevesinde çözülmesi, kriminal alanların oluşmasının önüne geçilmesi, etnik ve dinî kırılmaya yol açabilecek dengesiz yerleşimlerin, gettolaşma ve bölgesel yoğunlaşma, hâkimiyet kurma gibi toplumsal dengeyi ve kamu düzenini bozucu durumlara fırsat verilmemesi sağlanacaktır.

c) Terörle Mücadele

Hangi düşünce ve amaç uğruna olursa olsun, terörü ve şiddeti bir yöntem olarak benimseyen ve amacına ulaşmak için bunları meşru gören anlayışı, Türkiye Cumhuriyeti'nin bekâsına, milletimizin huzur ve güvenliğine ve insanlığa tehdit olarak görmekteyiz.

Amacı, aracı, bahanesi ve gerekçesi ne olursa olsun terörün hiçbir surette meşru, masum ya da haklı görülemeyeceğine, terörün insanlığa karşı bir suç olduğuna ve terörizmin en sert şekilde cezalandırılması gerektiğine inanıyoruz.

Terör ve şiddeti meşru gören hastalıklı anlayışın, sadece Türk milletinin huzur ve istikrarını ya da Türkiye Cumhuriyeti'nin bekâsını değil insanlığı, insanî değerleri, insan hak ve hürriyetlerini ve demokratik hukuk düzenini tehdit ettiğini savunuyoruz.

Türkiye'nin daha da güçlenerek yeniden "Türk Asrı" nı inşa etme sürecini tehdit eden terör ile her türlü imkân ve araç kullanılarak etkin ve kararlı bir şekilde mücadele edilmesini, vazgeçilmez bir millî sorumluluk olarak değerlendiriyoruz. Bu çerçevede; terörün

kökünün kazınması ve Türkiye'nin gündeminden çıkartılması, en başta gelen stratejik hedeflerimizden biri olmaya devam edecektir.

Huzur ve asayişin önündeki en büyük tehdit olan terör örgütlerinin siyasî, sosyal ve ekonomik yaşam alanı bulmasına asla müsamaha gösterilmeyecektir.

Terörle mücadele, güvenlik ve istihbarat birimlerinin yürüttüğü mücadelenin yanı sıra terörü besleyen tüm unsurların ortadan kaldırılmasına dönük olarak ekonomik, sosyal, psikolojik, idarî, demografik ve kültürel etkenleri de dikkate alan “topyekûn mücadele” anlayışı ile yürütülecektir. Terörle mücadele sırasında haksızla haklı, suçsuzla suçlu ayırt edilecek ve mücadele hukuk devletinin yöntemleriyle kararlı bir şekilde sürdürülecektir.

Terörle mücadele anlayışımız geniş kapsamlı, çok boyutlu, “terörizmle ve bölücülükle mücadele stratejisi” çerçevesinde mer'î mevzuattan kurumsal yapılanmaya birçok alanda yeni bir anlayışla terörizmin önüne geçilmesi şeklinde olacaktır. Bu amaçla Türk Ceza Kanunu, Terörle Mücadele Kanunu ve TBMM İç Tüzüğü ile ilgili diğer mevzuatta gerekli yasal düzenlemeler yapılacaktır.

Türkiye'nin ekonomik ve demokratik gelişiminin önündeki en büyük engellerden biri olan terör hareketlerinin, psikolojik ve sosyolojik sebepleri doğru teşhis edilecek ve terörle mücadele bu paralelde yürütülecektir.

Tehdit nereden gelirse gelsin Türkiye uluslararası hukuka uygun şekilde meşru haklarını kullanarak sınır ötesinde de gerekli operasyonları yürütmeye devam edecek, kararlı bir mücadele ile bölücü terörün uluslararası uzantılarıyla birlikte kesin olarak bitirilmesi, milletimizin gündeminden çıkarılması sağlanacaktır.

Terörle mücadelede teknolojik imkânlardan en ileri düzeyde yararlanılacak ve istihbarat ağının güçlendirilmesi sağlanacaktır. Geniş kapsamlı bir ekonomik ve sosyal kalkınma programı ve “kardeşliği pekiştirme projesi” uygulamaya konulacaktır.

Terörün uluslararası boyutu itibariyle siyasî, lojistik ve finans desteklerine karşı diplomasinin de imkanlarıyla etkili tedbirler alınacaktır.

Türkiye'nin güvenliği üçüncü tarafların iznine ve inisiyatifine bırakılmayacak, gereken ekonomik, siyasî ve askeri önlemler kararlılıkla uygulanacaktır.

Partimiz, terörizmin şiddet içeren eylemlerden ibaret olmadığını düşünmektedir. Bize göre; devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü tehdit eden, siyasî bölücülük yapan, etnik ve dinî tahriklerde bulunarak teröre suni bir taban oluşturmayı amaçlayan, halkı kin ve nefrete teşvik ederek toplumsal kutuplaşma yaratmaya çalışan, terörü ve teröristi öven, terör örgütlerinin sözcülüğünü ve savunuculuğunu yapan ve terörü meşrulaştırıp teröristleri masumlaştırmaya yeltenen düşünce ve fikirlerin bir “demokratik hak” olarak nitelendirilmesi mümkün değildir.

Türkiye’de huzur, istikrar ve güven ortamını baltalamak isteyen tüm terör örgütlerinin yurtdışı bağlantı ve destekçileri, finans ve lojistik kaynakları kurutulacaktır. Bu amaçla uluslararası işbirliklerimiz güçlendirilecek, terör odaklarının medya ve iletişim araçlarını kullanarak dezenformasyona sebep olması engellenecektir.

Terörle mücadelede büyük fedakârlıklar sergileyen binlerce şehidimizin aziz hatırasının yaşatılması ve şehitlerimizin arkasında bıraktığı ailelerinin ve gazilerimizin hak ve hukukunun her zaman ve her şartta korunmasını, bu konuda gerekli düzenlemelerin yapılmasını öncelikli görev olarak kabul ediyoruz.

d) Millî Savunma Politikası

Türkiye'nin jeostratejik konumu, tarihî ve kültürel mirasından doğan yükümlülükleri, bölge ve dünya barışının tesisinde üstleneceği rol, güçlü ve caydırıcı bir savunma sistemi kurmasını ve bunu idame ettirmesini zarurî kılmaktadır.

Türkiye, jeostratejik konumu itibarıyla birçok imkân ve yeteneğe erişebilir olduğu gibi ciddi güvenlik risk ve tehditlerine de maruz kalabilmektedir. Siyasî ve askerî açıdan her daim hareketliliğin yaşandığı bir bölgede yer alan Türkiye'nin mevcut konumu, ülkemizin güvenliğini ve millî savunma politikalarımızı ciddi derecede etkilemektedir.

Türkiye'nin güney sınırında uzun zamandan beri dış destekle inşa edilmek istenen terör koridoru, millî güvenliğimize yönelik en önemli tehdit unsurlarından birisidir. Bu sorunun bitirilmesi için güney sınırlarımızın ötesinde tesis edilecek "Huzur Koridoru" dâhilinde hiçbir terör oluşumuna müsaade edilmeyecek ve terörü kaynağında yok etme stratejisi kararlılıkla sürdürülecektir.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin görevini çağın şartlarına uygun ve başarılı bir biçimde yerine getirebilmesini, hareket kabiliyetinin artırılmasını ve caydırıcılığının yükseltilmesini teminen, askerî modernizasyon programı çerçevesinde silâh, teçhizat ve ileri teknoloji kullanma kabiliyeti bakımından dünyanın en güçlü ordularından birisi olması sağlanacaktır.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin silah ve teçhizat yönünden dışa bağımlılığını azaltarak ihracat kapasitesi yüksek, bağımsız ve yerli bir harp sanayinin gelişmesi ve yerli müteşebbisin de silah ve askerî teçhizat üretimine yatırım yapması için gerekli teşvikler oluşturulacaktır.

Köklü bir geçmişe ve büyük bir tecrübeye sahip olan Türk ordusunun, Türk milletinin vicdanında ve uluslararası alanda mukim saygınlığının, günlük polemik konusu yapılarak iç ve dış kamuoyunda yıpratılmasına fırsat verilmeyecektir.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin ileri teknolojiyi kullanmada ihtisas sahibi uzman personel istihdamı yaygınlaştırılarak etkinliği artırılacaktır. Askerî savunmada asimetrik, politik ve ekonomik güvenlik anlayışlarını da dikkate alan ön alıcı bir yaklaşımla millî çıkarlarımızı sınırlarımızın ötesinden başlayarak koruyacak "yeni stratejik güvenlik" anlayışı ile hareket edilecektir.

Türkiye savunma ve güvenlik alanında Türk ve İslam ülkeleriyle ittifak alternatiflerini çoğaltmanın yanısıra kendi imkân ve kabiliyetlerini artırarak caydırıcılığını gösterecektir.

e) Savunma Sanayii

Partimiz, savunma sanayisinin ülke güvenliği ve millî savunma açısından büyük önem taşıdığına savunmakta, bu sektörde devlet teşviklerinin ve yatırımlarının artırılması gerektiğini düşünmekte, Türkiye'nin kritik önem taşıyan tüm savunma araçlarını yerli ve millî imkânlarımızla tasarlayıp üretebilen bir ülke haline gelmesi gerektiğine inanmaktadır.

İhracat kapasitesi ve katma değeri yüksek, bağımsız ve millî bir savunma sanayinin gelişmesini teminen yerli müteşebbisin silah ve askerî teçhizat üretimine daha fazla yatırım yapabilmesi için gerekli teşvikler sağlanacaktır. Savunma sanayimizin uluslararası arenadaki rekabetçiliği, ileri teknoloji yeteneğimizin daha da geliştirilmesi yönünde atılacak adımlarla pekiştirilecektir.

“Millî teknoloji hamlesi” ile savunma sanayiinde başarıyla yürütülen yerlileştirme ve millileştirme politikaları kararlılıkla devam ettirilecek, artan üretimle birlikte Türk Silahlı Kuvvetleri'nin silah ve mühimmat yönünden yurtdışı kaynaklara ihtiyacı tamamen sona erdirilecektir.

Katma değeri yüksek ve teknoloji yoğun bir sektör olan savunma sanayimiz, hem güvenlik ve asayişin temini açısından hem de ekonomik kalkınma ve refahımız açısından stratejik önem taşımaktadır. Bu çerçevede, elektronik harp, uzay, uydu ve radar teknolojileri, ağ merkezli savaş, insansız hava araçları, güdüm ve kontrol teknolojileri, millî hava savunma sistemi, siber güvenlik gibi alanlardaki yatırımların ve ar-ge faaliyetlerinin artırılması sağlanacaktır.

Savunma sanayiinde elde edilen teknik birikimin diğer sektörlerde de yaygın şekilde kullanılabilmesi amacıyla ilgili firmalar ile kamu

kurumları arasındaki işbirliği ve eşgüdüm güçlendirilecek ve her sektörde ileri teknoloji üretme kapasitesi artırılabacaktır.

26- DIŞ POLİTİKA

a) Dış Politikamızın Temel Esasları

Dış politikamızın esası, bölgemizde ve dünyada barış ve istikrarı sürekli kılmak, uluslararası işbirliğini, karşılıklı saygı ve dostluğu yaymak ve geliştirmek, çok yönlü ve çok boyutlu bir diplomasi yürütmek suretiyle ülkemizin hak ve menfaatlerini her platformda korumak, bu doğrultuda şahsiyetli bir dış politika izlemektir.

Türkiye'nin milli menfaatlerini korumak ve geliştirmek; çevremizde barış, istikrar ve güvenlik odaklı bir "huzur kuşağı" oluşturmak; bütün ülkelerle karşılıklı saygı ve menfaate dayalı uzun vadeli dostane ilişkiler kurmak; mevcut sorunları Türkiye'nin hak ve çıkarları korunarak uluslararası hukuk çerçevesinde adil ve kalıcı çözümlere kavuşturmak dış politikamızın özünü oluşturmaktadır.

Partimiz, uluslararası ilişkilerde diğer devletlerin bağımsızlık, ülke bütünlüğü ve iç işlerine karışmamayı temel ilke olarak benimsemekte, diğer devletlerden de bu ilkeye uygun bir tutum beklemektedir.

Tüm ülkelerle dostane ilişkiler kurulup ilerletilmesi, bölgesel işbirliği oluşumlarının teşvik edilmesi, çok taraflı uluslararası kuruluşların etkili bir üyesi olarak anlaşmazlıkların barışçı yollardan çözülmesi, bölgesel ve küresel düzeyde barış, istikrar, güvenlik ve ortak refaha katkı sunulması, işbirliği odaklı dış politikamızın öncelikleri arasındadır.

Bu ilke ve esaslar temelinde inşa edilen dış politikamız, kudretli, itibarlı, sözü dinlenen, dostluğu aranan ve dostluğuna güvenilen bir ülke olarak 2053'e gelindiğinde Türkiye'nin dünya siyasetine yön veren küresel bir güç olmasını hedeflemektedir. Partimiz, "Lider

“Ülke Türkiye” ülküsünün gerçeğe dönüşmesini huzur arayan dünyanın daha yaşanabilir bir yer haline gelebilmesi için acil bir ihtiyaç olduğuna inanmaktadır.

b) Uluslararası Sistemin Sorunlu Yapısı

Uluslararası ilişkilerin değişen ve karmaşıklaşan yapısı dikkate alındığında, terörizm, yasadışı göç, iklim değişikliği gibi küresel sorunlara kalıcı ve kapsamlı çözümler üretmek hiçbir ülkenin tek başına başaramayacağı bir sorumluluktur. Küresel sistemin sınındığı, uluslararası düzenin istikrarsızlaştığı, uluslararası ilişkilerde silaha ve tek taraflı yaptırımlara daha çok başvurulduğu bir dönemde, uluslararası işbirliği ve dayanışmanın önem ve değeri giderek artmaktadır.

Uluslararası arenada yaşanan çekişmeler ve anlaşmazlıkların sıcak çatışmalara döndüğü gerçeği karşısında, İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra şekillenen uluslararası sistemin işlevselliği daha fazla sorgulanır olmuştur. Uluslararası barış ve güvenliğin tesisi ve idamesinde en büyük sorumluluğu taşıyan Birleşmiş Milletler, artık kendisinden beklenen katkıları sunmaktan uzaktır. Savaş’ın galiplerini kayıran ve günümüzün siyasî, ekonomik ve diplomatik gerçeklerini yansıtmaktan çok uzak kalan mevcut Birleşmiş Milletler sisteminde acilen reformla gidilmesi gerekmektedir.

Bu çerçevede Partimiz, Türkiye’nin Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi’nin daimî üyelerinden biri olarak uluslararası güvenlik ve barışın temini adına daha büyük rol üstlenmesi gerektiğini savunmaktadır. Güvenlik Konseyi’nin beş daimî üyesinin BM sistemini sadece kendi çıkarları doğrultusunda hareket eden bir kuruluş haline getirmesini küresel adalet ve barışın tesisi açısından çok sakıncalı bulan Partimiz, bu düzenin ihya edilmesi için aktif diplomasi ve etkin politikalar yürütecektir.

c) Çok Yönlü, Çok Boyutlu ve Caydırıcı Dış Politika

Partimiz, uluslararası ilişkilere herhangi bir ön yargı ile yaklaşmamakta, gelişmeleri ve sorunları gerçekçi, çok yönlü ve çok boyutlu millî bir strateji çerçevesinde değerlendirmektedir. “Lider Ülke Türkiye” ülkümüzün en önemli unsurlarından birisi, Türkiye’nin bağımsız, etkili ve sonuç alıcı bir dış politika izleyebilmesidir.

Bu çerçevede Türkiye’nin millî güç kaynaklarının topyekûn seferber edilmesiyle akılcı, kararlı ve tutarlı bir dış politika izlenecektir. Türkiye’ye karşı tarihten gelen husumetleri bugüne taşıyan ve Türkiye’nin millî çıkarlarını hedef alan ülkelere karşı, uluslararası hukuk ve meşruiyet çerçevesinde gereken caydırıcı politikalar uygulanacaktır.

Türkiye; Türk ve İslam ülkeleri ile siyasi ve askeri işbirlikleri yapmak suretiyle Türk ve İslam dünyası için ana eksen ve cazibe merkezi olabilecek, bölgesel ve küresel barış ve istikrara katkı sunabilecektir.

ABD ile ilişkilerimizin ekonomik, siyasi ve güvenlik boyutlarıyla her iki tarafın çıkarlarına hizmet edecek şekilde, eşitlik ve karşılıklık temelinde yürütülmesi esas olacaktır. Aynı zamanda NATO kapsamında bir müttefikimiz olan ABD ile ilişkilerimiz; ikili bir ilişki olmanın ötesinde Avro-Atlantik bölgesi ve hatta dünya barış ve istikrarı açısından kritik önem taşıdığı gerçeğine uygun ve Türkiye’nin menfaatleri doğrultusunda politikalar izlenerek yürütülecektir.

21’inci yüzyılın stratejik odağı durumundaki Avrasya’nın merkezinde yer alan Türkiye’nin, başta Rusya ve İran olmak üzere Karadeniz ve Hazar Havzası ülkeleriyle bölgesel barış ve istikrarı güçlendirmeyi, işbirliği imkanlarını geliştirmeyi hedefleyen çok boyutlu ve uzun vadeli politikalar izlenmesi gerektiğini düşünüyoruz. Bu doğrultuda, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü ve Şangay İşbirliği Örgütü gibi bölgesel kuruluşların faaliyetlerine daha

fazla iştirak edilmesinin yanında yeni ittifakların, siyasî ve ekonomik işbirliklerinin geliştirilmesi ile ülkemizin bölgesel ve küresel etki alanının genişletilmesini gerekli görüyoruz.

Partimiz, Avrupa Birliği ile ilişkileri Türkiye için bir “kimlik ve kader sorunu” olarak görmemekte; Türkiye’nin ne pahasına olursa olsun Avrupa Birliği’nin yörüngesinde sürüklenmeye mecbur, mahkûm ve muhtaç olmadığını savunmaktadır.

Milliyetçi Hareket Partisi, üyelik müzakerelerinin sürdürülmesini belli şartların sağlanması halinde desteklemektedir. Bu çerçevede Partimiz Avrupa Birliği’nin; Türkiye’nin millî birlik ve bütünlüğüne, terör ve bölücülükle yürüttüğü meşru mücadelesine, egemenlik haklarını koruma kararlılığına saygı göstermesi, Kıbrıs, “Mavi Vatan”, Yunanistan ve Ermenistan gibi konulardaki yaklaşımının Türkiye’nin menfaatlerine zarar vermemesi şartıyla müzakere sürecinin devam edebileceğini öngörmektedir.

Balkan ülkeleriyle yakın ilişkilerimiz güçlendirilerek sürdürülecektir. Tarihî ve kültürel bağlarımızın olduğu bu coğrafya, aynı zamanda ikili anlaşmazlıklarla çatışma potansiyeli taşıyan yönüyle bizi yakından ilgilendiren bir niteliğe sahiptir. Partimiz Balkanlarda barış ve huzurun bölgesel ve küresel barış için de büyük önem taşıdığına inanmakta, Balkan ülkeleriyle ikili ilişkilerimizin geliştirilmesine ve yeni işbirliklerinin oluşturulmasına önem vermektedir.

Doğu ile Batı, Kuzey ile Güney arasında enerji, ticaret ve ulaşım güzergâhının merkezinde yer Türkiye’nin; Afrika, Uzak Doğu, Güney Doğu Asya ve Güney Amerika ülkeleriyle ilişkilerinin geliştirilmesi ve bölge ülkeleriyle dinamik bir ekonomik işbirliği ortamının yaratılması büyük önem taşımaktadır. Türkiye’nin içinde yer almayaacağı bölgesel işbirliği mekanizmalarının başarıya ulaşamayacağını savunan Partimiz, Çin’den Avrupa’ya uzanan İpek Yolu projesi ve benzeri girişimlerde Türkiye’nin daha aktif rol alabileceğine ve Avrasya bölgesindeki jeopolitik ve jeoekonomik önemini pekiştirmesi gerektiğine inanmaktadır. Bu çerçevede Partimiz, Türkiye’nin

Asya, Afrika ve Latin Amerika bölgelerine yönelik yeni stratejiler geliştirilmesi suretiyle ülkemizin küresel etkinlik sahasının genişletilmesini gerekli görmektedir.

Partimiz, küresel aktörlerin birbirleriyle vekâleten savaştığı kaotik bir coğrafyaya dönüşen Orta Doğu'daki sorunların Türkiye'nin katkısı ve inisiyatifi olmadan çözülmesinin mümkün olmadığını; bölgedeki istikrarsızlığın sebep olduğu sorun ve risklerin Türkiye'nin huzur ve güvenliğini tehdit etmemesi için aktif diplomasi yürütülmesi gerektiğini savunmaktadır.

Irak politikamızın esası, Irak'ın toprak bütünlüğünün muhafaza edilmesine ve Irak'taki Türkmen varlığının haklarının korunmasına, Irak topraklarının Türkiye için güvenlik tehdidi oluşturmamasına dayanmaktadır. Sınırlarımız dışından ülkemize yönelen terör tehdidi ve saldırıları karşısında, burada yuvalanan terör unsurlarının tasfiyesi için Türkiye'nin uluslararası hukuktan kaynaklanan hakları kararlılıkla kullanılmaya devam edilecek, millî güvenliğimiz için sınır ötesi askerî operasyonlar dâhil gereken bütün tedbirler alınacaktır.

Suriye kaynaklı risk ve tehditlerin bertaraf edilmesi ve güney sınırlarımız boyunca "huzur koridorunun" tesis edilmesi, Partimiz açısından millî bekâ meselesi olarak kabul edilmektedir. Suriye'nin toprak bütünlüğünün korunması, ülkenin barış ve istikrara kavuşması, sosyal ve ekonomik açıdan kalkındırılması, güney hudutlarımızda güvenliğin temin edilmesi, bölgede terörist yapılara izin verilmemesi, Suriye'de yaşayan Türk varlığının hak ve hukukunun garanti altına alınması ve Türkiye'deki Suriyeli misafirlerimizin yurtlarına güvenli ve gönüllü dönüşünü mümkün kılacak ortamın hazırlanması Suriye politikamızın özünü oluşturmaktadır.

Özel bir anlam ve önem atfettiğimiz Libya'da kalıcı barışın ve siyasi istikrarın tesis edilerek ikili ilişkilerimizin insanî, siyasi, ekonomik ve ticarî alanda derinleştirilmesini gerekli görüyoruz. Libya ile akdedilen ve iki taraf için de büyük fırsatlar sunan anlaşmalarla kuru-

lan stratejik işbirliğinin Doğu Akdeniz jeopolitiği açısından taşıdığı anlam, “Mavi Vatan” stratejimiz, deniz yetki alanlarımız ve muhasım bölge ülkelerine yönelik politikalarımız için Türkiye’ye büyük bir avantaj sağlamaktadır. Bu stratejik kazanımın idame ettirilmesi, çok boyutlu ve çok taraflı dış politikamızın başarısını ve etkinliğini belirleyecek önemli bir unsur olarak görüyoruz.

Partimiz, Türkiye’nin İslam ülkeleriyle geliştireceği siyasî ve askerî çok taraflı ilişkiler ile oluşturacağı kurumsal yapılar sayesinde küresel barış ve istikrara daha büyük katkılar sunabileceğine, bu girişimlerin İslam dünyasının inisiyatif alma kapasitesini artıracığına inanmaktadır. Bu çerçevede, Katar’ın yanısıra Suudi Arabistan, Mısır ve Birleşik Arap Emirlikleri gibi bölge ülkeleri ile millî menfaatlerimiz temelinde daha yakın ilişkiler kurulabileceğini değerlendiriyoruz.

Mescid-i Aksa ilk kıblemiz ve kırmızı çizgimizdir. Yıllardır devam eden İsrail zulmünün derhal sona ermesini ve başkenti Doğu Kudüs olan, 1967 sınırlarında coğrafi bütünlüğe sahip, bağımsız ve egemen bir Filistin Devleti’nin tanınmasıyla iki devletli bir çözümün hayata geçirilmesini, bölgede kalıcı barış ve huzur için gerekli görüyoruz.

d) Türk Dünyası ve Yurtdışı Türkler

Türk dünyası, Partimizin dış politika gündeminde öncelikli ve ayrıcalıklı bir yer tutmaktadır. Başta “Avrupa Türklüğü” olmak üzere, Türkiye dışında yaşayan vatandaşlarımızın ülkemizle bağlarının güçlendirilmesi, millî duyarlılıklarının artırılması ve buldukları ülkelerdeki haklarının temin edilmesine ve bu yönde gerekli çalışmaların yapılmasına önem ve öncelik veriyoruz.

Kıbrıs, Kafkasya, Balkanlar, Orta Doğu, Orta Asya başta olmak üzere Dünyanın neresinde olursa olsun soydaşlarımızın yaşadığı ülkelerle her alandaki ilişkilerin geliştirilmesi ve derinleştirilmesi dış politikamızın temel hedeflerinden biridir. Bu çerçevede, Türki-

ye dışındaki soydaş ve akraba topluluklarıyla, uluslararası hukuk ve devletlerarası ilişkilere yön veren esaslar çerçevesinde yakından ilgilenecek ve gerekli kurumsal işbirliği yapılanmaları öncelikle oluşturulacaktır.

Kıbrıs, Türkiye'nin en önemli millî davasıdır. Türkiye'nin Kıbrıs üzerinde kurucu antlaşmalardan kaynaklanan vazgeçilemeyecek ve tartışılmayacak ahdî hak ve yükümlülükleri bulunmaktadır. Türkiye'nin etkin ve fiilî garantisinin sulandırılması ya da olumsuz etkilenmesi hiçbir şart altında kabul edilmeyecektir. "Mavi Vatan" stratejisinin kilit önemdeki unsuru da olan Kıbrıs'taki Türk varlığının hak ve hukuku, her platformda savunulmaya devam edilecektir.

Partimiz, uzun süren müzakere süreçleri ve Rumların uzlaşmaz tutumları karşısında Kıbrıs'ta tek gerçekçi ve yaşayabilir çözümün, egemenliği ve eşit statüsü tanınmış iki devletli bir yapılanma olduğuna inanmaktadır. Milliyetçi Hareket Partisi önümüzdeki süreçte hem Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin hem de Türkiye'nin iki devletli çözüm yönündeki kararlılığını her platformda gündeme getirerek uluslararası desteği güçlendirmesi gerektiğini savunmaktadır. Ayrıca KKTC'nin uluslararası alanda tanınması sürecinde KKTC'yi gözlemci üye olarak kabul eden Türk Devletleri Teşkilatı üyelerinin öncü rol üstlenebileceğini değerlendirmektedir.

Türk dünyasının en önemli aktörlerinden olan Azerbaycan, Türkiye'nin Orta Asya Türklüğüne açılan kapısı konumundadır. Yukarı Karabağ'da yaklaşık 30 yıl süren Ermenistan işgalinin, Azerbaycan ordusunun üstün başarısıyla sona erdirilmiş olması, Türk dünyasının geleceğinin şimdikinden daha parlak olacağını işareti olmuştur. Azerbaycan topraklarının azad olunması, fikren ve kalben bir olan Türk dünyasının fiziken de birleşmesinin önünü açmıştır.

İkinci Karabağ Savaşı zaferinin bir kazanımı olarak Azerbaycan'ın Zengezur Koridoru ile Nahçıvan'a fiilen bağlantı kurmasının mümkün hale gelmesi, Türkiye ile Türk Dünyası arasında Azerbaycan üzerinden bir köprü kurulması anlamına gelmektedir. Bu tarihi fir-

sat ve stratejik kazanım, Türk dünyasına yönelik hedef ve politikalarımızın şekillenmesinde önemli bir paya sahip olacaktır.

Avrasya jeopolitiğinin merkezinde bulunmanın sunduğu fırsatları stratejik bir vizyonla değerlendiren Türkiye, bölge ülkelerinde barış ve istikrarın sağlanması ve korunması amacıyla siyasi, ekonomik ve kültürel işbirliği projelerini hayata geçirebilecektir.

Türk Devletleri Teşkilatı'nın tesisi hem fikrî, hem siyasi hem de duygusal anlamda yüksek bir heyecan uyandırmıştır. Türk Devletleri Teşkilatı'nın kurulmasını müteakip Türk devletlerinin ortak çıkarlarının bulunduğu muhtelif alanlarda rehberlik edecek stratejik bir belge olan Türk Dünyası 2040 Vizyonunun kabul edilmesi, Türk devletlerine çok önemli işbirliği imkânları sunmaktadır. Geliştirilecek güçlü ortak ilişkiler, Türk devletlerini birbirine yakınlaştırmakla kalmayacak, bölgesel ve küresel barışa da katkı sağlayacaktır.

Partimizin dış politika anlayışında özel bir önem taşıyan “Türk Kuşağı” büyük stratejisi; ortak tarih, dil, kültür ve değerler etrafında kenetlenmiş Türk toplulukları ve Türk devletleri arasındaki bağların güçlendirilmesini ve ikili ve çok taraflı diyalog ve ilişkilerin sürdürülebilir bir istikrara kavuşturulmasını esas almaktadır.

“Türk Kuşağı”, dünya genelindeki çatışma dinamiklerini söndürecek ve kutuplaşmaları törpüleyecek tarihî, siyasi, ekonomik ve kültürel müktesebata sahiptir. Bu süreçte Türk Kuşağı'nın merkez ülkesi özelliğiyle stratejik bir öneme sahip olan Türkiye'nin üstleneceği önemli görev ve sorumluluklar bulunmaktadır.

“Türk Kuşağı” stratejisi doğrultusunda Türk jeopolitiğini merkeziye koyan aynı zamanda da uluslararası sistemin dinamiklerini dikate alan bir bakış açısı ile hareket edilecektir. “Türk Kuşağı” olarak tanımladığımız stratejik bölge; beşeriyetin barış ve huzura susadığı, istikrar ve güvenliğe özlem duyduğu bir dönemde, insanlığın ümitle beklediği adil, insanî ve vicdanî gelişmeleri destekleyen bir cazibe merkezi olarak sıvrilecek ve “barış adası” olarak öne çıkacaktır.

Birleşen ve güçlenen Türk Dünyası, Türkiye'nin öncülüğünde dünya siyasetine yön veren bir güç odağı olarak öne çıkmaktadır. Partimiz, 21'inci yüzyılın "Türk Asrı" olmasını engelleyebilecek bir gücün bulunmadığına inanarak dış politikasını bu yüksek ülküye erişmek üzere dinamik bir şekilde tasarlamaya devam edecektir.

27- KAMUOYUNU AYDINLATMA

Kamuoyunu aydınlatmayı ve doğru bilgilerle donatmayı ilkeli, dürüst ve ahlâklı siyaset anlayışımızın gereği, iletişim ve dijital mecralara ilişkin politikalarımızın esasları olarak görmekteyiz.

Kamuoyunu aydınlatma fonksiyonunu devlet, birey ve kurumlar arasında güven ilişkisini artıran inandırıcı yönetim anlayışının bir unsuru olarak görüyoruz.

Türkiye'nin millî menfaatlerini ve egemenlik haklarını koruma, ekonomik, sosyal ve siyasî güvenliğimizi tehlikeye atan, toplumsal infiale sebep olacak dış ve iç kaynaklı dezenformasyonlara karşı kamuoyunun aydınlatılması; bu amaçla etkin araç ve yöntemler ile müesseselerin inşasını da gerektirmektedir.

Bu doğrultuda, hem devletle millet arasında güvene dayalı sağlıklı bir iletişim köprüsü kurulması sağlanacak hem de Türkiye aleyhine yapılan dezenformasyon faaliyetlerinin önüne geçirecektir.

Yazılı ve görsel medya ile sosyal medyada cezaî sorumluluk gerektiren yahut etik ilkelere aykırı haber, yorum, değerlendirme, analiz ve benzeri kamuoyunu yanlış yönlendirme amaçlı girişimlere mâni olacak düzenlemelerin yapılmasını önemsiyoruz.

Bu kapsamda medyanın ve sivil toplum kuruluşlarının kamuoyunu doğru bilgilendirmesini ve kamuoyu adına denetim görevini sağlıklı bir şekilde yerine getirmesini sağlayacak tedbirlerin alınmasını, bu amaca yönelik etik düzenlemelerin süratle hayata geçirilmesini gerekli görüyoruz.

Teknolojinin hızlı değişimi bilgi güvenliğini temin edecek, kişi haklarını koruyacak hukukî ve teknolojik tedbirlerin de dinamik bir halde güncel tutulmasını gerektirmektedir. Bu çerçevede yasal ve idarî düzenlemelerin güncelliğinin ve etkinliğinin korunması gerektiğini düşünüyörüz.

Denetleyici kurumlar yanında dezenformasyonla mücadelede öz denetim mekanizmalarının etkinleştirilmesini öngörüyoruz.

Algı operasyonları yoluyla doğru bilgi alma hakkını kısıtlayan, amaçları doğrultusunda kamuoyunu yönlendirmeyi hedefleyen kamuoyu araştırması ve benzeri çalışmaları disiplin altına alacak düzenlemeler hayata geçirilecektir.

Teknolojinin imkanlarından da yararlanılarak gerçek dışı, kişisel ve kurumsal hakları ihlal eden özellikle sosyal medya ve dijital platformlarda yapılan haber ve yayınlara karşı önleyici tedbirler alınmasını ve bu amaçla gerekli mekanizmaların oluşturulmasını öngörüyoruz.

Partimiz; milletin huzur ve refahı ile devletimizin bekâsı için her zaman ve her yerde, ne ile ve kiminle ilgili olursa olsun doğru bilgileri paylaşarak vatandaşlarımızın yol göstericisi olmaya devam edecektir.

Bu çerçevede, kamuoyunu yönlendirmeye çalışmadan ve istismar etmeden, olayların idrakini milletin kendisine bırakarak doğru bilgiyi vermek kamuoyunu aydınlatma politikamızın esasını oluşturmaktadır.

Partimizin çeşitli konulardaki görüş, düşünce ve faaliyetlerini dururmak ve ülkemizde ve dünyada meydana gelen olayları Türkiye merkezli olarak yorumlayarak milletimizin sağlıklı bir biçimde bilgilendirilmesini sağlamak amacıyla, erişilebilir ve hızlı her türlü iletişim araçlarının kullanılmasının yanında yüz yüze iletişime önem ve öncelik verilecektir.

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
PARTİ PROGRAMI

17 MART 2024
ANKARA

MİLLÎ YÜKSELİŞ İRADESİ

STRATEJİK HEDEF:
“2053’TE LİDER ÜLKE VE
SÜPER GÜÇ TÜRKİYE”

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
PARTİ PROGRAMI

17 MART 2024
ANKARA

MİLLÎ YÜKSELİŞ İRADESİ

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
PARTİ PROGRAMI

17 MART 2024
ANKARA

MİLLÎ YÜKSELİŞ İRADESİ

Milliyetçi Hareket Partisi’nin uzun vadeli stratejik hedefi; İstanbul’un Fethinin 600. yıl dönümü olan 2053’te, Türkiye’nin “Lider Ülke ve Süper Güç” olmasıdır. Bu ülkünün gerçekleşmesi millî birlik ve beraberliğin tesisıyla, bunun temini ise ortak değerler ve geçmiş üzerinde bina edilen bir “millet” anlayışı ve müşterek bir gelecek yürüyüşü ile mümkün olabilecektir.

Millî yükseliş iradesiyle ortaya konulacak kararlı duruş, gelecek Türk asırlarının müjdecisi olacaktır.

Hiç şüphe yok ki yeni yüzyılda Türkiye’nin nasıl bir yükseliş iradesi sergilediği sadece Türkiye için değil tüm dünya için önem taşımaktadır.

Türk milleti, Türk-İslam geleneğinin ve görkemli bir medeniyetin mirasını yaşayan, yaşatan ve nesilden nesile taşıyarak tarih ve kültür potasında buluşturan bir milletin; Türkiye ise, bu mirası barındıran toprakların adıdır.

Türk milletinin “birlikte Türkiye’yiz” anlayışı ile ortak bir geleceğe yürüebilmesi, millet fertleri arasındaki zengin ortak değerlerin öne çıkartılması, bu ortak yürüyüşü temin edecek millî uzlaşma ve heyecanın sağlanması ile doğru orantılı olacaktır.

Türk milletinin ve bütün insanlığın barış, mutluluk ve huzur içinde insanca yaşayacağı bir dünya idealinin Türkiye merkezli yeni bir medeniyet inşasıyla mümkün olabileceğine inanmakta ve bu doğrultuda siyaset yapmaktayız. Türkiye merkezli medeniyet projesi;

dünyada demokratik standartların yükseltilmesini, refahın artırılmasını, insan hak ve hürriyetlerinin teminat altına alınmasını, adaletin hâkim kılınmasını, barış ve huzurun tesis edilmesini, çatışma ve gerilimlerin yok edilmesini, yoksulluğun kökünün kazınmasını, insanca yaşamamanın erdemlerinden tüm insanlığın nasibini almasını sağlayacaktır.

Türk milletinin başlatacağı medeniyet yürüyüşü; manevî köklerini Türk-İslam kaynaklarında bulacak, kültürel temellerini kadim değerlerimiz üzerine kuracak, ihtiyaç duyduğu enerjiyi ise Türk milletinin kalkınma, ilerleme, çağlar üzerinden sıçrama ve yeryüzüne adalet taşıma ideallerinden alacaktır.

Bu yürüyüş, öncelikle Türkiye’yi kendisine güvenen, kendi gücüyle ayakta duran, başı dik, karnı tok ve özgür bireylerin yaşadığı onurlu bir ülke hâline getirme yürüyüşü, aynı zamanda küreselleşme olgusunun insani bir nitelik kazanmasını ve adaletli hale gelmesini hedefleyen insan merkezli bir yürüyüştür.

Bu hedeflere ulaşmış bir Türkiye’de; siyasî ve ekonomik istikrar sağlanmış, sosyal sorunlar çözülmüş, ortak millî ve manevî değerler ekseninde buluşulmuş, millî birliğin siyasî, sosyal ve kültürel temelleri güçlendirilmiş, zengin ortak değerlerin bütünleştiriciliğinde millî şuur oluşturulmuş ve bin yıllık kardeşlik hukuku yüceltilmiş olacaktır.

Türkiye’nin doğal ve beşerî kaynakları ile ekonomik, sosyal ve teknolojik imkân ve fırsatları tümüyle harekete geçirilecek ve millî kararlılık en güçlü şekilde ortaya konulacaktır.

Türkiye, küresel düzeyde söz sahibi, siyasî, ekonomik ve diplomatik alanda belirleyici bir güç olacak; silahlı kuvvetleri dünyanın en güçlü ve caydırıcı üç ordusundan biri konumuna gelecektir.

Ülkemiz; eğitim, sağlık, adalet, hukuk, çocuk hakları, sürdürülebilir kalkınma, sağlıklı çevre ve engelli yaşama şartları gibi evrensel normları esas alan insanî gelişmişlik endeksinde en üst sıralarda

yer alacak; bilime, teknolojiye, insanlık yararına olacak gelişmelere katkı yapacaktır.

Dünyanın her yerinde yüksek teknolojili “Türk Malı” markalı ürünler öne çıkacak ve en çok tercih edilen ürünler olacaktır.

Türkiye, uzayın imkânlarından etkin şekilde yararlanacak, uluslararası enerji piyasasının belirleyici aktörlerinden olacak, ürettiği değerlerle birçok alanda teknolojik rekabet üstünlüğü kazanacak dünyanın ilk on ekonomisinden birisi olacaktır.

Türkiye’nin lider ülke olmasıyla Türkçe, dünya üzerinde en çok öğrenilen ve en yaygın konuşulan dillerden birisi olacaktır.

“Türk Kuşağı” stratejisi ile Türk Birliği adım adım inşa edilecek, Türkiye merkezli bir medeniyet anlayışına uygun politika ve projelerle “İnsanlığın Huzuru” için katkı sağlanacak, insanımız mutlu ve müreffeh, devletimiz ise güçlü ve itibarlı kılınacaktır.

Mazlum milletler Türkiye’nin demokrasi, barış ve adalet şemsiyesi altında yer alacak, dünyanın hiçbir yerinde çocukların açlıktan ölmediği, kimsenin zalimane davranışlara muhatap kalmadığı, başta yaşama hakkı olmak üzere temel insan haklarının teminat altına alındığı bir dünya ideali gerçeğe dönüşecektir.

İnsanlığın huzur bulacağı Türkiye merkezli yeni bir medeniyet inşasıyla inşallah İstanbul’un fethinden altı yüz yıl sonra Türk milleti yeniden yeni bir çağ açacaktır.

Bu programla ortaya koyduğumuz yükseliş iradesi, binlerce yıllık Türk devlet geleneğinin son halkası olan ve 100. yılını geride bırakan Cumhuriyetimizin nice yüzyıllara erişme kararlılığı, aynı zamanda Milliyetçi Hareket Partisi’nin maşerî vicdanda yükselişi ve gönüllerde yer tutuşudur.

Yeni yüzyıla Türkçe bakışla ortaya koyduğumuz “Millî Yükseliş İradesi”, “Lider Ülke ve Süper Güç Türkiye”nin müjdecisi olduğu kadar “Türk ve Türkiye Yüzyılı”na doğru kararlı yürüyüşümüzün de dünyaya ilanıdır.

Ülke İçin Var Olduk Bir Ülküye Yar Olduk

ÜLKEYE SEVDA, ÜLKÜYE YEMİN

“Milliyetçi Hareket Partisi, büyük ve güçlü Türkiye ülküsünün, karşılığı olmayan sonsuz bir vatan ve millet sevgisinin adıdır. Partimizin şerefli mücadele tarihi, bu uğurda çekilmiş çilelerin, ödenmiş bedellerin ve ateşle imtihanların bir hikâyesidir. Geldiğimiz bu aşamada şafak sökmekte, gün ağarmaktadır. Türk ve Türkiye Yüzyılı'nın müteber ve muzaffer günleri ufukta görünmektedir.”

Devlet BAHÇELİ

Milliyetçi Hareket Partisi

Genel Başkanı

Ülkümüz Ömür Boyu Candan Öte

“Güçlü MHP Güçlü Türkiye” demektir. Gelen Türk asırdır, geleceğin gücü Türkiye Cumhuriyeti’dir. Geçmişimizden ilham alarak, yaşanmış ıstıraplı dönemleri unutmuyarak, tarihimizin parlak sayfalarını geleceğin Türkiye’sine mutlaka taşıyacağız ve hatta aşma iradesi göstereceğiz.”

Devlet BAHÇELİ

Milliyetçi Hareket Partisi

Genel Başkanı

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
PARTİ PROGRAMI

17 MART 2024
ANKARA

MİLLÎ YÜKSELİŞ İRADESİ

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ PARTİ PROGRAMI

17 MART 2024 / ANKARA

MİLLÎ YÜKSELİŞ İRADESİ

www.mhp.org.tr